

KNIHA ABSTRAKTŮ

Obsahuje abstrakty ukázkových
vysokoškolských kurzů a kratších
kurzů v oblasti sociálního
zemědělství

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Tvorba těchto materiálů byla (částečně) financována grantovým programem Erasmus+ Evropské unie pod číslem 2017-1-DE01-KA203-003583. Evropská komise ani národní projektová agentura DAAD neodpovídají za obsah tohoto materiálu, ani nejsou odpovědní za případné ztráty a škody, které by mohly vzniknout užitím tohoto materiálu

Tato publikace vznikla v rámci projektu
Social Farming in Higher Education (SoFarEDU)
www.sofaredu.eu

Projektová koordinace:

Claudia Schneider (Thüringer Ökoherz e.V.)
Schlachthofstraße 8-10, 99423 Weimar (Německo)
www.oekoherz.de

Editoři:

Rhys Evans (Høgskulen for landbruk of
bygdeutvikling, Norsko)
Martin Nobelmann (Hochschule für nachhaltige
Entwicklung Eberswalde, Německo)

Autoři:

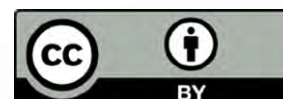
Rhys Evans, Csaba Bálint, Tomáš Chovanec, Eliška Hudcová, Paulina Jancsovszka, Jan Moudrý, Martin Nobelmann, Michal Pařízek, Claudia Schneider, Birgit Steininger, Apolka Ujj

Grafické zpracování:

Barbora Veselá, Tomáš Rychlý

Publikováno: 2020

Tato práce využívá licenci CC BY 4.0
Kopie této licence je přístupná na adrese:
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Na vzniku této publikace aktivně spolupracovaly následující partnerské organizace projektu "Social Farming in Higher Education":

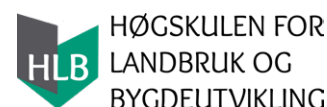
Hochschule für Agrar- und Umweltpädagogik / University College for Agrarian and Environmental Pedagogy (UCAEP)
Angermayergasse 1, 1130 Wien (Rakousko)
www.haup.ac.at

Hochschule für nachhaltige Entwicklung Eberswalde / University for Sustainable Development Eberswalde (HNEE)
Schicklerstraße 5, 16225 Eberswalde (Německo)
www.hnee.de

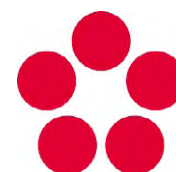
Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling / Norwegian University College for Agriculture and Rural Development (HLB)
Arne Garborgsveg 22, 4340, Bryne (Norsko)
www.hlb.no

Jabok - Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická / Academy of Social Pedagogy and Theology (Jabok)
Salmovská 8, 12000 Praha 2 (Česká republika)
www.jabok.cz

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích / University of South Bohemia in České Budějovice (USB)
Branisovska 31a, 370 05 České Budějovice (Česká republika)
www.jcu.cz

Szent Istvan University / Szent István Egyetem (SZIU)
Pater Karoly Utca 1, 1200 Gödöllő (Maďarsko)
www.szie.hu

Thüringer Ökoherz e.V. (TÖH)
Schlachthofstraße 8-10, 99423 Weimar (Německo)
www.oekoherz.de

OBSAH

Úvod	6
ODDÍL 1 ABSTRAKTY TÝKAJÍCÍ SE “ÚVODU DO SOCIÁLNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ”	8
1.1 Úvod do sociálního zemědělství - historie, odlišnosti, rozmanitost.....	9
1.2 Koncepty a varianty sociálního zemědělství v Evropě	10
1.3 Standardy kvality v sociálním zemědělství.....	11
1.4 Příklady dobré praxe v sociálním zemědělství	12
1.5 Porozumění socio-ekonomickým změnám v rámci jiného vnímání zdravotních a sociálních služeb a služeb pro zvýšení kvality života ve faremním prostředí.....	13
1.6 Oživení venkovských komunit a jejich způsob života v souvislostech sociálního zemědělství.....	14
1.7 Sociální farma jako poskytovatel veřejných statků	15
1.8 Mimoprodukční činnosti sociálních farem.....	17
1.9 Distribuce produktů sociálního zemědělství.....	18
1.10 Najdi vlastní vizi sociálního zemědělství za užití kreativních metod, které napomáhají nekonvenčnímu myšlení.....	19
ODDÍL 2 ABSTRAKTY SPOJENÉ S TÉMATEM “ZÁKLADY SOCIÁLNÍ PRÁCE”	20
2.1 Základy psychologie – psychologie osobnosti a socializace.....	21
2.2 Sociální pedagogika v sociálním zemědělství	22
2.3 Pedagogické přístupy k různým skupinám klientů v systémech sociálního zemědělství.....	23
2.4 Metody a přístupy k práci s různými skupinami klientů	24
2.5 Sociální politika v zemědělství	26
2.6 Zdraví a onemocnění v sociálním zemědělství	27
2.7 Etika a hodnoty v sociální práci	28
2.8 Teoretické přístupy a paradigmatu sociální práce	29
2.9 Metody a techniky implementace sociální práce	30
2.10 Supervize, sebereflexe, vzájemná supervize	31
ODDÍL 3 ABSTRAKTY SPOJENÉ S TÉMATEM „ZÁKLADY ZEMĚDĚLSTVÍ“	32
3.1 Základy zemědělství pro nezemědělce.....	33
3.2 Základy chovu, reprodukce a krmení zvířat	34
3.3 Porozumění půdě - Základy pedologie a zpracování půdy	35
3.4 Trvale udržitelné zemědělské systémy.....	36
3.5 Vhodné činnosti v rostlinné výrobě v sociálním zemědělství	38
3.6 Vztah mezi sociálním a ekologickým zemědělstvím	39
3.7 Zdroje organické hmoty v sociálním zemědělství	41
3.8 Jednoduchá příprava kompostu na malých farmách.....	42
3.9 Zpracování produktů vhodných pro sociální zemědělství – živočišná výroba	43
3.10 Zpracování produktů vhodných pro sociální zemědělství – rostlinná výroba	44
3.11 Aspekty bezpečnosti potravin v rámci malých farem	45
3.12 Produkty sociálního zemědělství v krátkém dodavatelském řetězci	46

ODDÍL 4 ABSTRAKTY SOUVISEJÍCÍ S TÉMATEM “KLIENTI NA SOCIÁLNÍ FARMĚ”	48
4.1 Sociální zemědělství jako bezpečné prostředí pro mládež s poruchami chování.....	49
4.2 Intervence s použitím zvířat (AAI) v rámci práce s dětmi s poruchou autistického spektra na sociálních farmách	51
4.3 Sociální zemědělství a uprchlíci	53
4.4 Bydlení a péče o seniory na sociálních farmách.....	55
4.5 Školní třídy na farmě.....	57
4.6 Integrace dospělých s psychickým onemocněním na sociálních farmách.....	58
4.7 Služby pro osoby se závislostí - Sociální zemědělství jako bezpečné prostředí a nová příležitost pro drogově závislé...	60
4.8 Zapojení pachatelů trestných činů a trestanců v rámci sociálního zemědělství	61
4.9 Pracovní příležitosti pro lidi s mentálním nebo fyzickým postižením na sociálních farmách.....	63
4.10 Přínosy kontaktu s přírodou pro lidské zdraví a duševní pohodu	65
4.11 Základy komunikace	66
ODDÍL 5 ABSTRAKTY SPOJENÉ S TÉMATEM „PŘIZPŮSOBENÍ ZEMĚDĚLSKÝCH ČINNOSTÍ A FAREM SOCIÁLNÍMU ZEMĚDĚLSTVÍ“	67
5.1 Zahradničení s lidmi se zvláštními potřebami	68
5.2 Všeobecné zásady navrhování farem přístupných lidem se specifickými potřebami	69
5.3 Identifikace majetku farmy vhodného pro přizpůsobení aktivitám zaměřeným na sociální péči	70
5.4 Přenos zdrojů z jiných aspektů zemědělského hospodářství.....	71
5.5 Možnosti získávání finančních prostředků a ekonomická životaschopnost sociálních farem	72
5.6 Základy zvládání konfliktů.....	73
5.7 Metoda Ergonomic Assessment Worksheet (EAWS).....	74
5.8 Výuka a komunikace v oblasti odborného a profesního vzdělávání	75
5.9 Používání digitálních služeb k efektivnějšímu využívání zdrojů na farmě.....	76
5.10 Dobré životní podmínky zvířat jako standard kvality a bezpečnosti v rámci sociálního zemědělství.....	77
ODDÍL 6 ABSTRAKTY SPOJENÉ S TÉMATEM „PODNIKÁNÍ“	78
6.1 Zahájení podnikání v zemědělství	79
6.2 Porozumění podnikání - samostatný podnikatel, soběstačnost, sítě, plánování dopředu	80
6.3 Od zemědělství k sociálnímu zemědělství: Jak změnit funkci (vzorec pro změnu)	81
6.4 CONCEPT WORKSHOP: metoda rozvoje a reflexe individuálních koncepcí ve skupině vrstevníků	82
6.5 Podnikatelský plán – Význam a specifika podnikatelského plánu v sociálním zemědělství	83
6.6 Obchodní strategie.....	84
6.7 Analýza trhu	85
6.8 Řízení a lidské zdroje.....	86
6.9 Komunikační strategie pro efektivní vztahy s: Klienty, zaměstnanci, oficiálními dodavateli	87
6.10 Networking: klienti, poskytovatelé služeb a zemědělci	88
6.11 Metodologie výzkumu pro fázi situační analýzy při vytváření marketingového plánu.....	89
ODDÍL 7 ABSTRAKTY SPOJENÉ S TÉMATEM “STÁŽE A EXKURZE”	90
7.1 Spolupráce s modelovou sociální farmou.....	91
7.2 Příprava na stáže a reflexe stáží.....	92
Závěr.....	93

ÚVOD

Vítejte v Knize abstraktů projektu Social Farming in Higher Education (SoFarEDU). Říkáme vítejte, protože tato práce (a ostatní materiály projektu) má za cíl napomáhat lidem, zvláště těm, kteří chtějí vytvářet terciární programy a kurzy v oblasti sociálního zemědělství. Kniha abstraktů je jedním z výstupů projektu a měla by být užívána spolu s ostatními, včetně Průvodce pedagoga (Pedagogical Guide) a plného znění kapitol z Učebnice o sociálním zemědělství. Prvním projektovým výstupem byl výzkum potřeb osob věnujících se oboru a potřeb oboru samotného, díky kterému byla zjištěna šíře a pokrytí všech témat dané problematiky. Navazující jsou založeny na tomto prvním a jsou dostupné na webové stránce www.SoFarEDU.eu. Druhým výstupem projektu je Průvodce pro tvorbu bakalářského programu, který je založen na výzkumu a diskuzích s experty a pracovníky, které byly vedeny v prvním roku projektu SoFarEDU. Všechny výstupy jsou koncipovány tak, aby vytvářely celek, který bude napomáhat při vytváření nových vzdělávacích a osvětových programů o sociálním zemědělství.

Tento úvod přináší instrukce, jak používat jednotlivé výstupy k vytváření vlastních bakalářských a jiných kurzů terciálního vzdělávání. Popisuje knížku samotnou a dává návod, jak s ní pracovat. Přibližuje způsob, jak uvažovat o sociálním zemědělství v kontextu různých evropských zemí, které se liší jak vývojem, tak institucionálními strukturami sociálního zemědělství a dílčí legislativou. Závisí na tom, zda mají sociální zemědělství na starost vládní agentury, zda se zaměřuje především na sociální práci, nebo na zemědělství, nebo funguje nějaká kombinace obojího.

TVORBA BAKALÁŘSKÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU S VYUŽITÍM KNIHY ABSTRAKTŮ

V původním návrhu projektu stálo: "Kniha abstraktů bude proto obsahovat krátké odkazy na všechna relevantní témata, která jsou zapotřebí k vytvoření bakalářského programu. Některá z nich zůstanou ve formě krátkých abstraktů, zatímco jiná budou rozpracována dalšími partnery jako jejich výstupy. Kniha bude obsahovat soubor témat, která pokrývají problematiku sociálního zemědělství a shrnují zkušenosti/ poznatky partnerských organizací. Bude výsledkem konzultací s partnery a jejich přidruženými organizacemi z praxe. Bude zahrnovat širokou škálu témat (potenciálně až 70), přičemž každému tématu bude věnována cca stránka textu, jak velí odsouhlasený společný formát." Takto byly stanoveny účel a podoba této knihy abstraktů.

Projekt sám byl realizován s cílem uskutečnit dvě klíčové věci. Jednak napomoci vytvoření kvalitních učebních materiálů, které by podpořily vznik a rozvoj sektoru sociálního zemědělství a poskytly studentům informace a dovednosti nezbytné k tomu, aby se mohli stát úspěšnými sociálními zemědělci. Jednak fungovat jako kvalitní kontrolní mechanismus v situaci, kdy se vnitřní podmínky evropských států značně liší. Vzhledem k různosti těchto podmínek a různému stupni (ne)existence sektoru sociálního zemědělství

v různých státech, je vytvoření jednotného, celoevropského standardu kvality v krátkém až střednědobém období nepravděpodobné. Naopak tvorba takového nástroje, který pomůže ke vzniku vzdělávacích příležitostí, založených na datech z praxe, by měla vést k ustavení takových standardů. K naplnění těchto cílů vznikly tematické jednotky pro jednotlivé kurzy.

Studijní program sociálního zemědělství je orientován na studenta a získávání kompetencí, je dynamický a integrovaný a klade důraz na aktivní a kontextové učení, práci v týmu, kritické myšlení, řešení problémů a sebereflexi. Nabízí studentům teoretické poznatky, osvojení si praktických dovedností a dává pevný základ vzdělávání v oblasti sociálního zemědělství napříč Evropou.

Sociální zemědělství je transdisciplinární odvětví, které zahrnuje sociální práci i zemědělství. Nevejde se snadno do jediné akademické disciplíny a vyžaduje nejenom dobré znalosti v zemědělství, ale i vysoký standard dovedností v oblasti sociální práce. To odráží vlastní žitou zkušenost skutečných sociálních zemědělců, se kterými byly vedeny rozhovory. Mnoho z nich funguje v týmu, jehož jednu část tvoří expert v oblasti zemědělství a druhou expert na poskytování sociálních služeb. Někdy to, v závislosti na potřebách klientů, vyžaduje týmy expertů na poskytování pečovatelských služeb. Je nicméně důležité pro každého, kdo pracuje v sociálním zemědělství, znát základy obou disciplín. Po důkladných konzultacích s praxí, byla k těmto dvěma disciplínám přidána třetí - podnikatelsko-manažerská. Totiž pro vlastní úspěch musejí být farma i sociální péče vedeny profesionálně, a to jak v oblasti financí, tak lidských zdrojů. Ucelené a kvalitní vzdělávání v oboru sociálního vzdělávání vyžaduje znalosti, dovednosti a kompetenci ve všech třech oblastech.

Vyvinutý vzdělávací program je navržen tak, aby mohl být použit flexibilně podle dosažené vzdělanostní úrovně a situace, která se stát od státu liší. Standardní bakalářský program obsahuje mezi 15 a 20 kurzy, tento materiál představuje 70 abstraktů, které je možno na základě konkrétní lokální situace použít podle potřeb konkrétního uživatele. Všechny tyto kurzy vyhovují všeobecným standardům kvality, ale je zřejmé, že žádný bakalářský program je nebude obsahovat všechny. Je proto na uživateli, aby z nich vybral pro své studenty / svou instituci a pro sociální zemědělství ve svém státě ty nejrelevantnější. Rozmanitost podmínek v Evropě je taková, proto i tato publikace představuje spíše ukázkou variability a množství zahrnutelných témat, než jejich kompletní přehled. Doplnění vlastních témat je tedy nanejvýše žádoucí.

KNIHA ABSTRAKTŮ

Projekt SoFarEDU začal konzultacemi a rozhovory vedenými s experty a pracovníky oboru. Z jejich odpovědí byl vytvořen základní rámec témat vhodných a potřebných pro tvorbu bakalářského programu. Následně byl vytvořen vzorový učební program rozdělený do sedmi tematických oblastí.

Učební plán je vystavěn na třech pilířích: 1. zemědělství; 2. sociální práce; 3. podnikatelství. Každý z těchto pilířů je základem, ze které se vinou nitky, z nichž je utkána osnova sociálnězemědělského učebního programu. Do těchto sedmi tematických oblastí patří:

1. Úvod do sociálního zemědělství
2. Základy sociální práce
3. Základy zemědělství
4. Klienti na sociální farmě
5. Přeměna faremních činností a farmy na sociální zemědělství
6. Podnikatelství
7. Stáže a exkurze

Kniha abstraktů tuto strukturu kopíruje.

V každé tematické sekci se nachází zhruba desítky popisů kurzů ve formě abstraktů formulovaných jako stručný výtah pro každý jednotlivý kurz. Na základě tohoto abstraktu lze vystavět zbytek kurzu. Každý abstrakt přináší dostatek informací, aby si čtenář vytvořil představu o tom, co ten který kurz obsahuje a na co je zaměřen, při současném zachování stručnosti a čtivosti. Stručnost je potřeba, neboť kniha obsahuje více než 70 abstraktů.

Abstrakty mají jednotnou formu sestávající z následujících částí:

- Název
- Autor a místo jeho působení
- Téma
- Abstrakt
- Obor(y)
- Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)
- Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství
- Literatura a odkazy na relevantní národní a jiné webové stránky

Název: Nastihuje jak téma, tak jeho důležitost.

Autor a místo jeho působení: To je důležité nejen proto, aby mohl být autor v případě potřeby kontaktován, ale místní informace také napovídá o lokálních podmínkách, pro něž byl abstrakt koncipován.

Téma: Téma spojuje kurz s učebním plánem a vysvětluje detailněji, o čem daný kurz je.

Abstrakt: Stručný popis kurzu a často také výčet jeho cílů.

Obor: Výčet akademických disciplín, jejichž je kurz součástí.

Další informace Boloňského procesu: Vyjádření k navrhované délce kurzu a jeho významnosti, v jednotkách ECTS od 1 do 30. Kurzy hodnocené vyššími hodnotami ECTS jsou delší, komplexnější a pro studenta náročnější.

Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství: Zde lze nalézt nápovědu autorů kurzu týkající se toho, jak bude kurz odpovídat potřebám zjištěným šetřením mezi praktiky. Tato část je méně formální než abstrakt, ale stej-

ně důležitá, protože uvádí konkrétní příklady a důvody, proč byly tyto oblasti tématu vůbec vybrány.

Literatura a odkazy na relevantní národní a jiné webové stránky: Zde jsou uvedeny zdroje, které souvisí s projektem, a jiné inspirativní materiály, které mohou být použity v praxi sociálního zemědělství.

Z těchto popisů by mělo být možné vybrat témata, která jsou vhodná pro specifické podmínky uživatelů, a sestavit z nich bakalářský program. Další inspiraci lze získat ze vzorového programu, který je příkladem toho, jak se dají kurzy sestavit podle priority - některé jsou dlouhé a obtížnější (více ECTS) a některé mnohem kratší. V rámci projektu byl vytvořen také samostatný Průvodce pedagoga, který je pro vytvoření a návrh kurzu klíčový. Průvodce pedagoga dává nahlédnout do koncepce programu a poskytuje informace o tom, jak sestavit různé verze studijního plánu. Ačkoli mnozí z uživatelů budou již řadu informací z knihy abstraktů znát, jsou zařazena i témata běžnější, aby každý, kdo bude stát před úkolem sestavit studijní program, dostal kompletní informaci. Jen v některých případech mají zemědělci představu o práci sociálních pracovníků a naopak. V rámci projektu realizovaný průzkum také ukázal, že obě skupiny potřebují pomoc s návrhem a provozováním úspěšného podniku, ať už je jeho podoba a lokace jakákoli. Proto tento výstup staví na zmiňovaných třech klíčových tématech.

Kniha abstraktů by měla přinést inspiraci pro tvorbu nových studijních materiálů, kurzů, či programů a umožnit jejich přizpůsobení konkrétním skupinám studentů, institucím i specifickým situacím. Sociální zemědělství může být profese, která přinese uspokojení a poskytne potřebným lidem lepší kvalitu života, socializaci a seberealizaci. Dílčím krokem k tomuto cíli je i kvalitní vzdělávání, k němuž se výstupy projektu pokouší přispět. V případě dotazů k problematice je možné kontaktovat jeho řešitele a autory materiálů.

ODDÍL 1

ABSTRAKTY TÝKAJÍCÍ SE “ÚVODU DO SOCIÁLNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ”

Tento první oddíl obsahuje deset abstraktů zacílených na první učební jednotku našeho studijního plánu nazvanou “Úvod do sociálního zemědělství”. Byly vytvořeny tak, aby dobře reprezentovaly typ kurzů, které by mohly a měly být v této jednotce obsaženy. Ne všechny mohou být začleněny do jednoho učebního programu, a představují tudíž spíše větší možnosti, které tvůrce programu může, ale nemusí použít.

Je zřejmé, že vytvořené vzdělávací programy budou muset odpovídat místním podmínkám a potřebám. Cílem je nejen vytváření nových kurzů, ale i vznik nových učebních cílů. Přesto jsou uvedeny učební cíle, které popisují a shrnují obsah této a každé z následujících jednotek.

Učební jednotka 1, Příklad učebního cíle

Student je schopen:

- začlenit a použít relevantní informace o sociálním zemědělství, cílových skupinách a péči v zemědělství
- reflektovat svůj profil a začlenit tento poznatek do své profesní praxe
- snažit se najít to nejvhodnější právní a finanční řešení tak, aby vyhovovalo konceptu sociálního zemědělství
- popsat základní kvalitativní charakteristiky výzkumu a aplikovat vybrané výzkumné a hodnotící metody
- reflektovat svou vlastní osobnost, její silné a slabší stránky, motivaci

1.1 ÚVOD DO SOCIÁLNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ - HISTORIE, ODLIŠNOSTI, ROZMANITOST	
Autor a místo jeho působení	Martin Nobelmann, University for Sustainable Development Eberswalde, Německo
Téma	Pozadí a základy sociálního zemědělství v Německu a Evropě
Abstrakt	Zemědělské podniky a zahrádnictví využívají svůj multifunkční potenciál k poskytování široké škály služeb nejrozličnějším cílovým skupinám v oblastech zaměstnávání, školení, zdraví, péče a terapie. Kurz začíná objasněním termínu sociální zemědělství a přehledem historie sociálních aspektů zemědělského prostředí. To vede k aspektům sociálního zemědělství dnes: jsou představeny nejrozličnější formy, podoby a cílové skupiny a porovnány s přístupy k sociálnímu zemědělství v ostatních evropských zemích, jsou uvedeny příklady nejlepší praxe a exkurzí. Je podán přehled administrativních úkonů a pravidel financování pro oblast sociálního zemědělství. Jsou rozebrány výhody sociálního zemědělství pro farmáře a klienty a jeho nevýhody a překážky.
Obor(y)	zemědělství, sociální práce, sociální pedagogika, vzdělávání
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Kurz funguje jako modul bakalářského programu "Ekologické zemědělství a trh" (3 ECTS) nebo jako úvodní jednotka v certifikovaném programu zacíleném na sociální zemědělství (další vzdělávání)
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Tento základní seminář nabízí studentům zemědělství stručný přehled o činnostech v oblasti sociálního zemědělství. Studenti budou schopni popsat historii a vývoj sociálního zemědělství v Evropě, porovnat různé podoby a identifikovat společné rysy oblasti a analyzovat koncept a dosah sociálního zemědělství.
Literatura a zdroje	Gallis, C. (Ed.) (2013). <i>Green Care. For Human Therapy, Social Innovation, Rural Economy, and Education</i> . New York, Nova Science Publishers. ISBN 9781624174797 Limbrunner, A., Van Elsen, T. (Eds.) (2013). <i>Boden unter den Füßen. Grüne Sozialarbeit – Soziale Landwirtschaft – Social Farming</i> . Weinheim und Basel, Beltz Juventa. ISBN 9783779928799
Webové stránky	Německá síť pro sociální zemědělství (německy): http://www.soziale-landwirtschaft.de/ Německá síť pro pedagogické aktivity na farmách (německy): https://baglob.de/

1.2 KONCEPTY A VARIANTY SOCIÁLNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ V EVROPĚ	
Autor a místo jeho působení	Martin Nobelmann, University for Sustainable Development Eberswalde, Německo
Téma	Pozadí a základy sociálního zemědělství v Německu a Evropě
Abstrakt	Sociální zemědělství je chápáno jako inovativní přístup ke zvyšování sociální inkluze marginalizovaných skupin na venkově. V jednotlivých zemích v rámci Evropy existují četné inovativní modely fungování sektoru sociálního zemědělství. Kurz poskytuje přehled koncepcí a přístupů k sociálnímu zemědělství ve vybraných zemích a ukazuje nejlepší příklady z praxe. Oblasti zájmu budou status/reputace, právní pozadí, klientské skupiny, provozní struktura a financování.
Obor(y)	zemědělství, sociální práce, sociální pedagogika, vzdělávání
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Existuje více způsobů, jak toto téma vyučovat: jako ucelený kurz nebo jako část v rámci bakalářského programu nebo jako modul v rámci certifikovaného kurzu
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Tento základní seminář nabízí studentům zemědělství stručný nástin rozmanitosti oblasti sociálního zemědělství ve vybraných zemích. Ukazuje, že přístupy k sociálnímu zemědělství mohou být různé a že náplň pojmu sociální zemědělství se může lišit. Studenti budou moci porovnat různá pojetí sociálních farem, nacházet společné rysy a seznámit se s tím nejlepším z praxe.
Literatura a zdroje	Hassink, J., & Van Dijk, M. (2005). <i>Farming for Health. Green-Care Farming Across Europe and the United States of America</i> . Dordrecht, Springer. ISBN 978-1-4020-4540-0 Ujj, A. (2017). <i>Social Farming Best Practice Collection in Visegrad Countries</i> . Szent István University. ISBN 978-963-269-665-2

1.3 STANDARDY KVALITY V SOCIÁLNÍM ZEMĚDĚLSTVÍ	
Autor a místo jeho působení	Birgit Steininger, University College for Agrarian and Environmental Pedagogy, Rakousko
Téma	Standardy kvality v sociálním zemědělství. Definice sociálních, ekonomických a organizačních standardů, zajišťujících kvalitu v sociálním zemědělství
Abstrakt	Sociální farmy mohou být hodnoceny podle následujících aspektů: infrastruktury, evaluace a mise, vzdělávání a školení, právních předpisů, marketingového a business plánu. Posouzení těchto aspektů pomáhá sociálním farmářům a externím hodnotitelům poznat kvalitu, kterou daná farma nabízí. "Infrastruktura" ukazuje na přístupnost farmy a na bezpečnostní opatření, která jsou prováděna k ochraně všech osob. "Evaluace a mise" kontroluje metody interní evaluace a zároveň dodržení externích kvalitativních nařízení. Je zde popsána mise farmy a hodnoceno působení na cílové skupiny. "Vzdělávání a školení" zahrnuje kritéria, podle kterých se hodnotí kompetence těch, kdo implementují to, co sociální farma nabízí. "Právní předpisy" jsou základem pro smlouvu mezi zúčastněnými a musí podléhat závazné legislativě. "Marketingový a business plán" zkoumá hospodářskou strategii.
Obor(y)	socioekonomika, podnikatelství
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	5 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Kvalita sociálního zemědělství je klíčová pro úspěšný podnik. 5 pilířů kvality zajišťuje plnění jasně definovaných sociálních, organizačních, ekonomických a právních standardů a jejich pravidelné vyhodnocování. Pomáhá sociálnímu zemědělci s vyhodnocováním kvality a slouží jako nástroj, pomocí něhož se stávající nebo budoucí partneři dozvídají o kvalitě, kterou farma nabízí.
Literatura a zdroje	Gagliardi, C., Santini, S., Piccinini, F., Fabbietti, P., & di Rosa M. (2019). A pilot programme evaluation of social farming horticultural and occupational activities for older people in Italy. <i>Health Soc Care Community</i> . 2019;27, 207–214. https://doi.org/10.1111/hsc.12641 (anglicky). Hassink, J., Elings, M., Zweekhorst, M., Nieuwenhuizen, N., & Smit, A. (2010). Care farms in the Netherlands: Attractive empowerment-oriented and strengths-based practices in the community. <i>Health and Place</i> , 16, 423–430. https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2009.10.016 (anglicky).
Webové stránky	https://www.greencare-oe.at/die-zertifizierung+2500++1000189

1.4 PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE V SOCIÁLNÍM ZEMĚDĚLSTVÍ	
Autor a místo jeho působení	Birgit Steininger, University College for Agrarian and Environmental Pedagogy, Rakousko
Téma	Studenti se dozvědí o různých druzích sociálních farem, což jim pomůže rozvíjet vizi a koncept sociálního zemědělství. Tím, že se seznámí s nejrůznějšími příklady sociálního zemědělství v praxi, bude studentům umožněno aplikovat dané koncepty i v jejich vlastních projektech.
Abstrakt	Byly ustaveny čtyři různé typy sociálních farem: Pracovní farmy, Vzdělávací farmy, Zdravotní farmy, Životní farmy. Pracovní farmy: Farmy nabízejí širokou škálu pracovních příležitostí a zaměstnání. V závislosti na potřebách a možnostech cílových skupin si klienti mohou vybrat činnost od jednoduché manuální až po komplexní. Pracovní farma zahrnuje např. workshop o denním rozvrhu pro handicapované nebo vnitropodnikový cvičební workshop. Vzdělávací farmy: Farma jako místo, kde děti, mládež a dospělí mohou prohlubovat své znalosti o zemědělských zvířatech, produkci vysoce kvalitních potravin a udržitelnosti. Studenti se speciálními vzdělávacími nároky z návštěvy farmy profitují. Zdravotní farmy: Farma jako svého druhu zdravotnické zařízení nabízí jedinečné spojení zvířat a přírody. Tradici už mají hipoterapie, terapeutická práce se zemědělskými zvířaty, hortikulturní terapie. Životní farma: Farma jako místo smysluplné péče - vždy ve spojení s příležitostí aktivního vztahu k přírodě a zvířatům.
Obor(y)	zemědělství, společenské vědy
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	5 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Dobré příklady z praxe slouží jako inspirace při koncipování projektu sociálního zemědělství. Tím, že se studenti dozvídají o různých konceptech sociálního zemědělství, obohacují a propojují své dosavadní zkušenosti.
Literatura a zdroje	Wernisch, A. (2015). <i>Von der Vision zum gelungenen Projekt. Über das Potential von Kooperation und den Nutzen im Netzwerk von Green Care Initiativen in der Sozialen Landwirtschaft</i> . Master These an der Hochschule für Agrar- und Umweltpädagogik, Wien, Österreich. Dostupné z http://www.greencare.at/wp-content/uploads/2015/08/Anita-Wernisch-Master-HAUP_2015.pdf (německy). Wydler, H., Stohler, R., Christ, Y., Bombach, C. (2013). <i>Care Farming – eine Systemanalyse</i> . Züricher Hochschule für Angewandte Wissenschaften, Schweiz (německy).

1.5 POROZUMĚNÍ SOCIO-EKONOMICKÝM ZMĚNÁM V RÁMCI JINÉHO VNÍMÁNÍ ZDRAVOTNÍCH A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A SLUŽEB PRO ZVÝŠENÍ KVALITY ŽIVOTA VE FAREMNÍM PROSTŘEDÍ	
Autor a místo jeho působení	Rhys Evans, Hogskulen for landbruk og bygdeutvikling, Norsko
Téma	Rozvíjení vize, mise a strategie sociálního zemědělství.
Abstrakt	To, jak společnost vnímá zemědělství a jak se změnil zdravotní a sociální systém, přineslo relativně nedávno mnoho nových přístupů do oblasti zemědělské výroby. Tento kurz bude tento fenomén ilustrovat na konkrétních příkladech, což pomůže studentům vytvářet nové modely a odpovídat na tyto měnící se potřeby a trendy.
Obor(y)	sociální geografie, antropologie, sociologie
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	5 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Sociální zemědělství je odpovědí na změny v pojetí, jakým je poskytována zdravotní a sociální péče - je to hnutí charakterizované decentralizací a péčí v komunitě. Tyto a jiné proměny toho, jak je vnímána venkovní práce, jsou hlavními hybateli rozvoje oblasti sociálního zemědělství a přinášejí s sebou nové, inovativní služby včetně nových typů sociálních farem. Příkladem může být nedávný nárůst využití sociálních farem k péči o přestárlé a osoby s demencí. Pochopení toho, jak k těmto sociálním a institucionálním změnám došlo, dá studentům možnost na vývoj v jejich práci adekvátně reagovat.
Literatura a zdroje	FAO (2018): Transforming Food and Agriculture to Achieve the SDGs. Dostupné z http://www.fao.org/3/I9900EN/i9900en.pdf
Webové stránky	Norská asociace sociálního zemědělství – obsahuje odkazy na širší aspekty tohoto sektoru v Norsku: www.innpatunet.no

1.6 OŽIVENÍ VENKOVSKÝCH KOMUNIT A JEJICH ZPŮSOB ŽIVOTA V SOUVISLOSTECH SOCIÁLNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ	
Autor a místo jeho působení	Paulina Jancsovszka, Szent István University, Maďarsko
Téma	Zlepšení pospolitosti lokálních komunit začleněním většího počtu účastníků
Abstrakt	Jedněmi z přínosů sociálního zemědělství jsou diverzifikace příjmů z farmy a nově vytvořené pracovní příležitosti. Sociální zemědělství je ale také zaměřeno komunitně - týká se jednotlivců jako členů pospolitosti a role farmy v kontextu života komunity. Sociální zemědělství je inkluzivní - jednotlivci se speciálními potřebami jsou plně integrováni a přijati komunitou. Sociální zemědělství by mohlo být způsobem, jak bojovat s chudobou a sociálním vyloučením na venkově. Sociální zemědělství přispívá k tomu, že klienti plní skutečné sociální funkce (odvádějí skutečnou práci, která ekonomicky přispívá komunitě). Sociální zemědělství zahrnuje především aktivity využívající endogenní (lokální) zdroje, což vede ke vzniku nových podniků. Jeho komplementární činnosti vytvářejí síť ekonomických vztahů, která je páteří rozvoje regionu. Kurz tím, že představuje pozitivní dopady sociálních farem, motivuje studenty k zakládání takových podniků.
Obor(y)	zemědělství, zemědělská politika, politika rozvoje regionů, sociologie venkova
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Představeno jako modul (4 ECTS) magisterského kurzu "Udržitelný farmářský management v EU" nebo jako modul (2 ECTS) magisterského kurzu "Zemědělská a na venkov zaměřená politika"
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Důležitost tématu spočívá v tom, že sociální farma vytváří specifický prostor uvnitř a vně komunity a ovlivňuje širší venkovské oblasti ekonomicky, environmentálně a sociálně. Znalost toho, jak může sociální zemědělství přispívat regionálnímu rozvoji venkova a jak může realizovat nové agro-sociální paradigma, může přesvědčit studenty, aby zakládali sociální farmy.
Literatura a zdroje	Bruhn, J. G. (2011). <i>The Sociology of Community Connection</i> . Springer Science & Business Media. ISBN 978-94-007-1632-2. DOI 10.1007/978-94-007-1633-9 Ferris, J., Norman, C., & Sempik, J. (2001). People, Land and Sustainability: Community Gardens and the Social Dimension of Sustainable Development. <i>Social Policy & Administration</i> . Vol. 35, No. 5. Foti, V. T., Scuderi, A., & Timpanaro, G. (2013). <i>Organic social agriculture: A tool for rural development</i> . Available from https://www.researchgate.net/publication/236615829 Kinsella, J., O'Connor, D., Smyth, B., Nelson, R., Henry, P., Walsh, A., & Doherty, H. (editors) (2014). <i>Social Farming Handbook</i> . School of Agriculture and Food Science, University College Dublin. ISBN 978-1-905254-89-7. Dostupné z https://www.socialfarmingireland.ie/wp-content/uploads/2019/01/Handbook-for-Social-Farming.pdf Leck, C., Upton, D., & Evans, N. (2013). <i>Social Aspects of Green Care</i> . In Gallis, Christos (ed.): <i>Green Care: For Human Therapy, Social Innovation, Rural Economy, and Education</i> . Nova Science Publishers New York ISBN: 978-1-62417-479-7 Kajner, P. & Jakubinyi L. (szerk.) (2015). <i>Szociális farmok létrehozása Magyarországon</i> . Szimbiózis Alapítvány. ISBN: 978-963-12-3567-8. Dostupné z http://szocialisfarm.hu/files/Szocialis%20Farm%20tanulmany%203.2.%20vegleges_nokorr.pdf
Webové stránky	Tato webová stránka obsahuje maďarské a zahraniční odkazy na užitečné webové stránky a další dokumenty (v maďarštině): http://szocialisfarm.hu/

1.7 SOCIÁLNÍ FARMA JAKO POSKYTOVATEL VEŘEJNÝCH STATKŮ	
Autor a místo jeho působení	Paulina Jancsovszka, Szent István University, Maďarsko
Téma	Udržování ekosystému a socio-kulturních hodnot prostřednictvím sociálních farem
Abstrakt	Zemědělství jako lidská činnost se vztahuje k základním ekonomickým termínům jako čistě veřejný statek, čistě soukromý statek a poloveřejný statek. Jelikož zemědělství vykazuje pozitivní i negativní vlivy na okolí (externality), hraje na venkově roli strážce ekonomického, environmentálního a sociálního pokroku, který ovšem může negativně ovlivňovat krajinu, biodiverzitu a krajinnou sociální geografii. Kurz objasňuje základní ekonomické pojmy a termíny vztahující se k zemědělství. Popisuje různé typy veřejných statků/positivních externalit, které sociální zemědělství poskytuje. Kupříkladu jelikož sociální farmy provozují ekologické zemědělství nebo jiné k životnímu prostředí šetrné formy zemědělské výroby, je jejich negativní dopad na životní prostředí minimální. Sociální farmy tím, že poskytují pracovní místa na venkově, pomáhají udržovat životaschopné malé ekonomiky.
Obor(y)	zemědělství, ekonomika
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Představeno jako modul (4 ECTS) magisterského kurzu "Udržitelný zemědělský management v EU" nebo jako modul (2 ECTS) magisterského kurzu "Zemědělská a na venkov zaměřená politika"
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Důležitost tématu je v tom, že současné zemědělství se jen v malé míře podílí na výrobě statků, po nichž je společenská poptávka. Navíc jedním z cílů reformy Společné zemědělské politiky je podporovat farmy uplatňující princip "peníze z veřejných rozpočtů na veřejné statky". Sociální zemědělství jako multifunkční oblast poskytuje environmentální (biodiverzita, půdní funkcionalita, zemědělská krajina) a sociální (vitalita venkova, potravinová bezpečnost) veřejné statky/positivní externality. Budoucí sociální zemědělci si musí uvědomit, že nejsou jen podnikateli – mohou svou činností produkovat také environmentální a sociální veřejné statky.
Literatura a zdroje	Anheier, H. K. (2005). <i>Nonprofit Organizations. Theory, Management, Policy</i> . London, New York, Routledge. ISBN 0-203-50092-X Master e-book ISBN Cooper, T., Hart, K., and Baldock, D. (2009). <i>The Provision of Public Goods Through Agriculture in the European Union</i> . Report Prepared for DG Agriculture and Rural Development, Contract No 30-CE-0233091/00-28, Institute for European Environmental Policy, London. Gerrard, C.L. et al. (2012). Public Goods and Farming. In: Lichtfouse E. (eds.) <i>Farming for Food and Water Security. Sustainable Agriculture Reviews</i> , vol 10. Springer, Dordrecht. ISBN 978-94-007-4500-1 Hart, K. (2019). <i>Future CAP: Public Money for Public Goods</i> . Dostupné z https://www.researchgate.net/publication/265402768_Future_CAP_Public_Money_for_Public_Goods Horváth, J., Pataki, Gy. & Hayes, M. (2015). <i>A szociális farmok néhány további gazdasági, társadalmi, környezeti hatása</i> . In Kajner, P. & Jakubinyi L. (szerk.) (2015). <i>Szociális farmok létrehozása Magyarországon. Szimbiózis Alapítvány</i> . pp. 88-89. ISBN: 978-963-12-3567-8. Dostupné z http://szocialisfarm.hu/files/Szocialis%20Farm%20tanulmany%203.2.%20vegleges_nokorr.pdf . Mészáros, D., Sipos, B., Jancsovszka, P., & Balázs K. (2015). Közjavak a mezőgazdaságban. <i>Gazdálkodás</i> . 59. évf. 4. sz., 2015. pp. 332–345. Dostupné z https://ageconsearch.umn.edu/record/234401/files/GAZDALKODAS_2015_04_Meszáros%20et%20al_332_345.pdf Power, A. G. (2010). Ecosystem services and agriculture: tradeoffs and synergies. <i>Philosophical Transactions. The Royal Society Publishing. Biol. Science</i> . 2010 Sep 27; 365(1554): 2959–2971. DOI: 10.1098/rstb.2010.0143

Webové stránky	<p>Tato webová stránka obsahuje maďarské a zahraniční webové stránky a další dokumenty o sociálním zemědělství: http://szocialisfarm.hu/</p> <p>Na tomto blogu čtenář obdrží teoretické i praktické materiály, které se vztahují k sociálním farmám, zprávy a další mezinárodní a domácí iniciativy v této oblasti: https://carefarm.blog.hu/</p> <p>Webová stránka Institutu Evropské environmentální politiky mezi jinými také obsahuje publikace o zemědělství a půdním management: https://ieep.eu/</p> <p>Tento odkaz obsahuje informace o Společné zemědělské politice: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/future-cap_en</p>
-----------------------	---

1.8 MIMOPRODUKČNÍ ČINNOSTI SOCIÁLNÍCH FAREM	
Autor a místo jeho působení	Paulina Jancsovszka, Szent István University, Maďarsko
Téma	Environmentální, hospodářské a společenské přínosy sociálního zemědělství
Abstrakt	Program je zaměřen na možnosti neproduktivních činností na sociálních farmách (zpracování a řemesla), které přinášejí prospěch jak farmářům, tak klientům. Kromě vytvoření nových zdrojů příjmů (včetně možných dotací z Programu rozvoje venkova), které zvyšují ekonomickou stabilitu a adaptabilitu sociální farmy, může diverzifikace činností farmy přispět k zvýšení životaschopnosti venkova a místního hospodářství. Po absolvování kurzu budou studenti schopni činit správná rozhodnutí a stanovit nejvhodnější neproduktivní činnost pro svou farmu.
Obor(y)	zemědělství, politika rozvoje venkova (organické zemědělství a agro-environmentální plánování)
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Navrženo jako část (4 ECTS) magisterského kurzu "Management udržitelné farmy"
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Kurz pomáhá budoucím sociálním zemědělcům úspěšně obohatit jejich farmy o neproduktivní činnosti. Je nutné, aby si budoucí sociální farmáři uvědomili, že jsou něco víc než jen podnikatelé - mohou produkovat environmentální a sociální veřejné statky.
Literatura a zdroje	Davidova, S., Chaplin, H., & Gorton, M. (2015). <i>Non-agricultural Farm Diversification in Central European Countries: is the transposition of the West European model appropriate?</i> Dostupné z https://www.researchgate.net/publication/265737668 European Parliament (2016). <i>Farm diversification in the EU. Briefing</i> . Available from http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/581978/EPRS_BRI(2016)581978_EN.pdf Hayes, M., Rácz J., Jakubinyi L., Horváth J., Pataki Gy., & Kajner P. (2015). A szociális farmok hatása a gazdákra. in Kajner, P. - Jakubinyi L. (szerk.) (2015). <i>Szociális farmok létrehozása Magyarországon. Szimbiózis Alapítvány</i> . pp. 83-85. ISBN: 978-963-12-3567-8. Dostupné z http://szocialisfarm.hu/files/Szocialis%20Farm%20tanulmany%203.2.%20vegleges_nokorr.pdf Kézművesség, kismesterségek és nem mezőgazdasági vállalkozások támogatása a VP-ben. Dostupné z https://www.kisleptek.hu/vallalkozasinditas_vptamogatassal/ Kremen, C., Iles A., & Bacon C. (2012). Diversified Farming Systems: An Agroecological, Systems-based Alternative to Modern Industrial Agriculture. <i>Ecology and Society</i> 17(4). Dostupné z https://www.jstor.org/stable/26269193?seq=1#metadata_info_tab_contents
Webové stránky	Tato webová stránka obsahuje maďarské a zahraniční webové stránky a další dokumenty o sociálním zemědělství: http://szocialisfarm.hu/ Na tomto blogu čtenář obdrží teoretické i praktické materiály, které se vztahují k sociálním farmám, zprávy a další mezinárodní a domácí iniciativy v této oblasti: https://carefarm.blog.hu/

1.9 DISTRIBUCE PRODUKTŮ SOCIÁLNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ	
Autor a místo jeho působení	Jan Moudrý, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Česká republika
Téma	Marketing - distribuce
Abstrakt	Distribuce produktů je jedním z klíčových faktorů marketingu a managementu sociální farmy s velkou důležitostí pro udržitelnost a rentabilitu. Pro různé typy farem a produktů jsou vhodné různé formy distribuce. Obě základní formy - přímá i nepřímá - mají své výhody a nevýhody. Distribuce hraje důležitou roli také v komunikaci se zákazníky/společností, což je pro sociální zemědělství podstatné.
Obor(y)	agropodnikatelství, marketing, udržitelnost
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Může být představeno např. jako kurz (10 ECTS) se známkováním zadáním nebo jako profesní certifikát bez ECTS nebo jako část modulu studijního programu (cca 5 ECTS, záleží na konkrétním předmětu).
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Distribuce produktů silně ovlivňuje rentabilitu farmy. Pro různé druhy produktů/farem jsou vhodné různé formy distribuce. V sociálním zemědělství hraje důležitou roli logistika spojená s distribucí produktů. Distribuce, především ve své přímé podobě, je také mohutným kanálem komunikace se zákazníky/místní komunitou/společností. Tato komunikace je velice důležitá pro uvedení a objasnění přínosů sociálního zemědělství a jeho produktů. V rámci distribuce může být rozvinuta spolupráce s jinými komunitami a jejich stakeholdery. Absolventi kurzu budou schopni vybrat, vyvinout a zorganizovat optimální distribuční formy pro nejrůznější druhy produktů/farem.
Literatura a zdroje	Bruhn, M. (2016): <i>Marketing: Grundlagen für Studium und Praxis</i> . 13th edition. Springer Gabler, Wiesbaden Galli, F. – Brunori, G. (2013): <i>Short Food Supply Chains as drivers of sustainable development</i> . Document developed in the framework of the FP7 project FOODLINKS (GA No. 265287). Laboratorio di studi rurali Sismondi. Available from http://orgprints.org/28858/1/evidence-document-sfsc-cop.pdf Kohls, R. L., Uhl, J. N. (2014). <i>Marketing of agricultural products</i> , Prentice Hall, New Jersey, USA, 848 p. Moudrý, J., Moudrý, J. jr., Konvalina, P., and Kalinová, J.(2007). <i>Marketing bioprodukce</i> . JU ZF v Č. Budějovicích, 39 s. Strecker, O., Strecker, A., Elles, A., Weschke, H.-D., and Kliebisch, Ch. (2010). <i>Marketing für Lebensmittel- und Agrarprodukte</i> . 4th edition, DLG-Verlag, Frankfurt/M.
Webové stránky	Webový portal o sociálním zemědělství v České republice (česky): www.socialni-zemedelstvi.cz

1.10 NAJDI VLASTNÍ VIZI SOCIÁLNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ ZA UŽITÍ KREATIVNÍCH METOD, KTERÉ NAPOMÁHAJÍ NEKONVENČNÍMU MYŠLENÍ	
Autor a místo jeho působení	Birgit Steininger, University College for Agrarian and Environmental Pedagogy, Rakousko
Téma	Kreativní metody pomáhají řešit problémy. Napomáhají objevovat příležitosti tam, kde konvenční myšlení selhává. Kreativita vybízí k hledání nových perspektiv a přichází s inovativními řešeními, takže můžete formulovat, jak překonat překážky a dosáhnout našich cílů. Všechny metody a modely/vzory tohoto tématu mají společnou jednu věc: nutí účastníky vyjít z každodenní, rutinní, zaužívané perspektivy. Přeformulovat problém tak, že jej nepoznáte, klást speciální otázky, přetvářet zdánlivá fakta nebo být nucen podívat se na témata z úplně nové strany.
Abstrakt	Tyto metody pomáhají účastníkům kurzu vymanit se z obvyklé, zaužívané perspektivy. 1) Metody brainstormingu: Důraz je kladen na vytváření nových projektů, myšlenek a způsobů takřka z ničeho. Brainstorming - spontánní sběr nápadů, které budou promyšleny a zhodnoceny později. Metoda Walta Disneye staví účastníky do tří velmi rozdílných rolí. Metoda 6-3-5 generuje myšlenky, které jsou rozvíjeny různými lidmi ve velice krátkém čase. 2) Metody pro rozvoj nápadů: Osbornův zaškrťovací seznam třídí cílenými otázkami předmět na jednotlivé části. Morfologická bedna: Projekt/nápad je rozebrán a opět složen. 3) Metody řešení problému: Metoda koláče nabudí podvědomí a přivádí z něj nová řešení. Technika stoje na hlavě volí jiný přístup: tím, že problém překrutí, nutí člověka přistoupit k němu nakrátko z opačné strany. V rámci metody Šesti klobouků zaujme člověk šest zcela odlišných perspektiv, což zajistí podrobnou analýzu problému. Metoda Premortem začíná mnohem dříve: v jejím rámci se promýšlí ten nejhorsí scénář ještě předtím, než se identifikují možná úskalí projektu v jeho rané fázi.
Obor(y)	komunikace
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	1 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Vývoj projektu sociálního zemědělství vyžaduje nové nápady a přístupy. Kreativní techniky jsou vždycky nápomocny při vzniku netradičních přístupů a nápadů. Kreativní metody napomáhají objevovat a zkoumat úplně nové produkty, projekty a příležitosti.
Literatura a zdroje	Backerra, H., Malorny, C. und Schwarz, W. (2002). <i>Kreativitätstechniken</i> . Kreative Prozesse anstossen, Innovationen fördern, die K7. 2. Aufl., Reihe Pocket Power. Hanser, München und Wien. ISBN 3446190090 (German) De Bono, E. (2005). <i>DeBonos neue Denkschule</i> . Kreativer denken, effektiver arbeiten, mehr erreichen. MVG Verlag Frankfurt am Main. ISBN: 9783636070692 (German) Kelley, T., Littmann, J. (2001). <i>The Art of Innovation</i> . Lessons in Creativity from IDEO, America's Leading Design Firm. Currency Book, New York. ISBN 0385499841 (English). Noack, C. (2008): <i>Kreativitätstechniken</i> . Schöpferisches Potential erkennen und nutzen. 2. Aufl., Reihe Pocket Business, CornelsenDeBono, E. (2005). ISBN 3411870567 (German) Taylor, D., Berry, P., & Block, C. (1958). Does Group Participation When Using Brainstorming Facilitate or Inhibit Creative Thinking? <i>Administrative Science Quarterly</i> , 3(1), 23-47. DOI 10.2307/2390603 (English). Schlicksupp, H. (2004). <i>Ideenfindung</i> . Innovation, Kreativität und Ideenfindung. 6. Aufl., Vogel Verlag. ISBN 3802317866 (German).
Webové stránky	Vzdělávací material o komunikaci (německy): http://wirtrainieren.de/werkzeugkoffer/kreativitaetstechniken/ Tvořivé nástroje (anglicky): https://www.mindtools.com/pages/main/newMN_CT.htm

ODDÍL 2

ABSTRAKTY SPOJENÉ S TÉMATEM “ZÁKLADY SOCIÁLNÍ PRÁCE”

Tato studijní jednotka se soustředí na jednu ze tří klíčových oblastí studia sociálního zemědělství - na obor sociální práce. Sociální práce je klíčovou součástí sociálního zemědělství, protože je to obor, který učí účastníka pojmy, etiku a praktické metody efektivního uspokojování potřeb klientů toho nejširšího spektra.

Je vybráno 11 vzorových kurzů většinou z těch, které jsou k dispozici v programech orientovaných na sociální práci. Současně existuje nutnost vzdělávat ve všech třech klíčových oblastech, což v praxi znamená, že ani jedné z nich (např. sociální práci) se nedostane takové pozornosti, jako kdyby byla studována samostatně jako bakalářský program. Pro tuto jednotku jsou tedy vybrány ty kurzy, které experti na vzdělávání v oblasti sociální práce z řad řešitelů projektu, považují za nejpodstatnější.

Jako vždy je volba, jaké kurzy do programu zařadit a jak dosáhnout kýžené vyváženosti mezi tématy sociální práce, zemědělství a podnikatelství, na uživateli.

Studijní cíle tématu Základy sociální práce

Student je schopen:

- vstřebat a využít relevantní informace z rozdílných oblastí sociální práce - psychologie, psychopatologie, etiky a komunikace, metod sociální práce
- reflektovat svůj vlastní odborný profil a upravit použitím této znalosti svou profesní praxi
- najít nejvhodnější právní a finanční řešení tak, aby vyhovovala individuálním podmínkám

2.1 ZÁKLADY PSYCHOLOGIE – PSYCHOLOGIE OSOBNOSTI A SOCIALIZACE	
Autor a místo jeho působení	Eliška Hudcová, JABOK – vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická, Česká republika
Téma	Základy psychologie - psychologie osobnosti - socializace, podtéma studijního programu sociální práce
Abstrakt	Psychologie je vědeckou disciplínou, která zkoumá různé aspekty lidské mysli a chování včetně vědomých a nevědomých jevů stejně jako myšlení a emocí. Psychologie osobnosti je odvětvím psychologie, které studuje osobnost a její individuální proměny v závislosti na různých psychologických procesech. Socializace studuje determinanty (prostředí, sociální, biologické, genetické), které ovlivňují proces internalizace norem a společenských ideologií. Zvláštní pozornost v přípravě učebních materiálů je věnována vybraným oblastem blízkým sociálnímu zemědělství.
Obor(y)	psychologie
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Představeno jako kurz (3 ECTS) zakončený hodnocením. Bez certifikátu. Krátký kurz, splnění povinného studijního plánu jako část DiS/Bc programu
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Základní znalost psychologie a jejího teoretického pozadí je důležitá při práci se skupinami osob se speciálními potřebami, např. na sociální farmě. Psychologie osobnosti pomáhá porozumět specifickým determinantům, které ovlivňují výkon a odrážejí se v chování, kognitivních činnostech, emocích a motivaci. Znalost anamnézy socializace klientů a jejího dopadu na problematiku chování klientů může zlepšit úroveň komunikace na pracovišti a dává farmáři návod, jak postupovat v obtížných situacích.
Literatura a zdroje	Zdroje v angličtině: Anderson, J. R., & Schooler, L. J. (1991). Reflections of the environment in memory. <i>Psychological Science</i> , 2(6), 396-408. Available from http://dx.doi.org/10.1111/j.1467-9280.1991.tb00174.x . Armstrong, D. M. (1980). <i>The nature of mind</i> . Ithaca, NY, Cornell University Press. Available from https://doi.org/10.1007/978-94-009-6280-4_3 . Eysenck, H.J. (1970/2013). <i>The Structure of Human Personality</i> . London, Routledge. Feist, J., Feis, G. J., & Roberts, T. (2013). <i>Theories of personality</i> . New York, McGraw-Hill. ISBN 978-0-07-353219-6. Zdroje v češtině: Šulová, L. & Gillernová, I. (eds.) (2008). <i>The individual and the process of socialization in the environment of current society</i> . Prague, Matfyzpress. ISBN 978-80-7378-072-2. Šolcová, I. P. (2018). <i>Emoce: Regulace a vývoj v průběhu života: Funkce a zákonitosti emocí, sociální a kulurní souvislosti, měření emocí</i> . Praha: Grada.
Webové stránky	Česká webová stránka o psychologii pro širokou veřejnost: https://psychologie.cz/

2.2 SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA V SOCIÁLNÍM ZEMĚDĚLSTVÍ	
Autor a místo jeho působení	Michal Pařízek, JABOK – Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická, Česká republika
Téma	Porozumění základním psychologickým procesům tak, aby bylo pochopeno chování, jak individuální, tak skupinové
Abstrakt	Sociální pedagogika představuje holistický a vztahově zaměřený způsob, jak celoživotně pracovat s lidmi v pečovatelském nebo vzdělávacím prostředí (mohou to být i farmy). Metody sociální pedagogiky zahrnují samostatnou práci, práci ve skupinách nebo komunitní práci. Důraz je kladen na vztah jedince (též skupiny či komunity) a společenského prostředí. Zahrnuty jsou porozumění osobnímu rozvoji ve vztahu ke světu farmy, důležitost skupinové dynamiky, generalizovaní druhí (generalized others) a vhodné učební přístupy.
Obor(y)	sociální pedagogika
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Představeno jako kurz (3 ECTS). Krátký kurz, součást studijního programu sociální práce
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Pedagogické principy a metody se mohou lehce lišit od metod sociální práce (v závislosti na konkrétní zemi), a proto je výhodou znát metody práce s jednotlivci, skupinami a komunitami z hlediska prevence a realizace potenciálu klientů. Mezi metody se řadí trénink komunikačních dovedností, neverbálních dovedností a písemné komunikace. Co se týče verbální komunikace, vedou metody k získání nenásilných komunikačních dovedností. Pedagogický přístup napomůže zemědělcům udržet si dlouhodobou perspektivu, protože důraz je kladen nejen na okamžitou situaci, ale vede všechny zúčastněné k osobnostnímu a profesnímu růstu (farmáře, klienty, studenty, dobrovolníky apod.).
Literatura a zdroje	Zdroje v angličtině: Hatton, K. (2013). <i>Social pedagogy in the UK</i> . Lyme Regis, Russell House Publishing. Storø, J. (2013). <i>Practical social pedagogy: Theories, values and tools for working with children and young people</i> . Bristol, The Policy Press. Stephens, P. (2013). <i>Social pedagogy</i> . Bremen, Germany: EHV. ISBN 978-3-86741-830-0 Zdroje v češtině: Jedlička, R. (2015). <i>Poruchy socializace u dětí a dospívajících: prevence životních selhání a krizová intervence</i> . Praha: Grada. Kraus, B. (2008). <i>Základy sociální pedagogiky</i> . Praha: Portál. Labáth, V. (2001). <i>Riziková mládež: možnosti potenciálních zmien</i> . Praha: Sociologické nakladatelství (Studijní texty). Procházka, M. (2012). <i>Sociální pedagogika</i> . Praha: Grada.
Webové stránky	Encyclopedie neformálního vzdělávání: http://infed.org/mobi/social-pedagogy-the-development-of-theory-and-practice/ Zdroj různých akademických prací o pozitivní sociální změně: https://campbellcollaboration.org/

2.3 PEDAGOGICKÉ PŘÍSTUPY K RŮZNÝM SKUPINÁM KLIENTŮ V SYSTÉMECH SOCIÁLNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ	
Autor a místo jeho působení	Michal Pařízek, JABOK – Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická, Česká republika
Téma	pedagogika/vzdělávání, komunikace - podtéma studijního programu sociální práce
Abstrakt	V kurzu se studenti dozvědí o zvláštlostech různých skupin klientů (např. lidí se specifickými potřebami, drogově závislých, migrantů, sociálně vyloučených atd.) především z pedagogického úhlu pohledu. Důraz bude kladen na rozvoj komunikačních dovedností s jednotlivci, skupinami a komunitami, které se rekrutují z výše uvedených skupin. Tento kurz bude zaměřen na verbální dovednosti, ale dotkne se také neverbální a psané komunikace. V oblasti verbální komunikace se kurz bude věnovat rozvoji nenásilné komunikace.
Obor(y)	sociální práce, sociální pedagogika/vzdělávání
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Představeno jako kurz s hodnocením (3 ECTS) a jako nezávislý kurz profesního rozvoje
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Sociální farma představuje specifické prostředí pro práci s jednotlivci, skupinami a komunitami v obtížné sociální situaci. Vhodné používání jazyka a všech možných komunikačních prostředků povede k vytvoření bezpečnějšího prostředí, pomůže zvládnout obtíže na pracovišti a povede k dosažení individuálních či skupinových cílů. Používání přiměřených prostředků komunikace může napomoci nejen dobrým vztahům na farmě, ale i vztahům farmy k místní komunitě a úřadům.
Literatura a zdroje	Zdroje v angličtině: Koprowska, J. (2014). <i>Communication & interpersonal skills in social work</i> . Los Angeles: Sage. Richards, S., Ruch, G., & Trevithick, P. (2005). Communication Skills Training for Practice: the Ethical Dilemma for Social Work Education, <i>Social Work Education</i> , 24:4,409-422, DOI: 10.1080/02615470500096928 Rosenberg, M.B. & Garciová, N., 2016. <i>Nenásilná komunikace</i> , Praha: Portál. Zdroje v češtině: Šarounová, J., (2014). <i>Metody alternativní a augmentativní komunikace</i> , Praha: Portál. Greene, J. O. (2009). <i>Handbook of communication and social interaction skills</i> . New York u.a.: Routledge.
Webové stránky	Základní český zdroj a metodologický materiál pro vzdělávání: https://rvp.cz/

2.4 METODY A PŘÍSTUPY K PRÁCI S RŮZNÝMI SKUPINAMI KLIENTŮ	
Autor a místo jeho působení	Eliška Hudcová, JABOK – Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická, Česká republika
Téma	Sociální práce s různými skupinami klientů v rámci sociálně- zemědělských systémů, jakožto podkapitola studijního programu sociální práce
Abstrakt	Cílem sociální práce je naplnit potřeby klienta, dosáhnout tak jeho sociálního uspokojení a dobré kvality života. Díky rozličným metodám sociální práce (např. případová práce, práce se skupinami, práce s komunitou, sociální akce, výzkum sociální péče, správa sociální péče), může být vyhodnocena a zlepšena celá řada aspektů určitých skupin klientů (charakteristika, rozvoj osobností, znevýhodnění, současné potřeby, problémy v sociálním systému, dovednosti, silné stránky). Sociální pracovník by se tedy měl v rámci výběru možných přístupů ke klientům snažit o rovnováhu založenou na hluboké znalosti vybraných postižení a sociálních znevýhodnění. Poté může kvalifikovaně posoudit, zda a v jaké míře jsou naplňovány klientovy základní potřeby, případně jaké zdroje by bylo vhodné k jejich uspokojení použít.
Obor	sociální práce
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Představeno jako kurz (3 ECTS) zakončený hodnocením. Bez certifikátu. Krátký kurz, splnění povinného studijního plánu jako část DiS/Bc programu
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Sociální farmy jsou provozovány, aby pomáhaly uspokojovat potřeby různých sociálních skupin lidí, kteří se ocitnou ve složité osobní nebo společenské situaci. Sociální zemědělec musí znát jejich silné a slabé stránky, etiologii jejich postižení či znevýhodnění, musí mít vhled do procesu resocializace a také hledat vhodné způsoby, jak s klienty pracovat. Níže zmíněná metoda je nástrojem, který pomáhá účinně dosahovat individuálních, skupinových i komunitních cílů. Celý proces se skládá z několika částí: (A) Seznámení s případem: a) kontakt, b) analýza případu (analýza situace), c) důkaz. (B) Sociální posudek: a) sociální diagnostika, b) plán práce, c) výběr metod práce. (C) Sociální: a) sociální terapie, léčba b) konzultace, c) diskuze. (D) Uzavření případu.
Literatura a zdroje	Zdroje v angličtině: Hassink, J. and Marjken van Dijk, M. (eds.) (2006). <i>Farming for Health: Green care Farming across Europe and the United States of America</i> . Dordrecht, Springer. Hine, R., Peacock, J., & Pretty, J. (2008). Care Farming in the UK: Contexts, Benefits and Links with Therapeutic Communities. <i>International Journal of Therapeutic Communities</i> 29 (3), 245-260. Lindsay, T. (ed.) (2009). <i>Social Work Intervention</i> . Learning Matters Ltd., Exeter. Trevithick, P. (2000). <i>Social Work Skills, A Practice Handbook</i> . OU Press, Buckingham & Philadelphia. Zdroje v češtině: Dvořáčková, J., Křivánková, D., & Uhříčková, A. (2018). <i>Jak léčí zahrada, Praktické náměty pro zahradní terapii</i> . Brno, Lipka. Matoušek, O., Koláčková J., Kodymová, P. (eds.) (2010). <i>Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi</i> . Praha, Portál.

Webové stránky	<p>Všechny odkazy čtenářovi přibližují konkrétní příklady práce na farmách se znevýhodněnými lidmi. Některé z metodologií byly vyvinuty v rámci mezinárodních projektů zaměřených na problematiku sociálního zemědělství. (např. IncluFar), některé jsou popisnější, jiné se zase přímo soustředí na práci s klienty na farmě a na její vliv na jejich kvalitu života (např. Campbellcollaboration):</p> <p>https://www.campbellcollaboration.org/library/impact-of-care-farms-on-quality-of-life-different-population-groups.html</p> <p>http://www.socialfarmingacrossborders.org/care-farming-netherlands-handbook.</p> <p>http://www.inclufar.eu/en/dokumente/</p> <p>http://sofar.unipi.it/index.htm.</p> <p>Český odborný časopis o sociální práci vydávaný Asociací vzdělavatelů v sociální práci: http://www.socialniprace.cz/index.php</p>
-----------------------	---

2.5 SOCIÁLNÍ POLITIKA V ZEMĚDĚLSTVÍ	
Autor a místo jeho působení	Eliška Hudcová, JABOK – Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická, Česká republika
Téma	Sociální politika, její terminologie a základní principy. Základní názvosloví, principy a poznatky v teorii sociální politiky.
Abstrakt	Cílem sociální politiky je identifikovat nerovnost a nalézt cesty k jejímu snížení, zejména v přístupu ke službám a podpoře mezi sociálními skupinami definovanými rasou, etnikem, pobytoým statusem, pohlavím, sexuální orientací, postižením, věkem či národností. Studie se zaměřuje na mechanismy, kategorie a prvky sociálního zabezpečení v dané zemi. Popisuje stanovy, přístupy, legislativu a opatření, které utvářejí a rozdělují přístup ke zboží a zdrojům ve společenství, a tím reagují na sociální potřeby jejich členů. V této části jsou kapitoly sociální politiky vybrány v souvislosti se správou sociálního zemědělství a v souladu se státními předpisy v oblastech jako politika zaměstnání, sociální podpora a sociální pomoc.
Obor(y)	politická studia, sociální politika
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Představeno jako kurz (3 ECTS) zakončený hodnocením. Bez certifikátu. Krátký kurz, splnění povinného studijního plánu jako část DiS/Bc programu
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Sociální farma je aktivním účastníkem systému sociálního zabezpečení a může uspokojovat lidské potřeby ve vzdělání, zdraví, bydlení a hmotném zabezpečení. Základní znalost systému sociálního zabezpečení a jeho politické teorie umožňuje sociálnímu zemědělci zlepšování služeb, politické/společenské situace a financování farmy. Sociální zemědělec se stává aktivním poradcem osob se specifickými potřebami; orientuje se tedy v komplexním systému sociálního zabezpečení a státní podpory (včetně institucionálního zabezpečení) a má přístup k další expertíze.
Literatura a zdroje	Zdroje v angličtině: Dean, H. (2006). <i>Social Policy</i> . Cambridge, Polity Press. Green, L. & Clarke, K. (2016). <i>Social Policy for Social Work: Placing Social Work in its Wider Context</i> . Cambridge, Polity Press. Harrington, A. et al. (2002). <i>Modern Social Theory: An Introduction</i> . Oxford, New York, Oxford University Press. Hasmath, R. (ed.) (2016). <i>Inclusive Growth, Development and Welfare Policy</i> . New York and Oxford, Routledge. Zdroje v češtině: Tomeš, I. (2011) <i>Obory sociální politiky</i> . Praha, Portál.
Webové stránky	Český odborný časopis o sociální práci vydávaný Asociací vzdělavatelů v sociální práci: http://www.socialniprace.cz/index.php

2.6 ZDRAVÍ A ONEMOCNĚNÍ V SOCIÁLNÍM ZEMĚDĚLSTVÍ	
Autor a místo jeho působení	Eliška Hudcová, JABOK - Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická, Česká republika
Téma	Faktory ovlivňující osobní zdraví - zdravotní stav, onemocnění, etiologie chorob, první pomoc.
Abstrakt	Cílem kurzu je získat vědomosti o přístupech ke zdraví a nemocem, o vybraných onemocněních, postiženích, léčbě a standardních postupech (a odchylek od nich). Záměrem je uchopení člověka jako celostní biologicko-psychosociálně-spirituální jednotky, získat orientaci ve zdravotnických konceptech a vytvořit předpoklady pro mezioborovou kooperaci a dále rozvinout komplexní pohled na jedince a jeho/její životní situaci. Student získává základy zdravotní terminologie, somatických chorob, znalost zdravotního systému, bioetiky a práv pacienta, učí se aplikaci praktické první pomoci.
Obor(y)	podpora zdraví
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Představeno jako kurz (3 ECTS) zakončený hodnocením. Bez certifikátu. Krátký kurz, splnění povinného studijního plánu jako část DiS/Bc programu
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Klienti sociálních farem často přicházejí i se svými znevýhodněními a stigmaty, a jsou proto více náchylní k nemocem a psychosomatickým poruchám. Zemědělec by měl znát základní okruh postižení, jejich původy a symptomy. Pro poskytnutí úplné péče by měl umět odhadnout situaci, kdy už je potřeba zavolat experta či začít spolupracovat s profesionály z jiných oborů. Zemědělec by měl být také schopen poskytnout první pomoc, provést kroky k prevenci nehod na pracovišti a zajistit tak bezpečí a zdraví.
Reference a zdroje	Zdroje v angličtině: Gehlert, S. & Browne, T.A. (eds.) (2006). <i>Handbook of Health Social Work</i> . Hoboken, NJ, John Wiley & Sons. McDonnell, O., Lohan, M., Hyde, A., & Porter, S. (2009). <i>Social theory, health & healthcare</i> . Basingstoke, Palgrave Macmillan. Serafino, E.P. & Smith, T.W. (2014). <i>Health psychology: Biopsychosocial interactions</i> . New York: Wiley & Sons Inc. Zdroje v češtině: Kotulán, J. et al. (2005). <i>Zdravotní nauky pro pedagogy</i> . 2nd edition. Brno: Masarykova univerzita. Künzel, D. (1990). <i>Lidský organizmus ve zdraví a nemoci</i> . Praha: Avicenum. Susa, Z. (2010). <i>Tělo a duše ve zdraví a nemoci. Ve Středoklukách: Zdeněk Susa</i> . Zdroje v němčině: Schoppmeyer, M. (ed.) (2018). <i>Gesundheits- und Krankheitslehre für Pflege- und Gesundheitsfachberufe</i> . München, Urban & Fischer Verlag.
Webové stránky	Světová zdravotnická organizace – klíčové koncepty sociálních determinant lidského zdraví: https://www.who.int/social_determinants/sdh_definition/en/ Základní informace o první pomoci - oficiální web České záchrané služby: https://zachrannaslužba.cz/prvniplomoc/

2.7 ETIKA A HODNOTY V SOCIÁLNÍ PRÁCI	
Autor a místo jeho působení	Ondřej Fischer, JABOK – Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická, Česká republika
Téma	Etika pomáhajících profesí jako podtéma sociální práce. Klíčové principy a hodnoty podporující profesi sociální práce v kontextu sociálního zemědělství.
Abstrakt	Kurz staví na komunitních/ne-institucionálních prvcích sociální práce a představuje studentům obecné prvky etiky (dobro, hodnota, ctnost, atd.). Zvyšuje povědomí o etické komplexnosti sociální činnosti ve specifických kontextech pomocí diskuse o hodnotách lidského života, které, kladené k hodnotám vlastním sociální práci (profesionalismus, etický kodex, lidská práva), mohou vést k případům etických problémů či dilemat.
Obor(y)	filosofie, etika
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Představeno jako kurz (5 ECTS) zakončený hodnocením. Bez certifikátu. Krátký kurz, splnění povinného studijního plánu jako část DiS/Bc programu
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Protože sociální zemědělství poskytuje prostředí pro život a práci s lidmi, kteří jsou považováni za uživatele/klienty a kteří využívají intervence sociální práce, je nutné, aby sociální zemědělci měli základní povědomí o etických tématech této profese. Sociální farmy navíc vytvářejí unikátní prostředí, ve kterém spolu dohromady pracují a bydlí lidé pocházející z rozdílných podmínek a mají různé úrovně znevýhodnění. Etika je zde představena jako jeden ze způsobů, jak se s touto diverzitou vyrovnat a zajistit vzájemnou důstojnost. Na sociální farmě musejí být i přes znevýhodnění účastníků zachována základní lidská práva, vzájemný respekt a vědomí o rovnosti.
Literatura a zdroje	Zdroje v angličtině: Banks, S. (2012). <i>Ethics and Values in Social Work</i> . 4th ed. Basingstoke, Palgrave Macmillan. Banks, S. & Gallagher, A. (2009). <i>Ethics in professional life: virtues for health and social care</i> . London, Palgrave Macmillan. Barsky, A. E. (2010). <i>Ethics and values in social work : an integrated approach for a comprehensive curriculum</i> . Oxford, Oxford University Press. Beckett, C. & Maynard, A. (2005). <i>Values & ethics in social work: an introduction</i> . London, Thousand Oaks, Calif, Sage. Gensler, H. J., Spurgin, J., & Swindal, J. (2004). <i>Ethics: Contemporary Readings</i> . London, Routledge. Macintyre, A. C. (2007). <i>After virtue: a study in moral theory</i> . London, Duckworth. Oakley, J. & Cooking, D. (2001). <i>Virtue ethics and professional roles</i> . Cambridge, New York, Cambridge University Press. Parrott, L. (2006). <i>Values and ethics in social work practice</i> . Exeter, Learning Matters.

2.8 TEORETICKÉ PŘÍSTUPY A PARADIGMATA SOCIÁLNÍ PRÁCE	
Autor a místo jeho působení	Eliška Hudcová, JABOK – Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická, Česká republika
Téma	Podtéma studijního programu Sociální práce: teoretické přístupy sociální práce - filosofie a historie blahobytu - paradigmat - teoretický rámec - sociální práce
Abstrakt	Sociální práce je profesionální činnost, jejímž smyslem je pomoci jedincům, skupinám nebo komunitám obnovit jejich zdravé sociální fungování. Existuje množství paradigmat, která stojí za teoriemi sociální práce a dále řídí její praktickou aplikaci (psychodynamická teorie, systémová teorie, teorie sociálního učení, psychosociální teorie, sociálně kognitivní teorie, humanistické teorie atd.). Znalost teoretických přístupů a jejich historie nabízí sociálnímu pracovníkovi širokou škálu možností, jak pracovat s lidmi se speciálními potřebami. Zároveň účastníkovi kurzu přibližuje klíčové názvosloví pro mezioborovou komunikaci s dalšími profesionály.
Obor(y)	sociální práce
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Představeno jako kurz (3 ECTS) zakončený hodnocením. Bez certifikátu. Krátký kurz, splnění povinného studijního plánu jako část DiS/Bc programu
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Jedním z cílů sociálního zemědělství je zachování či vylepšení stavu a pohody lidí se specifickými potřebami, a to pomocí různých intervencí v zemědělském prostředí. Konkrétní znalost paradigmat a teoretických rámců rozšiřuje sociálnímu zemědělci možnosti volby individuálního přístupu vůči klientům. Znalost základních teorií sociální práce dále umožňuje rozvíjení další znalosti a užití efektivních metod komunikace s klienty farmy.
Literatura a zdroje	Zdroje v angličtině: Barker, R. S. (1995). <i>The social work dictionary</i> . Washington, National Association of Social Workers. Compton, B. R., Galaway, B. (eds.) (1999). <i>Social Work Processes</i> . Brooks/Cole, Pacific Grove. Howe, D. (2017). <i>An Introduction to Social Work Theory</i> . Aldershot, Wildwoodhouse. Payne, M. (2014). <i>Modern Social Work Theory</i> . 4th edition. London, Macmillan. Zdroje v češtině: Matoušek, O. et al. (2012). <i>Základy sociální práce</i> . Praha, Portál. Schimmerlingová, V. & Novotná, V. (1992). <i>Sociální práce, její vývoj a metodické postupy</i> . Praha, Skripta FF UK. Zdroje v němčině: Engelke, E., Borrmann, S., Spatscheck, C. (2018). <i>Theorien der Sozialen Arbeit</i> . 7th ed. Freiburg, Lambertus. Müller, C., Lorenz, A. (2017). <i>Geschichte der Sozialen Arbeit</i> . Paderborn, Wilhelm Fink Verlag.
Webové stránky	Nejvlivnější český magazín o sociální práci, publikovaný Asociací vzdělavatelů v sociální práci: http://www.socialniprace.cz/index.php Německé stránky o sociální práci a souvisejících teoriích: https://soziales-wissen.de/tl/Klassische-und-aktuelle-Theorien-der-Sozialen-Arbeit.htm

2.9 METODY A TECHNIKY IMPLEMENTACE SOCIÁLNÍ PRÁCE	
Autor a místo jeho působení	Eliška Hudcová, JABOK – Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická, Česká republika
Téma	Metody, přístupy a techniky v implementaci sociální práce; podtéma studijního programu Sociální práce
Abstrakt	Metody v sociální práci jsou představeny jako konkrétní postupy, které jsou definované ve vztahu k cíli a k cílové skupině. Základními metodami jsou práce s jedincem (případová práce), skupinou (např. rodinou), nebo komunitou. Metody sociální práce jsou cesty k dosažení předem stanovených cílů pomocí konkrétních postupů, které jsou metodě podřízené. Technika by měla odpovídat potřebám klienta a vycházet z jeho/její problémové situace. Techniky zahrnují různé typy komunikace, gestikulace, mimiky a fyzického kontaktu.
Obor(y)	sociální práce
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Představeno jako kurz (3 ECTS) zakončený hodnocením. Bez certifikátu. Krátký kurz, splnění povinného studijního plánu jako část DiS/Bc programu
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Sociální farma reprezentuje specifický kontext pro práci s jedinci, skupinami a komunitami, které se nacházejí v potenciálně složité sociální situaci. Znalost metod a technik sociální práce a jejich praktického užití umožňuje usnadnění komunikace na pracovišti a zároveň dosažení stanovených individuálních i skupinových cílů. Praktická aplikace těchto metod dokáže řešit složité sociální situace s klienty a celkově zlepšit prostředí farmy. Znalost specifické terminologie metod sociální práce (např. případové práce, týmové práce nebo práce se skupinou) zjednodušuje komunikaci s experty z dalších relevantních oborů.
Literatura a zdroje	Zdroje v angličtině: Beresford, P. & Croft, S. (1993). <i>Citizen involvement – A Practical Guide for Change</i> . Basingstoke, Palgrave Macmillan. Brown, A. (1986). <i>Groupwork</i> . Aldershot, Gower. Folberg, J. & Taylor, A. (1984). <i>Mediation, A comprehensive Guide to Resolving Conflicts without Litigation</i> . Jossey Bass Publisher, San Francisco. McMahon, M.O. (1990). <i>The general method of social work practice: A problem-solving approach</i> . Englewood Cliffs, N. J., Prentice Hall. Nichols, M.D. & Schwartz, R.C. (1998). <i>Family Therapy – Concepts and Methods</i> . Boston, Allyn and Bacon. Payne, M. (1991). <i>Modern Social Work Theory</i> . London, Macmillan. Sheafor, B. W., Horejsi, Ch. R., & Horejsi, G. A. (1988). <i>Techniques and Guidelines for Social Work Practice</i> . Massachusetts, Allyn and Bacon, Inc. Zastrow, Ch. (1995). <i>The Practice of Social Work</i> . Brooks/Cole Publishing Co., Pacific Grove, CA. Zdroje v češtině: Kalvach, Z. (2011). <i>Křehký pacient a primární péče</i> . Praha, Grada. Matoušek, O., Koláčková J., & Kodymová, P. (eds.) (2010). <i>Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi</i> . Praha, Portál.
Webové stránky	Zdroj různých akademických prací, zabývajících se pozitivní sociální změnou a modely sociální práce: https://campbellcollaboration.org/

2.10 SUPERVIZE, SEBEREFLEXE, VZÁJEMNÁ SUPERVIZE	
Autor a místo jeho působení	Eliška Hudcová, JABOK – Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická, Česká republika
Téma	Podkapitola studijního programu sociální práce: supervize, řešení problémů na pracovišti/ organizace managementu kvality/ zvyšování kvality práce pomáhajících profesí/ prevence syndromu vyhoření/ řešení mezilidských problémových situací.
Abstrakt	Supervize je metoda, která pracovníkovi pomáhá porozumět a vyřešit konflikty, které vznikají na pracovišti mezi jednotlivci nebo ve skupině. Supervize lidem pomáhá vypořádat se se stresem, který souvisí s prací, a v rámci pomáhajících profesí účinně chrání před nebezpečím syndromu vyhoření. Úkolem supervize je hledat rovnováhu mezi potřebami klientů, potřebami týmu a naplněním poslání celé organizace. Dále s sebou přináší aspekt vzdělávání a osobního rozvoje pracovníka. V neposlední řadě má pro pracovníky v pomáhajících profesích povzbuzující a posilující účinek. Metody a techniky supervize se liší v závislosti na velikosti a složitosti organizace. Může probíhat v různých formátech (např. individuální triadická, skupinová nebo týmová supervize) a pod vedením různých supervizorů (např. vyučujícím, zaměstnancem nebo vrstevníkem). Mezi nejběžnější metody patří sebehodnocení účastníka supervize, ko-terapie (s více terpeuty), pozorování, hraní rolí nebo vytváření modelových situací.
Obor(y)	psychologie, supervize
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Představeno jako kurz (3 ECTS) zakončený hodnocením. Bez certifikátu. Krátký kurz, splnění povinného studijního plánu jako část DiS/Bc programu
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Sociální farma je specifickým prostředím, ve kterém spolu interagují lidé nejrůznějších profesí s lidmi se speciálními potřebami, tráví spolu čas a pracují s rostlinami a zvířaty. V tomto prostředí mohou snadno nastat konfliktní situace, nedorozumění, vysílení vedoucí až ke konfliktním situacím, nedorozuměním, vyčerpání a beznadějí. Supervize pomáhá pod vedením experta řešit specifické problémy a konflikty na pracovišti. Supervize pomáhá předcházet budoucím konfliktům a tudíž i možnému syndromu vyhoření. Podporuje rozvoj a celoživotní vzdělávání jednotlivců, týmů a celých organizací.
Reference a zdroje	Zdroje v angličtině: Hawkins, P. & Shohet, R. (1989). <i>Supervision in the helping professions</i> . Derby, Burns and Smith. Kadushin, A. (1992). <i>Supervision in Social Work</i> . Oxford, Columbia University Press. Morrison, T. (2005). <i>Supervision in Social Care: Making a real difference for staff and service users</i> . Brighton, Pavilion Publishing. Zdroje v češtině: Havrdová, Z. (2000). <i>Poslání a smysl supervize</i> . Ethum 28, 35-39. Matoušek, O. (2003). <i>Metody a řízení sociální práce</i> . Praha: Portál. Matoušek, O., Koláčková J., & Kodymová, P. (eds.) (2010). <i>Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi</i> . Praha, Portál.
Webové stránky	Česká stránka poskytující obecné informace ohledně supervize: https://www.supervize.eu/

ODDÍL 3

ABSTRAKTY SPOJENÉ S TÉMATEM „ZÁKLADY ZEMĚDĚLSTVÍ“

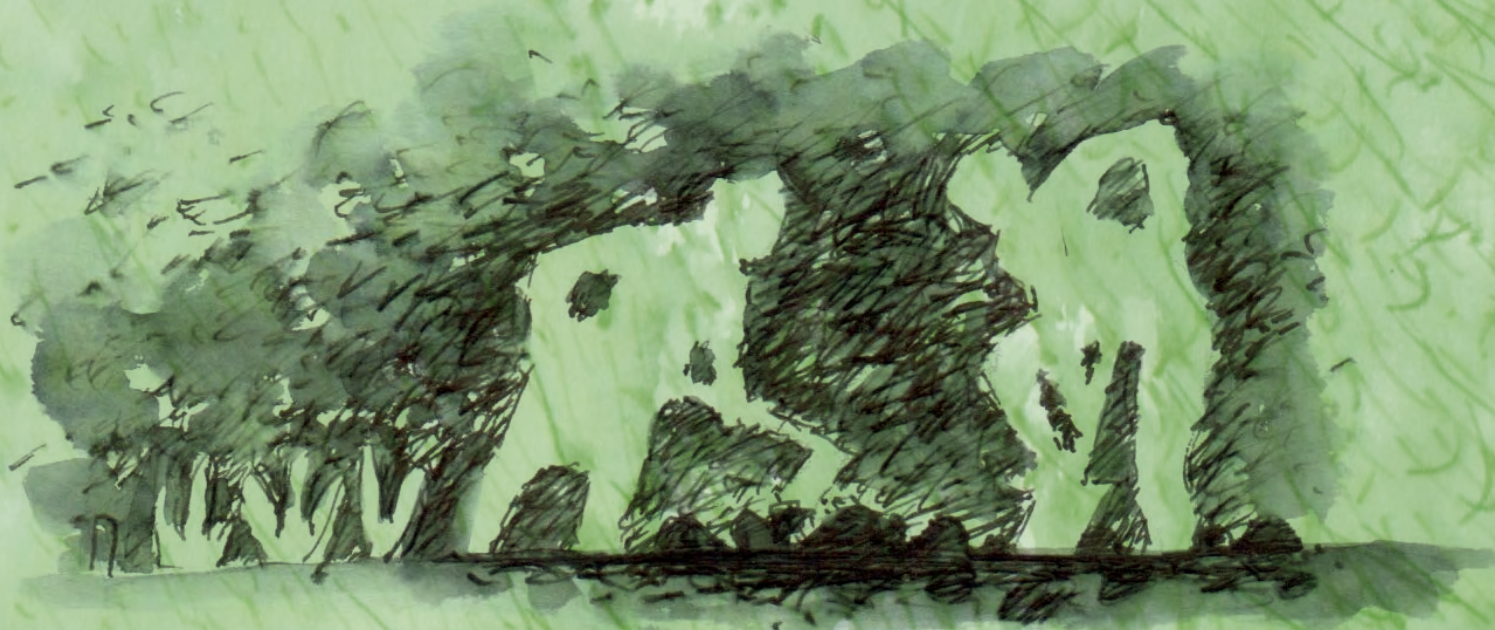
Tato studijní jednotka je druhou klíčovou oblastí, kterou je nutno znát pro studium sociálního zemědělství. Aby byly zajištěny dobré podmínky pro poskytování služeb a práci s klienty, musí být farmy dobře vedeny a poskytovatelé musí mít základní povědomí o zemědělství. Právě na to se soustředí abstrakty v tomto oddílu. Při výběru kurzů, které byly považovány za nezbytné, ač ve studijním programu reprezentují pouze malou část, byli klíčoví kolegové z několika zemědělských fakult.

Rozmanitost témat je v rámci zemědělské problematiky velká, ale do tohoto oddílu je zařazeno 12 abstraktů sloužících pouze jako příklady. Vzhledem k častému propojení alternativních zemědělských postupů se sociálním zemědělstvím, zahrnují uvedené příklady např. ekologické zemědělství, kompostování atd. Sociální zemědělství rovněž nabízí klíčové příležitosti pro malé farmy – ty, které nejsou dostatečně velké, aby mohly velikostí své produkce konkurovat průmyslovému pojetí zemědělství. Sociální zemědělství spadá do kategorie multifunkčního zemědělství, a proto je tento koncept rozváděn i v abstraktech.

Vzdělávací cíle vybrané pro oblast Základy zemědělství zahrnují následující:

Student je schopen:

- Vytvořit plán hospodaření se základními údaji o rostlinné a živočišné produkci a mimoprodukčních aktivitách
- Plánovat a provádět základní činnosti v rostlinné výrobě, tvořit oseední postupy, zajistit vyváženou a udržitelnou rostlinnou výrobu
- Plánovat a provádět základní činnosti v živočišné výrobě, orientovat se v základech veterinárního lékařství, znát vhodné podmínky pro chov zvířat a zajistit vyváženou a udržitelnou živočišnou výrobu
- Používat běžnou zemědělskou techniku (se zaměřením na malé zemědělské stroje)
- Analyzovat a využívat základní právní předpisy týkající se zemědělství a zemědělské produkce
- Spolupracovat s příslušnými institucemi nebo odborníky
- Porozumět zemědělským systémům
- Mít přehled o tom, kde najít konkrétní informace a možnosti dalšího vzdělávání v různých oblastech zemědělské produkce
- Analyzovat údaje o farmě, shromažďovat relevantní důležité údaje a vyhodnocovat je v kontextu regionu i konkrétního produktu
- Komunikovat s farmáři a sociálními institucemi o problémech týkajících se zemědělství a poskytnout konstruktivní zpětnou vazbu v kontextu zemědělství

3.1 ZÁKLADY ZEMĚDĚLSTVÍ PRO NEZEMĚDĚLCE	
Autor a místo jeho působení	Martin Nobelmann, University for Sustainable Development Eberswalde, Německo
Téma	charakteristika zemědělství a farmářství, klíčové prvky výroby
Abstrakt	Tato jednotka se věnuje nezemědělcům, kteří chtějí pracovat v sociálním zemědělství. Poskytuje přehled klíčových prvků zemědělství a souvisejících profesních oborů. Patří sem například výroba (živočišná, rostlinná, produkce ovoce), práce na farmě (sezónní práce, ruční práce a využívání strojů), ekologické zemědělství, zemědělský trh a strategie.
Obor(y)	zemědělství
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	součást certifikovaného vzdělávacího kurzu (další vzdělávání), 6 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Místem, kde probíhá sociální zemědělství, je obvykle farma. Z tohoto důvodu je důležité, aby i aktéři sociálního sektoru měli základní znalosti o zemědělském prostředí. To jim pomůže lépe komunikovat s farmářem a klientům zadávat vhodné pracovní úkoly podle jejich požadavků a schopností. Studenti budou schopni porozumět zemědělským systémům, komunikovat s farmáři a sociálními institucemi o zemědělských otázkách, budou umět najít konkrétní informace a možnosti dalšího vzdělávání v různých oblastech zemědělské výroby a vytvořit zemědělský plán se základním porozuměním rostlinné a živočišné výrobě a mimoprodukčním činnostem.
Literatura a zdroje	Brassley, P., & Soffe, R. (2016). <i>Agriculture. A Very Short Introduction</i> . Oxford University Press. ISBN 9780198725961 Lochner, H.(2015). <i>Agrarwirtschaft Fachstufe Landwirt</i> . 10th ed. München, BLV Verlagsgesellschaft. ISBN 978-3-8186-0784-5 Ziron, C., & Ziron, M. (2015). <i>Landwirtschaft für Quereinsteiger. Basics der Agrarwirtschaft</i> . Frankfurt, DLG-Verlag. ISBN 9783769020410

3.2 ZÁKLADY CHOVU, REPRODUKCE A KRMENÍ ZVÍŘAT	
Autor a místo jeho působení	Gerriet Trei, University for Sustainable Development Eberswalde, Německo
Téma	chov zvířat, reprodukce, výživa, ustájení hospodářských zvířat
Abstrakt	Kurz je koncipován jako úvod a přehled o chovu zvířat a využívá jako příklad skot, prasata a kuřata. Účastníci se seznámí s různými metodami hospodaření s hospodářskými zvířaty (etologie, chov, reprodukce, výživa, zdraví) a souvisejícími zákonnými požadavky. Studenti získají znalosti o úloze zvířat v zemědělských systémech a seznámí se s ustájením hospodářských zvířat. Studenti se naučí rozpoznávat rysy různých plemen a seznámí se s technikami a postupy chovu zvířat. Výuka o výživě hospodářských zvířat bude obsahovat informace o procesu trávení přežvýkavců i monogastrů, o krmení a krmivech specifických pro obě skupiny.
Obor(y)	chov hospodářských zvířat
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Obsah kurzu byl původně součástí bakalářského programu „Ekologické zemědělství a marketing“ (6 ECTS), ale je využíván také v certifikovaném kurzu sociálního zemědělství s menším počtem ECTS.
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Tento seminář nabízí studentům zemědělství základní přehled způsobů pro využití hospodářských zvířat ve výrobě. Zvířata jsou klíčová pro různé formy zemědělství a mohou mít mimořádný význam pro sociální zemědělství, pokud se používají z terapeutických důvodů. Nejen zemědělci, ale i sociální pracovník, který na farmě plánuje se zvířaty spojenou práci/terapii pro klienty, musí vědět, jak s hospodářskými zvířaty zacházet. Bude tak schopen vybrat vhodné úkoly pro příslušnou skupinu klientů.
Literatura a zdroje	Bartussek, H., Lenz, V., Ofner-Schröck, E., & Zortea, W. (2008). <i>Rinderstallbau</i> . 4th ed. Wien, Stocker. ISBN: 3702007229 Baumann, W. (2004). <i>Artgerechte Hühnerhaltung</i> . Mainz, Bioland. ISBN: 3934239153 Kirchgessner, M. (2014). <i>Tierernährung</i> . 14th ed. Frankfurt: DLG-Verlag. ISBN: 978-3-7690-0819-7 KTBL (2011). <i>Ökologische Schweinehaltung</i> . Darmstadt, KTBL. Webster, J. (Ed.) (2011). <i>Management and Welfare of Farm Animals - The UFAW Farm Handbook</i> . 5th ed. Chichester, Wiley-Blackwell. ISBN: 978-1-405-18174-7 Willam, A., & Simianer, H. (2017). <i>Tierzucht</i> . 2nd ed. Stuttgart, Ulmer. ISBN: 9783825248055

3.3 POROZUMĚNÍ PŮDĚ - ZÁKLADY PEDOLOGIE A ZPRACOVÁNÍ PŮDY	
Autor a místo jeho působení	Martin Nobelmann, University for Sustainable Development Eberswalde, Německo
Téma	základy pedologie: tvorba a vlastnosti půdy, život v půdě, rýčová zkouška
Abstrakt	Tento kurz je koncipován jako stručný přehled základních informací o půdě. Seznamuje studenta se základními důležitými myšlenkami a teoriemi a umožňuje mu uvědomit si, v jakých oblastech by mohl své znalosti prohloubit. Vstup: Tvorba půdy - minerální a organické složky půdy; tvorba a charakteristika humusu; pórovitost půdy; struktura půdy; fyzikální vlastnosti půdy; chemické složení a úrodnost půdy. Rýčová zkouška. Život v půdě, živé půdy. Během cvičení se studenti naučí určovat různé minerální složky půdy, naučí se rozlišovat mezi hlavními typy a druhy půd a seznámí se s jejich fyzikálními a chemickými vlastnostmi. Studenti se naučí rýčovou zkoušku.
Obor(y)	zemědělství, pedologie
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	3 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Bez ohledu na to, jaké profesní zázemí nebo zaměření daný člověk má, vyžaduje práce na farmě znalost základních prvků, které tvoří zemědělství. Půda je vedle rostlin a zvířat jedním ze základních prvků. Bez odpovídajících schopností a dovedností je stěžejí možné úspěšně obsluhovat, podporovat a zaměstnávat lidi na farmě, jako tomu je v případě sociálního zemědělství. Na základě vyučovaných témat se studenti naučí: definovat a popsat různé typy půdy, připomenout si základní znalosti o výživě rostlin ve vztahu k půdním parametrům, definovat základy ochrany půdy a základy správné zemědělské praxe ve vztahu ke kvalitě půdy, rozpoznat, zhodnotit a využívat výhody a nevýhody různých typů půdy, identifikovat možná rizika pro konkrétní typy půdy a navrhnout opatření pro ochranu půdy.
Literatura a zdroje	Birkás, M. (2006). <i>Földművelés és földhasználat</i> . Mezőgazda Kiadó. Blum, W. E. H., Schad, P., & Nortcliff, S. (2018). <i>Essentials of soil science: soil formation, functions, use and classification (World Reference Base, WRB)</i> . Borntraeger Science Publishers, Stuttgart (Germany) ISBN 9783443010904 Blume, H.-P., Brümmer, G.W., Horn, R., Kandeler, E., Kögel-Knabner, I., Kretzschmar, R., Schad, P., Stahr, K., & Wilke, B.-M. (2016). <i>Scheffer/Schachtschabel Soil Science</i> . Springer, Berlin Stuttgart (Germany). ISBN 978-3-642-30941-0 Ujj, A. (ed.) (2017). <i>Ecological Small-scale Farming - Ecological Vegetable Production</i> . Gödöllő, Szent István Egyetem. ISBN 978-963-269-655-3 (anglicky). Ujj, A. (ed.) (2017). <i>Ökológiai szemléletű háztáji gazdálkodás - Ökológiai szemléletű zöldségtermesztés</i> . Gödöllő, Szent István Egyetem. ISBN 978-963-269-649-2 (maďarsky).
Webové stránky	Rýčová zkouška: http://magyarmezogazdasag.hu/2018/02/21/talajmuvelési-abc-ii Soil Science Society of America (anglicky): https://www.soils.org/discover-soils/soil-basics

3.4 TRVALE UDRŽITELNÉ ZEMĚDĚLSKÉ SYSTÉMY	
Autor a místo jeho působení	Apolka Ujj, Szent István University, Maďarsko
Téma	Agroekologické přístupy zemědělských systémů, popisy a praktické aplikace různých přístupů a trendů: permakultura, ekologické zemědělství, biodynamické zemědělství, regenerativní zemědělství, agrolesnictví atd.
Abstrakt	Ačkoli se dosažení základních cílů trvalé udržitelnosti nezdá být komplikované, stále není snadné posoudit, které zemědělské systémy a metody mohou nejlépe splnit tato očekávání. Zemědělec musí vytvořit rovnováhu mezi ekonomickými zájmy a environmentálními faktory a musí také zohlednit etické aspekty a sociální dopady své činnosti. Existují dobré postupy a trendy zapadající do konceptu trvalé udržitelnosti na základě jejich principů, se kterými se studenti během kurzu seznámí: ochrana půdy; trvale udržitelný management; integrované řízení; trvale udržitelné, na ekologii soustředěné zemědělství; agrolesnictví; zemědělství šetrné ke klimatu; precizní zemědělství atd. Je patrné, že se různé trvale udržitelné trendy a postupy (jako je zaměření se na ochranu půdy, zadržování vody, kultivace šetřící energií) v mnoha aspektech překrývají, ale důraz na jejich principy je odlišný.
Obor(y)	zemědělství, agroekologie
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	4 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Agroekologický přístup zohledňuje sociální aspekty zemědělství. Nejlepším příkladem posílení sociálního pilíře trvalé udržitelnosti je management sociálních farem, ale musí být zahrnut i pilíř ochrany přírody.
Literatura a zdroje	Burger, P. (ed.) (2013). <i>Agroécologie, une transition vers des modes de vie et de développement viables</i> . Paroles d'acteurs. Publication du Groupe de Travail Désertification. Available from https://www.avsf.org/public/posts/1277/agroecologie_paroles_acteurs_gtd_cari_avsf_2013.pdf (francouzsky). Freyer, B. (ed.) (2016). <i>Ökologischer Landbau</i> . Bern:Haupt Verlag ISBN 3825246396 (německy). INKOTA-netzwerk e. V., Oxfam Deutschland e. V., and MISEREOR e. V. (eds.) (2016). <i>Besser anders, anders besser. Mit Agrarökologie die Ernährungswende gestalten</i> . Available in German and English from https://webshop.inkota.de/produkt/broschuere-download/besser-ander-s-anders-besser-mit-agraroekologie-die-ernaehrungswende Holmgren, D. (2002). <i>Permaculture, Principles & Pathways Beyond Sustainability</i> . Hampshire: Permanent Publications. Holmgren Design Services. ISBN 0646418440 Martin, K., Sauerborn, J. (2006). <i>Agrarökologie</i> . Stuttgart, UTB. ISBN 978-3-8252-2793-7. (německy). Mollison, B. (1988). <i>Permaculture: A Designers' Manual</i> . Tagari Publications, Tyalgum. ISBN 0908228015 Ujj, A. (2016). <i>Agroökológia</i> . In: <i>Ökológiai gazdálkodás szabályozása és irányzatai</i> . (Tirczka, I.& D. Saláta Eds.) Egyetemi jegyzet. Gödöllő, Szent István Egyetem (maďarsky) Wachendorf, M., Bürkert, A., and Graß, R. (eds.) (2018). <i>Ökologische Landwirtschaft</i> . Stuttgart, Ulmer. ISBN 978-3-8252-4863-5 (německy).

Webové stránky	<p>Agroekologické znalostní centrum (v angličtině s možností změny jazyka): http://www.fao.org/agroecology/en/</p> <p>Rozšiřující služba a vzdělávání související s agroekologií (maďarsky): https://www.agrofutura.hu/</p> <p>Evergreen agriculture: http://evergreenagriculture.net/what-is-evergreen-agriculture/ in English</p> <p>FAQ about organic farming and organic groceries (německy): https://www.boelw.de/service/bio-faq/</p>
-----------------------	--

3.5 VHODNÉ ČINNOSTI V ROSTLINNÉ VÝROBĚ V SOCIÁLNÍM ZEMĚDĚLSTVÍ	
Autor a místo jeho působení	Jan Moudrý, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Česká republika
Téma	zemědělství, rostlinná výroba pěstování plodin, plodiny vhodné pro různé cílové skupiny sociálního zemědělství, zelená terapie vs. tržní plodiny
Abstrakt	Rostlinná výroba zahrnuje velmi širokou škálu kulturních plodin, agrotechnických činností a metod a souvisejících činností. Velmi důležitou roli v sociálním zemědělství hrají nejen místní podmínky, struktura farmy a další faktory, ale také dovednosti a schopnosti cílových skupin. Existují určité typické činnosti vhodné pro sociální zemědělství, jako je pěstování zeleniny a ovoce nebo jiné činnosti vyžadující vyšší podíl ruční práce, ale různé cílové skupiny mohou být efektivně zapojeny i do jiných částí rostlinné výroby. Vhodnost činností v rostlinné výrobě se může lišit také na základě hlavního zaměření – (zahradní) terapie nebo zaměstnání. Klienti sociálního zemědělství se mohou do řady zemědělských činností zapojit v závislosti na svých dovednostech (např. sklizení, pletí, sběr...).
Obor(y)	zemědělství, rostlinná výroba, malofaremní hospodaření
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Může být proveden formou kurzu s klasifikovanou prací (10 ECTS), nebo jako certifikovaný kurz bez ECTS, nebo jako součást modulu v rámci studijního programu (cca 5 ECTS, záleží na konkrétním předmětu).
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Rostlinná výroba nabízí velmi širokou škálu činností vhodných pro sociální zemědělství. Téměř všechny cílové skupiny sociálního zemědělství mohou být zapojeny do různých činností v rámci rostlinné výroby. Znat nejvhodnější aktivity pro konkrétní cílové skupiny a podmínky je nezbytné pro zemědělce i pro sociální pracovníky, kteří klienta na farmě doprovázejí. Účastníci se seznámí s činnostmi v rostlinné výrobě, které jsou vhodné pro rozmanité cílové skupiny sociálního zemědělství.
Literatura a zdroje	Grubinger, V. P. (1999). <i>Sustainable Vegetable Production From Start-Up to Market</i> . NRAES, 268 p. Konvalina, P., Moudrý, J. jr., Kalinová, J., & Moudrý, J. (2007). <i>Pěstování rostlin v ekologickém zemědělství</i> . JU ZF v Č. Budějovicích, 118 p. McCrate, C., Halm, B. (2012). <i>Food Grown Right, In Your Backyard: A Beginner's Guide to Growing Crops at Home</i> . Skipstone, 320 p.
Webové stránky	Sociální zemědělství v České republice (česky): www.socialni-zemedelstvi.cz

3.6 VZTAH MEZI SOCIÁLNÍM A EKOLOGICKÝM ZEMĚDĚLSTVÍM	
Autor a místo jeho působení	Apolka Ujj, Szent István University, Maďarsko
Téma	Ekologické farmy jsou pro klienty příjemným prostředím, proto jsou v kurzu probírány jejich provozní principy. (Součást kurzu o trvale udržitelné a ekologické správě farem).
Abstrakt	Studenti se seznámí s oficiálními popisy a definicemi ekologického zemědělství a také s tím, jak a proč ho využít na sociální farmě. Vzhledem k přísným pravidlům ekologického zemědělství nelze během výroby používat žádná chemická hnojiva nebo herbicidy a další přípravky na ochranu rostlin (resp. lze vybrat pouze ze seznamu výrobků schválených EU). Principy dodržované skupinou IFOAM jsou následující: Princip zdraví; ekologie; čestnost; a péče. Tyto principy by měly být aplikovány v praxi, realizovány společně a měly by být vzájemně propojeny. Jedno rozhodnutí během farmaření učiněné na základě jednoho z těchto principů by mělo zlepšit realizaci ostatních. Cílem je poskytnout vodítka k nezbytným krokům, které by zemědělci měli učinit, aby dosáhli prospěšných cílů. Po absolvování tohoto kurzu budou studenti tyto kroky znát. Např. využívání vlastních zdrojů systému (např. statkových hnojiv), využívání přírodních materiálů a přírodních metod (např. používání pastí, přirozených predátorů, mikroorganismů), ochrana a zvyšování biologické rozmanitosti: více druhů rostlin a odrůd; atd.).
Obor(y)	zemědělství
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Vyučuje se jako součást kurzu „Trvale udržitelné zemědělské systémy“ za 4 ECTS.
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Zdravá strava bez nadbytných chemických látek má pro cílové skupiny sociálních farem zásadní význam. Zdravé životní prostředí je součástí rehabilitace a dobrého zdravotního stavu a proto je znalost principů a praktické provádění ekologického zemědělství pro sociální zemědělství velmi důležité. Nepoužívání pesticidů navíc přináší klientům sociálního zemědělství menší rizika. Velmi často se v ekologickém zemědělství provádí manuální práce (např. pleť) častěji zejména ve srovnání s velkými průmyslovými farmami, které používají těžké stroje, s nimiž mnoho klientů není schopno pracovat. Ekologické farmy jsou proto ideální pro práci s lidmi se specifickými potřebami.
Literatura a zdroje	<p>Brandt, K. & Mølgaard J.P. (2001). Organic agriculture: does it enhance or reduce the nutritional value of plant foods? <i>Journal of the Science of Food and Agriculture</i>, 81(9), 924-931. Available from http://dx.doi.org/10.1002/jsfa.903 ISSN: 00225142.</p> <p>Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung (ed.) (2014). <i>Die ökologische Landwirtschaft. Fachinfos zum Einstieg</i>. Available from: https://www.oekolandbau.de/fileadmin/redaktion/dokumente/lehrer/unterrichtsmaterialien_2014/landwirtschaft_052014/8_bsa_lw_fachinfos_ua.pdf (německy).</p> <p>Ujj, A. (Ed.) (2017). <i>Ecological Small-scale Farming - Introduction to Ecological Small Scale Farming</i>. Gödöllő, Szent István Egyetem. ISBN:978-963-269-657-7 (anglicky).</p> <p>Ujj, A. (Ed.) (2017). <i>Ökológiai szemléletű háztáji gazdálkodás - Az ökológiai gazdálkodás alapjai</i>. Gödöllő, Szent István Egyetem. ISBN 978-963-269-651-5 (maďarsky).</p> <p>Van Elsen, T. (2009). Soziale Landwirtschaft und Öko-Landbau: Partnerschaft mit doppeltem Wert. In <i>Ökologie & Landbau</i> 149(1), 30-32. Bad Dürkheim. Available from www.soziale-landwirtschaft.de</p> <p>Wachendorf, M., Bürkert, A., Graß, R. (eds.) (2017). <i>Ökologische Landwirtschaft</i>. Stuttgart, UTB. ISBN 978-3-8252-4863-5 (německy).</p>

Webové stránky	<p>Definice ekologického zemědělství (anglicky): https://www.ifoam.bio/en/organic-landmarks/definition-organic-agriculture</p> <p>Informační portál o ekologickém zemědělství nabízející různé učební materiály (německy): https://www.oekolandbau.de/</p> <p>Průvodce o možnostech financování pro venkovské oblasti v Německu (německy): https://www.netzwerk-laendlicher-raum.de/service/publikationen/handbuecher/foerderhandbuch/</p>
-----------------------	--

3.7 ZDROJE ORGANICKÉ HMOTY V SOCIÁLNÍM ZEMĚDĚLSTVÍ	
Autor a místo jeho působení	Apolka Ujj, Szent István University, Maďarsko
Téma	Metody organického hnojení a uzavřené látkově-energetické toky: zvířecí hnůj, zelený hnůj, kompost, mulč atd.
Abstrakt	Ekologické farmy svou potřebou organické hmoty, resp. hnojení organickými hnojivy vytváří další prostor sociálnímu zemědělství. Existuje mnoho řešení týkajících se udržování úrodnosti půdy, od malofaremních k průmyslovým velkoplošným postupům, včetně správného načasování agrotechnických operací (např. zimní orba) vedoucích ke zlepšení stavu půdy. Studenti by se měli seznámit s teoretickým pozadím a praktickou implementací dalších technik, jako je mulčování, zelené hnojení, zařazení krycích plodin, správná aplikace chlévské mrvy nebo dodržování zásad střídání plodin. Tyto techniky pomáhají udržovat a rozvíjet dobrou strukturu půdy a chránit půdy před klimatickými extrémy a erozí. Po absolvování tohoto kurzu budou studenti schopni zvolit vhodné postupy zásobování organickou hmotou.
Obor(y)	zemědělství, ekologické zemědělství
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Vyučuje se jako součást kurzu za 4 ECTS.
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Pro zemědělství šetrné k životnímu prostředí je zásadní péče o obsah organických látek v půdě. Sociální role sociálních farem se může projevit také v zásobování půdy organickou hmotou a v její prezentaci širší cílové skupině. Především tyto aktivity lze (kompostování, mulčování atd.) realizovat s pomocí klientů sociálních farem.
Literatura a zdroje	Hayes, M., Huese, A., & Descombes, C.A. (eds.) (2013). <i>Organic market garden start-up manual: A practical guide for a new generation of growers</i> . Gödöllő, GAK Nonprofit Közhasznú Kft. ISBN 978-963-08-7330-7 (anglicky). Hayes, M., Huese, A. & Descombes, C.A. (eds) (2013). <i>Gyakorlati kézikönyv önálló biokertészet beindításához. Kézikönyv az új generációs zöldség- és gyümölcsstermesztők számára</i> . Gödöllő, GAK Nonprofit Közhasznú Kft kiadásában. ISBN 978-963-08-7035-1 (maďarsky). Ujj, A. (ed.) (2017). <i>Ecological Small-scale Farming - Ecological Vegetable Production</i> . Gödöllő, Szent István Egyetem. ISBN 978-963-269-655-3 (anglicky) Ujj, A. (ed.) (2017). <i>Ökológiai szemléletű háztáji gazdálkodás - Ökológiai szemléletű zöldségstermesztés</i> . Gödöllő, Szent István Egyetem. ISBN978-963-269-649-2 (maďarsky).
Webové stránky	Praktické informace o tématu dodávání organické hmoty v ekologickém zemědělství naleznete na těchto webových stránkách: www.biokultura.org (maďarsky) www.biokutatas.hu (maďarsky) Jak mulčovat zeleninu: https://www.youtube.com/watch?v=3Px1toK4iPM Bezorebné kompostování živého mulče: https://www.youtube.com/watch?v=2brHfHPusac

3.8 JEDNODUCHÁ PŘÍPRAVA KOMPOSTU NA MALÝCH FARMÁCH	
Autor a místo jeho působení	Apolka Ujj, Szent István University, Maďarsko
Téma	Pozitivní vlastnosti kompostu; základní principy a postupy přípravy kompostu; probírají se „přísady“ kompostu a materiály, které by se do kompostu neměly přidávat.
Abstrakt	Dobrého kompostování je dosaženo správným vyvážením směsi vstupních materiálů, dostatečným množstvím vzduchu a dostatečným množstvím vody. Rovnováha těchto faktorů zajistí, že se hromady kompostu přirozeně zahřejí a toto teplo zneškodní semena plevelů a patogeny, zatímco bakterie a houby přemění hnůj a rostlinný odpad na stabilní kompost. Smíchání a vybudování haldy je klíčem k úspěchu. Řízený proces kompostování vytváří stabilní produkt - kompost, který lze bezpečně využívat na půdu a plodiny v kterémkoli ročním období, nemá nepříjemný zápach, je bohatý na přírodní živiny a svými vlastnostmi zlepšuje strukturu půdy. Po absolvování tohoto kurzu budou studenti znát základní informace o kompostu a budou schopni kompost připravit.
Obor(y)	zemědělství
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Vyučuje se jako součást kurzu za 4 ECTS.
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Pro zemědělství šetrné k životnímu prostředí je zásadní péče o obsah organických látek v půdě. Sociální role sociálních farem se může projevit také v zásobování půdy organickou hmotou a v její prezentaci širší cílové skupině. Kompostovací procesy lze snadno realizovat s pomocí klientů sociálních farem. Tím, že vysvětlíme, jak z nepříjemně zapáchajícího, rozkládajícího se odpadu může být vyroben užitečný, tmavý, drobný, porézní, hlíně podobný kompost - můžeme zvýšit environmentální povědomí návštěvníků sociální farmy.
Literatura a zdroje	Pahler, A. (2013). <i>Das Kompostbuch. Gartenpraxis für Hobbygärtner und Selbstversorger</i> . Darmstadt, Pala Verlag. ISBN 978-3-89566-315-4 (německy). Ujj, A. (ed.) (2017). <i>Ecological Small-scale Farming - Ecological Vegetable Production</i> . Gödöllő, Szent István Egyetem. ISBN 978-963-269-655-3 (anglicky). Ujj, A. (ed.) (2017). <i>Ökológiai szemléletű háztáji gazdálkodás - Ökológiai szemléletű zöldségtermesztés</i> . Gödöllő, Szent István Egyetem. ISBN 978-963-269-649-2 (maďarsky).
Webové stránky	Tyto webové stránky často vydávají články a zajímavé odborné informace o kompostování: www.biokultura.org (maďarsky) www.biokontroll.hu (maďarsky) www.biokutatas.hu (maďarsky) https://www.soilassociation.org/media/15931/farming-and-growing-standards.pdf (anglicky) Videa o kompostování: https://www.youtube.com/watch?v=M1kIpCBD3UI (in angličtině) https://www.youtube.com/watch?v=QMZUvORo9WE (v angličtině) No-till living mulch composting: https://www.youtube.com/watch?v=2brHfHPusac https://www.youtube.com/watch?v=sDN8H2GfdNo (v němčině)

3.9 ZPRACOVÁNÍ PRODUKTŮ VHODNÝCH PRO SOCIÁLNÍ ZEMĚDĚLSTVÍ – ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA	
Autor a místo jeho působení	Jan Moudrý, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Česká republika
Téma	zemědělství, živočišná výroba potravinářská výroba, zpracování živočišných produktů, produkty vhodné pro různé cílové skupiny sociálního zemědělství
Abstrakt	Zpracování produktů je v rámci sociálního zemědělství logickou a obvyklou činností. V rámci zpracování živočišné výroby existují aktivity, které jsou jinou měrou vhodné pro různé cílové skupiny sociálního zemědělství. Výběr konkrétních aktivit a nejvhodnějších produktů závisí (mimo jiné) také na dovednostech a schopnostech konkrétní cílové skupiny klientů.
Obor(y)	zemědělství, živočišná výroba, zpracování potravin
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Může být proveden formou kurzu s klasifikovanou prací (10 ECTS), nebo jako certifikovaný kurz bez ECTS, nebo jako součást modulu v rámci studijního programu (cca 5 ECTS, záleží na konkrétním předmětu).
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Sociální zemědělství může primární výrobou jen omezeně konkurovat konvenčním zemědělským systémům. Aby se zvýšila ekonomická životaschopnost subjektů zapojených do sociálního zemědělství, je nutné vytvořit různé druhy přidaných hodnot. Zpracování produktů je obvykle metodou ke zvýšení hodnoty produktů v zemědělsko-potravinářském odvětví. Vybrané živočišné produkty jsou vhodné pro různé cílové skupiny sociálního zemědělství a zapojení do více částí řetězce „zemědělská produkce-zpracování-marketing“ má na klienty pozitivní dopad. Absolventi získají znalosti o možnostech zapojení různých cílových skupin klientů do zpracování živočišných produktů a budou schopni vybrat vhodné produkty pro konkrétní cílové skupiny a farmy.
Literatura a zdroje	Albrecht-Seidel, M., Mertz, L. (2014). <i>Die Hofkäserei: Planung, Einrichtung, Produktion, Grundrezepte</i> . 2nd edition. Stuttgart, Ulmer. Hui, Y. H., Chandan, R. C., Clark, S. et al. (2007). <i>Handbook of food products manufacturing: health, meat, milk, poultry, seafood, and vegetables</i> . Wiley, 1221 p. Simeonovová, J., Ingr, I., Gajdůšek, S. (2003). <i>Zpracování a zbožiznalství živočišných produktů</i> . MENDELU, Brno. 128 p. Tscheuschner, H. D. (2016). <i>Grundzüge der Lebensmitteltechnik</i> . 4th edition. Hamburg, Behr.
Webové stránky	Sociální zemědělství v České republice (česky): www.socialni-zemedelstvi.cz

3.10 ZPRACOVÁNÍ PRODUKTŮ VHODNÝCH PRO SOCIÁLNÍ ZEMĚDĚLSTVÍ – ROSTLINNÁ VÝROBA	
Autor a místo jeho působení	Jan Moudrý, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Česká republika
Téma	zemědělství, rostlinná výroba potravinářská výroba, zpracování rostlinných produktů, produkty vhodné pro různé cílové skupiny sociálního zemědělství
Abstrakt	Zpracování produktů je v rámci sociálního zemědělství logickou a obvyklou činností. V rámci zpracování rostlinné výroby existují aktivity, které jsou jinou měrou vhodné pro různé cílové skupiny sociálního zemědělství. Výběr konkrétních aktivit a nevhodnějších produktů závisí (mimo jiné) také na dovednostech a schopnostech konkrétní cílové skupiny klientů. Např. třídění a balení brambor může být dobrou činností pro lidi s mentálním postižením, kteří mají rádi opakovanou a jednoduchou práci. Vhodnými aktivitami mohou být také např. zpracování bylin, zeleniny nebo ovoce (olej, džem, chutney atd.). Skupina klientů, jako např. vězni v průběhu resocializace nebo lidé s různými formami závislosti, se může účastnit i fyzicky a technicky náročnějších činností.
Obor(y)	zemědělství, rostlinná výroba, zpracování potravin
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Může být proveden formou kurzu s klasifikovanou prací (10 ECTS), nebo jako certifikovaný kurz bez ECTS, nebo jako součást modulu v rámci studijního programu (cca 5 ECTS, záleží na konkrétním předmětu).
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Sociální zemědělství může primární výrobou jen omezeně konkurovat konvenčním zemědělským systémům. Aby se zvýšila ekonomická životaschopnost subjektů zapojených do sociálního zemědělství, je nutné vytvořit různé druhy přidaných hodnot. Zpracování produktů je obvykle metodou ke zvýšení hodnoty produktů v zemědělsko-potravinářském odvětví. Vybrané rostlinné produkty jsou vhodné pro různé cílové skupiny sociálního zemědělství a zapojení do více částí řetězce „zemědělská produkce-zpracování-marketing“ má na klienty pozitivní dopad. Absolventi získají znalosti o možnostech zapojení různých cílových skupin klientů do zpracování rostlinných produktů a budou schopni vybrat vhodné produkty pro konkrétní cílové skupiny a farmy.
Literatura a zdroje	Dunford, N. T. (ed.) (2012). <i>Food and industrial bioproducts and bioprocessing</i> (pp. 2-8), Wiley-Blackwell. ISBN: 978-08-1382-105-4 Jaiswal, A. K. (ed.) (2016). <i>Food Processing Technologies: Impact on Product Attributes</i> . CRC Press. ISBN: 978-14-8225-754-0 Kalinová, J., Moudrý, J., Konvalina, P., Moudrý, J. jr. (2007). <i>Posklizňová úprava, skladování a zpracování rostlinných bioproduktů</i> . JU ZF v Č. Budějovicích, 26 p. ISBN: 978-80-7394-033-1
Webové stránky	Sociální zemědělství v České republice (česky): www.socialni-zemedelstvi.cz

3.11 ASPEKTY BEZPEČNOSTI POTRAVIN V RÁMCI MALÝCH FAREM	
Autor a místo jeho působení	Csaba Bálint, Szent István University, Maďarsko
Téma	Pojetí a hlavní aspekty a vzájemné vztahy v oblasti kvality a bezpečnosti potravin, právní předpisy a nařízení na úrovni komunity a na vnitrostátní úrovni, specifika opatření pro bezpečnost potravin, která mají být zavedena na malých farmách. Díličí témata: Pojetí, význam a historie kvality potravin, hygieny potravin a bezpečnosti potravin Základy mikrobiologie Základy toxikologie, infekce a otravy Základy fyzické a chemické ochrany Specifika skupin produktů (rostliny, maso, mléko atd.) Legislativa, právní kontrola Systém HACCP, dobré postupy
Abstrakt	Otázka bezpečnosti potravin se nedávno dostala do popředí a je v Evropské unii prioritou. Je oprávněným očekáváním, že jídlo, které konzumujeme, nám neublíží, ale spíše podpoří naše zdraví. Velká část populace je znepokojena možnou přítomností patogenů a chemických látek v potravinách, včetně pesticidů, veterinárních léků, přísad nebo škodlivých látek z kontaminovaného prostředí. Nesprávné výrobní procesy zároveň zavádějí bakteriologické kontaminanty a ohrožují bezpečnost potravin. Udržovat bezpečnost potravin znamená zajistit, aby potraviny neohrožovaly zdraví spotřebitele během celého procesu výroby a distribuce, pokud jsou připravovány a spotřebovávány pro tento účel. Tři obecné cíle potravinové politiky EU jsou: poskytování bezpečných a výživných potravin a krmiv; vysoké standardy ochrany rostlin, zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat; poskytování odpovídajících a transparentních informací o původu, obsahu/značení a použití potravin. Studenti se s nimi seznámí v tomto kurzu, stejně jako s vhodnými postupy pro zlepšení bezpečnosti potravin.
Obor(y)	hygiena potravin, bezpečnost potravin
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Vyučuje se jako součást kurzu za 4 ECTS.
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Bezpečné a vysoce kvalitní potraviny jsou základem zemědělsko-potravinářského průmyslu. V rámci sociálního zemědělství je důležitá role ruční práce jako podstatné součásti zemědělské činnosti, vlastních výrobních vstupů a surovin a „neprůmyslových“ výrobních podmínek. Dodržování regulačních povinností zajišťuje v tomto směru správné fungování farmy a posiluje důvěru spotřebitelů.
Literatura a zdroje	Angelos J., Arens, A., Johnson, H., Cadriel, J., & Osburn, B. (2016). One Health in food safety and security education: A curricular framework. <i>Comparative Immunology, Microbiology and Infectious Diseases</i> 44 (2016) 29–33. Available from https://doi.org/10.1016/j.cimid.2015.11.005 European Court of Auditors (2018). <i>Food Safety in the EU</i> . Background paper. Available from https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/BP_FOOD_SAFETY/BP_FOOD_SAFETY_EN.pdf FAO-WTO (2017). <i>Trade and Food Standards</i> . Food and Agriculture Organization of the United Nations & World Trade Organization. Available from http://www.fao.org/3/a-i7407e.pdf NÉBIH (2013). <i>Élelmiszerlánc-biztonsági Stratégia 2013-2022</i> . Available from http://mek.oszk.hu/17400/17458/17458.pdf
Webové stránky	Přehled politiky bezpečnosti potravin Evropské komise (anglicky): https://ec.europa.eu/food/overview_en

3.12 PRODUKTY SOCIÁLNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ V KRÁTKÉM DODAVATELSKÉM ŘETĚZCI	
Autor a místo jeho působení	Csaba Bálint, Szent István University, Maďarsko
Téma	Pojetí, výhody a výzvy krátkého dodavatelského řetězce, hospodářské a sociální příležitosti pro sociální farmy a jejich klienty. Díličí témata: Distribuční kanály zemědělsko-potravinářských výrobků Segmentace spotřebitelů a producentů Ekonomické, sociální a environmentální výhody a nevýhody krátkých dodavatelských řetězců Marketingové aktivity pro prodej produktů sociálního zemědělství v rámci krátkých řetězců.
Abstrakt	Roli regionálních potravin a v souvislosti s nimi i roli krátkých dodavatelských řetězců věnují stále větší pozornost spotřebitelské nevládní organizace i subjekty s rozhodovací pravomocí na různých úrovních. To může spotřebitelům i výrobcům pomoci vyřešit mnoho problémů konvenčního potravinářského průmyslu. Tyto dodavatelské řetězce obvykle zahrnují místní výrobce, kteří spolupracují na propagaci místního trhu s potravinami. Tato partnerství pomáhají oživit venkovské hospodářství, vytvářet nové způsoby prodeje místních produktů a přilákat nové typy zákazníků. Podporují také spolupráci mezi místními ekonomikami, cestovním ruchem a potravinářstvím. Nakupování místně vyráběných potravin také podporuje trvale udržitelný rozvoj snížením nákladů na dopravu, emisí CO ₂ , či opotřebením infrastruktury. Student bude schopen porozumět konceptu krátkých dodavatelských řetězců, znát jejich socio-ekonomické a trvale udržitelné vztahy, jakož i příležitosti a rizika tohoto typu distribuce v souvislosti s produkty sociálního zemědělství.
Obor(y)	obchodní studia - řízení dodavatelského řetězce marketing
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Vyučuje se jako součást kurzu za 4 ECTS.
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	V případě sociálních farem může skutečnost, že výroba probíhá za přispění sociálně znevýhodněných osob, představovat zvláštní přidanou hodnotu k potravinářským výrobkům, zejména na místních trzích. Účast na výrobním procesu a pozitivní zpětná vazba od místních spotřebitelů mohou zas posílit pocit úspěchu u klientů a jejich pocit soudržnosti s širší místní komunitou. Společenské „poselství“ výše zmíněného může být doplněno dalšími environmentálními a ekonomickými výhodami krátkých dodavatelských řetězců.
Literatura zdroje	Benedek, Zs. (2014). <i>A rövid ellátási láncok hatásai - Összefoglaló a nemzetközi szakirodalom és a hazai tapasztalatok alapján</i> . Műhelytanulmányok MT-DP – 2014/8. MTA Közgazdaság-és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet. Available from http://real.mtak.hu/11257/1/MTDP1408.pdf Carey, J. (2013). Urban and Community Food Strategies. The Case of Bristol. <i>International Planning Studies</i> , 18(1), 111-128. European Commission (2013). <i>Short Food Supply Chains and Local Food Systems in the EU. A State of Play of their Socio-Economic Characteristics</i> , JRC Scientific and Policy Reports. Available from http://ftp.jrc.es/EURdoc/JRC80420.pdf Friends of the Earth Europe (2016). <i>Eating from the farm: the social, environmental, and economic benefits of local food systems</i> . Available from https://www.foeeurope.org/sites/default/files/agriculture/2015/eating_from_the_farm.pdf Galli, F., Brunori, G. (2013). <i>Short Food Supply Chains as drivers of sustainable development</i> . Document developed in the framework of the FP7 project FOODLINKS (GA No. 265287). Laboratorio di studi rurali Sismondi. Available from http://orgprints.org/28858/1/evidence-document-sfsc-cop.pdf

Webové stránky	<p>Sít znalostí a inovací o krátkých potravinových řetězcích (anglicky): http://www.shortfoodchain.eu/</p> <p>Projekt ovocných sadů (maďarsky): http://nyitottkertek.hu/</p> <p>Mezinárodní síť pro zemědělství podporované komunitou (anglicky): https://urgenci.net/the-network/</p>
-----------------------	--

ODDÍL 4

ABSTRAKTY SOUVISEJÍCÍ S TÉMATEM “KLIENTI NA SOCIÁLNÍ FARMĚ”

Tento studijní oddíl se přímo soustředí na příklady praxe (často každodenní) na sociálních farmách. Nevychází tedy z žádného konkrétního oboru (jako je zemědělství nebo sociální práce), ale je založeno na zkušenostech oslovených respondentů a kolegů. Zaměřuje se na specifické okruhy problémů, jako je řešení sociálních, kulturních a náboženských aspektů v životech klientů, nebo na praktické dovednosti jako je komunikace a řešení konfliktů. Níže jsou uvedeny informace, které vycházejí ze zkušeností sociálních zemědělců a jsou velmi důležité a užitečné jak pro ně samotné, tak pro jejich klienty.

Tato část uznává důležitost každodenní praxe, na celé téma zároveň ale pohlíží i ze širší perspektivy. Kurz “Znalost skupin klientů a jejich specifických potřeb” proto zahrnuje konkrétní úvahy na téma plánování klientova osobního denního programu, nebo ohledně správného odhadu schopností a limitů různých cílových skupin. Studentům je také poskytnuta možnost použít tyto dovednosti v praxi.

Cíle výuky (ohledně práce s klienty na sociální farmě) zahrnují:

Student je schopen:

- Plánovat a vést sociálně-zemědělský projekt, který bude prospěšný pro klienty
- Být si vědom práv a povinností lidí s postižením
- Zvážit dopady projektu na klienty, vzít v potaz jejich úhel pohledu a motivaci
- Zvolit vhodnou cílovou skupinu (skupiny), brát při tom v úvahu svůj osobnostní profil, motivaci a rodinné zázemí
- Zvolit vhodnou cílovou skupinu (skupiny), brát při tom v úvahu svoji farmu a možnosti práce a jiných aktivit

4.1 SOCIÁLNÍ ZEMĚDĚLSTVÍ JAKO BEZPEČNÉ PROSTŘEDÍ PRO MLÁDEŽ S PORUCHAMI CHOVÁNÍ	
Autor a místo jeho působení	Verena Borghorst, Claudia Schneider Thüringer Ökoherz e.V., Německo
Téma	Jak na farmě uskutečnit úspěšné projekty pro mládež s poruchami chování
Abstrakt	Při práci s adolescenty je nezbytné speciální nastavení samotné struktury farmy. Klienty je třeba zaujmout rozmanitými zemědělskými aktivitami a umožnit jim tak rozvíjet a získávat nové dovednosti. Dále také může být vhodná, někdy až nezbytná, asistence a péče sociálních pedagogů. Při práci s mládeží s poruchami chování je jejich přítomnost dokonce nařízena zákonem. Samotná práce s problematickou mládeží a adolescenty, kteří mohli projít zkušeností s násilím či zneužíváním, bývá velmi náročná. Kromě značné míry empatie a sebedůvěry je klíčový i sociálně pedagogický vhlad. Sociální zemědělci mohou zažívat pocity vzteku, agrese či deprese způsobené chováním adolescentů. Studenti se dozvědí o výzvách souvisejících s prací s touto cílovou skupinou a seznámí se s různými programy, které by mohly vyhovovat potřebám klientů. Pro sociálního zemědělce je důležité vědět, jak se vyřadit s emocemi, reakcemi a chováním mládeže. Studenti budou proto seznámeni např. s teorií citové vazby, s problémy traumatizace a emocionální uzavřenosti či otažitosti v souvislosti s prací s (často velmi zranitelnou) mládeží.
Obor(y)	psychologie, speciální pedagogika, pedagogická práce s mládeží, sociální práce
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	5 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Během pomoci a v rámci práce s mládeží je běžné přicházet do styku s adolescenty pocházejícími z komplikovaného sociálního a rodinného prostředí. V některých případech ale pro ně služby nabízené státními institucemi nejsou příliš vhodné a mládeži nepřinášejí potřebnou pomoc. Účelnější by pro ně byla individuální pomoc. Tato podpora může zahrnovat poskytnutí bezpečného a známého prostředí a pravidelný denní režim, případně možnost vyučit se určitému řemeslu mimo jejich původní prostředí. Často se pro mládež s poruchami chování nedaří najít vhodné formy péče, podpory a bydlení. Sociální zemědělství však může zaplnit tuto pomyslnou "mezeru na trhu". Zemědělská práce může pozitivně ovlivnit poruchy chování spojené s agresivitou či hyperaktivitou. Komunikace se zemědělskými zvířaty může být oporou pro děti, které zažily sexuální, fyzické nebo psychické zneužívání. Zvířata také mohou dětem pomoci budovat schopnost důvěry. Někteří adolescenti jsou schopni žít v pěstounské péči v rodině zemědělců, zatímco jiní, s vážnějšími poruchami chování, vyžadují i péči speciálních pedagogů sahající za hranici běžného rodičovství. Sociální zemědělství jim poskytuje smysluplnou práci a bydlení.

<p>Literatura a zdroje</p>	<p>Bombach, C., Stohler, R., Wydler, H. (2015). Farming families as foster families: The findings of an explanatory study on care farming in Switzerland. <i>International Journal of Child, Youth and Family Studies</i>. 6 (3), 440 – 457, available from: https://journals.uvic.ca/index.php/ijcyfs/article/view/13564/4363</p> <p>Kogstad, R. E., Agdal, R., Hopfenbeck, M. S. (2014). Narratives of Natural Recovery: Youth Experience of Social Inclusion through Green Care. <i>International Journal of Environmental Research and Public Health</i>. 11, 6052 – 6068. DOI: 10.3390/ijerph110606052</p> <p>Pretty, J., Wood, C., Bragg, R. & Barton., J. (2013). "Nature for rehabilitating offenders and facilitating therapeutic outcomes for youth at risk". In South, N., & Brisman, A. (eds.) <i>Routledge International Handbook of Green Criminology</i>. London and New York: Routledge.</p> <p>German:</p> <p>van Elsen, T. (2017). Hof Hauser - Raum für lernende Menschen. Gewalt- und angstfreie Begegnung mit Tieren in der Jugendhilfe. <i>Green Care</i>. 3, 28 – 30, available from: http://www.devdummy.de/fileadmin/media/soziale-landwirtschaft.de/PDF/Publikationen_und_Materialien/Publikationen/2017_03_HofHauser.pdf.</p> <p>Kalisch, M., Von Schwanenflügel, M., Christink, A. (2009). Arbeit macht Sinn: Aus dem Leben mit Jugendlichen, die aus der Rolle fallen. In: Christinck, A., Van Elsen, T. (eds.) <i>Bildungswerkstatt Pädagogik und Landwirtschaft</i>. Tagungsdokumentation 25. – 26.10. 2008. Künzell, Loheland Stiftung, 2. Auflage 2016, pp. 39 – 49. ISBN-10: 394387305</p>
<p>Webové stránky</p>	<p>Platforma, kde se jsou sdíleny příklady práce s adolescenty v sociálním zemědělství (anglicky): http://socialfarmyouth.eu/</p>

4.2 INTERVENCE S POUŽITÍM ZVÍŘAT (AAI) V RÁMCI PRÁCE S DĚTMI S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA NA SOCIÁLNÍCH FARMÁCH	
Autor a místo jeho působení	Verena Borghorst, Thüringer Ökoherz e.V., Německo
Téma	Využívání zvířat na farmách v dětské terapii.
Abstrakt	Intervence s použitím zvířat - Animal assisted interventions (AAI) na sociálních farmách nabízejí dětem s autismem prostor, kde mohou nalézt klid, rytmus a pokoj, a zároveň zažít náklonnost zvířat s jejich jasnými komunikačními signály. Pro tuto skupinu klientů je často méně náročné komunikovat se zvířaty venku v přírodě než s ostatními lidmi. Tento pozitivní a ozdravný efekt kontaktu autistických dětí se zvířaty byl vědecky dokázán. Zvířata mohou dětem pomoci rozvinout komunikační dovednosti a sociální chování a tím pádem i zvýšit kvalitu života. Zemědělci mohou svá zvířata využít jako spoluterapeuty nebo jejich prostřednictvím děti motivovat či překročit jejich ostych. Studenti se proto potřebují seznámit s problematikou autismu, naučit se, jak s dětmi s autismem pracovat a dále potřebují znalost výcviku zvířat. Je také důležité, aby speciální výcvik pro práci s lidmi se speciálními potřebami měl nejen zemědělec, ale také jeho zvířata. Toto je jediný způsob, jak poskytnout bezpečnou a zároveň kvalitní intervenci s použitím zvířat (AAI). Studenti získají znalost o autismu a nabydou praktické dovednosti pro zvládání problematických situací, jako je těžká autistická agrese nebo autoagresivní chování. Dále se dozvědí, jak při práci se zvířaty využít stereotypní chování klientů.
Obor(y)	sociální práce, speciální pedagogika, sociální psychiatrie, psychiatrie dětí a mládeže, psychologie, zemědělství
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	5 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	AAI na sociálních farmách je uznávanou formou podpory dětí s autismem a jejich rodičů. Studenti sociálního zemědělství si musí uvědomit, že jsou zodpovědní za bezpečnost dítěte a zvířat: Měli by vědět, jak zabezpečit dítě a zároveň dávat pozor, aby se i zvířeti dobře dařilo. Což znamená, že by zemědělci měli být obezřetní během přímého kontaktu se zvířetem, protože některé děti prožívající silné emoce (jako např. vztek nebo agresi) a mohou tyto pocity přenést na další živé bytosti. Mnohdy si ani neuvědomují, že by zvířeti mohli ublížit. Různá zvířata mají rozdílnou etiologii a ta pak má rozdílný dopad na samotné klienty v závislosti na jejich vlastní potřeby. Studenti se naučí, jak se zvířaty i klienty pracovat efektivně a bezpečně.
Literatura a zdroje	Berget, B., Ekeberg, O., Braastad, B.O. (2008). Animal-assisted therapy with farm animals for persons with psychiatric disorders: Effects on self-efficacy, coping ability and quality of life, a randomized controlled trial. <i>Clinical Practice and Epidemiology in Mental Health</i> (10), pp. 4-9. DOI: 10.1186/1745-0179-4-9 Ferwerda-van Zonneveld, R.T., Oosting, S.J., Kijlstra, A. (2012). Care farms as a short-break service for children with Autism Spectrum Disorder, <i>Wageningen Journal of life science</i> 59, pp. 35 – 40. DOI: 10.1016/j.njas.2012.01.001 Göhring, A., Schneider-Rapp, J. (2017). <i>Bauernhoftiere bewegen Kinder. Tiergestützte Therapie und Pädagogik mit Schaf, Kuh und Co. – ganz praktisch</i> . Pala-Verlag, Darmstadt ISBN: 3895663689 Kern, J. K., Fletcher, C. L., Garver C.R., Mehtha J.A., Grannemann, B.D., Knox K.R., Richardson, T.A., Trivedi M.H. (2011). Prospective Trial of Equine-assisted Activities in Autism Spectrum Disorder, in: <i>Alternative Therapies in Health and Medicine</i> , 17(3), pp. 14-20. PMID: 22164808 Rollett, B., Kastner-Koller, U. (eds.) (2018). <i>Praxisbuch Autismus für Erzieher, Lehrer, Psychologen, Therapeuten und Eltern</i> . 5th edition. Elsevier, München. ISBN: 978-3-437-44407-4. Sams, M. J., Fortney, E. V., Willenbring, S. (2006). Occupational Therapy Incorporating Animals for Children with Autism: A Pilot Investigation, in: <i>American Journal of Occupational Therapy</i> , 60 (3), pp. 268-274. DOI: 10.5014/ajot.60.3.268

Webové stránky	Webová stránka Temple Grandin (TG je známá mluvčí ohledně autismu a chování zvířat) (anglicky): //templegrandin.com/ Německá asociace asistenčních psů pro autisty: (německý jazyk): http://www.assistenzhunde-zentrum.de/index.php/autismushund2
-----------------------	---

4.3 SOCIÁLNÍ ZEMĚDĚLSTVÍ A UPRCHLÍCI	
Autor a místo jeho působení	Claudia Schneider, Thüringer Ökoherz e.V., Německo
Téma	Uprchlíci jako klienti v sociálním zemědělství.
Abstrakt	Uprchlíci jsou v sociálním zemědělství poměrně novou cílovou skupinou. Jejich potřeby se od nároků typických cílových skupin sociálního zemědělství, jako jsou lidé s mentálním postižením nebo adolescenti, liší. Nicméně existuje mnoho důvodů, proč je pro ně sociální zemědělství vhodným způsobem podpory. Lidé, kterým se podařilo uprchnout do Evropy, se musejí vypořádat s řadou překážek: zakoušejí smutek nad ztrátou domova a odloučení od svých milovaných. Také se setkávají s jazykovou, právní i kulturní bariérou. Sociální pracovníci nebo zemědělci, kteří s uprchlíky chtějí pracovat v rámci sociálního zemědělství, by měli mít interkulturní povědomí a měli by být citliví k příběhům lidí, kteří zažili nucené přesídlení. Studenti sociálního zemědělství by měli vědět, jak pracovat s traumatizovanými lidmi. Dále by měli disponovat základní znalostí práva týkajícího se migrace a získávání azylu, orientovat se v možnostech financování a v regulativech ohledně zaměstnávání migrantů a vědět, jak pro ně organizovat různé pedagogické aktivity. Kromě toho mohou být velmi užitečné znalosti o výuce jazyků. V rámci sociálního zemědělství zaměřeného na práci s uprchlíky je také vhodné se soustředit na rozvoj jejich schopností získávání příjmu, obzvláště pokud pocházejí ze zemědělského prostředí.
Obor(y)	pedagogika (speciální pedagogika, environmentální vzdělávání, učňovské vzdělávání, vzdělávání dospělých, vzdělávání mládeže, mezikulturní pedagogika) psychologie sociální práce, (vzdělávání dospělých, terapeutická pedagogika, jazykové vzdělávání, mezikulturní sociální práce, case management, sociální právo, podpora zdraví, právní věda)
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	5 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Nejen v Evropě, ale po celém světě stoupá počet migrantů. Sociální zemědělství nabízí mnoho způsobů, jak uprchlíkům pomoci. Téma uprchlíků a jejich uplatnění v sociálním zemědělství je důležité celosvětově, protože většina z nich zůstává v rozvojových zemích a tam také hledá zajištění příjmu a přístřeší. Vzhledem k tomu, že mnoho z nich pochází ze zemědělských oblastí nebo z prostředí drobných farem, mohou se snadno začlenit do jim známého pracovního procesu. Život na venkově a práce v přírodě mohou zdravotně prospět lidem, kteří uprchli před válkou a násilím, případně mohli být traumatizováni. Zároveň také zemědělství nabízí výbornou příležitost, jak se naučit nový jazyk neformální cestou. To je zvláště důležité, pokud někdo není zvyklý na frontální způsob výuky nebo je dokonce analfabetický. Život a práce v komunitě či v rodině mohou usnadnit vzájemné poznávání kultur a podporovat integraci. Kromě toho se většina uprchlíků zoufale snaží najít práci a vydělat peníze. Zde se sociální zemědělství může zaměřit na vzdělávání, kvalifikaci a poskytování pracovních příležitostí pro lidi se speciálními potřebami.

<p>Literatura a zdroje</p>	<p>Allianz Umweltstiftung (2017). <i>Geflüchtete in Grünen Berufen. Stärken. Lernen. Integrieren.</i> Berlin. Dostupné z https://umweltstiftung.allianz.de/content/dam/onemarketing/umweltstiftung/umweltstiftung/media/interactive-pdfs/PDF1/epaper/ausgabe.pdf.</p> <p>Bishop, R., Purcell, E. (2013). The value of an allotment group for refugees. <i>British Journal of Occupational Therapy</i>, 76 (6), 264-269. DOI: 10.4276/030802213X13706169932824</p> <p>Institute for Social And Economic Development (no date). <i>Teaching Handbook Refugee Farmer Training.</i> Guidance, teaching tips, and tools for staff working with culturally and linguistically diverse farmers in farmer-training projects. Dostupné z https://nesfp.org/resources/refugee-farmer-teaching-handbook</p> <p>Jean, M. (2015). The Role of Farming in Place-Making Processes of Resettled Refugees. <i>Refugee Survey Quarterly</i>, 34 (3), 46–69. DOI: 10.1093/rsq/hdv007</p> <p>Thüringer Ökoherz e.V. (2017). <i>Unbegleitete minderjährige Flüchtlinge in der Sozialen Landwirtschaft – Ein Leitfaden für Landwirtschaft und Soziale Arbeit.</i> Weimar. Available from https://bio-thueringen.de/wp-content/uploads/2018/05/T%C3%96H_Leitfaden_UMF-in-der-Soz-Law.pdf.</p> <p>Thüringer Ökoherz e.V. (2018). <i>Soziale Landwirtschaft mit jungen Geflüchteten – Tipps und Tricks zur Verständigung auf dem Hof.</i> Weimar. Dostupné z https://bio-thueringen.de/wp-content/uploads/2019/02/O%CC%88H_Handbuch_UMF_tipps_web.pdf.</p>
<p>Webové stránky</p>	<p>Sociální zemědělství s uprchlíky v Irsku (anglicky): https://www.socialfarmingireland.ie/social-farming-highlighted-by-unhrc/</p> <p>Projekt léčebné zahrady Kauno kolegija, Litva (anglicky): http://www.kaunokolegija.lt/en/healing-gardens/</p> <p>Krátký document o dobrovolné práci uprchlíků na farmě (německy): https://www.youtube.com/watch?v=uVm_OXO2TqE</p>

4.4 BYDLENÍ A PÉČE O SENIORY NA SOCIÁLNÍCH FARMÁCH	
Autor a místo jeho působení	Claudia Schneider, Thüringer Ökoherz e.V., Německo
Téma	Asistované bydlení, terapie a péče o seniory na farmách
Abstrakt	Zemědělství nabízí různé způsoby práce se staršími lidmi. Hospodářské budovy lze přestavět na byty či pokoje, které budou vhodně přizpůsobené pro seniory. Tyto byty mohou být základem pro asistované bydlení na venkově a v přírodě. Některé farmy mohou byty seniorům pouze pronajímat (jako asistované bydlení), jiné by mohly nabízet i pečovatelské služby nebo různé speciální programy, jako jsou intervence s použitím zvířat (AAI) a zahradní terapie. Vše by bylo zaměřené na starší klienty a lidi s onemocněním, které souvisí s věkem. Rozsah služeb na farmách může být široký: od denní péče pro skupiny seniorů z domovů pro seniory nebo seniorských klubů přes zajištění dvacetičtyřhodinové péče o lidi s demencí. Nabízejí se různé možnosti. V mnoha zemích jsou právní podmínky pro zřízení pečovatelského zařízení nebo domu s pečovatelskou službou velmi přísné (např. Stavební zákon, zajištění péče kvalifikovaným personálem). Činnosti, které zahrnují nejen zajištění společnosti, ale i poskytnutí péče, by měly být prováděny vyškoleným personálem. Farma často poskytne zázemí a prostory, samotnou pečovatelskou službu pak zajistí externí organizace. Při práci se staršími lidmi je důležitá znalost nemocí souvisejících s věkem, obzvláště pak při plánování aktivit pro lidi s demencí nebo Alzheimerovou chorobou. Zemědělské činnosti musí být v souladu se zájmy a dovednostmi seniorů. Je také nezbytná znalost rostlin a metod jejich pěstování, které jsou seniorům přizpůsobené. Podstatné je také vědět, jaké jsou dietní požadavky a omezení klientů. Kromě toho by budoucí sociální zemědělci měli vědět, jakým způsobem farmu přestavět, aby byla bezbariérová a pro seniory příjemná. (Např. vyvýšené záhony pro lidi na vozíčku, snadno přístupné stodoly, toalety pro osoby s kompenzačními pomůckami atd.).
Obor(y)	pedagogika a sociální práce (obzvláště sociální práce se seniory, gerontologie) psychologie (obzvláště gerontopsychologie)
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	5 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Sociální zemědělství pracující se seniory se zaměřuje na oblasti asistovaného bydlení a péče. Ve společnosti, která stárne, je sociální zemědělství výborným způsobem, jak pro seniory vytvořit nové a individualizované služby. Jedná se o inovativní přístup v boji proti sociální izolaci starších lidí. Pro mnohé z nich je pobyt na farmě často spojen s pozitivními vzpomínkami z dětství, domovem a kontaktem s přírodou. Různé ruční práce jako je plstění, vaření nebo plení plevelů dobře působí na všechny lidské smysly a mohou rozvíjet a podporovat dovednosti seniorů.

<p>Literatura a zdroje</p>	<p>Bayerische Landesanstalt für Landwirtschaft (ed.) (2018). <i>Senioren auf dem Bauernhof: Leitfaden zum Aufbau zielgruppenorientierter Angebote im Rahmen der Sozialen Landwirtschaft</i>. Freising-Weihenstephan. Dostupné z https://www.lfl.bayern.de/mam/cms07/publikationen/daten/informationen/senioren-auf-dem-bauernhof-lfl-information.pdf.</p> <p>Busch, C., Henryson, A. (2019). Lebensabend in der Landwirtschaft. <i>Ökologie & Landbau</i>. 02, 43. – 45. dostupné na: http://blogs.hawk-hhg.de/vivage/wp-content/uploads/sites/26/2019/03/2019_BuschHenryson_Lebensabend-in-der-Landwirtschaft.pdf</p> <p>Chalfont, G. (2009). <i>Naturgestützte Therapie: Tier- und pflanzengestützte Therapie für Menschen mit einer Demenz planen, gestalten und ausführen</i>. Bern, Huber. ISBN: 978-3456847481</p> <p>De Bruin, S.R., Oosting, S. J., Kuin, Y., Hoefnagels, E. C. M., Blauw, Y. H., de Groot, L.C. P. G. M., & Schols J. M. G. A. (2009). Green Care Farms Promote Activity Among Elderly People with Dementia, <i>Journal of Housing for the Elderly</i>. 23 (4), 368 – 389. DOI: 10.1080/02763890903327275</p> <p>De Boer, B., Hamers, J.P.H., Beerens, H.C., Zwakhalen, S.M.G., Tan, F.E.S., & Verbeek, H. (2015). Living at the farm, innovative nursing home care for people with dementia: study protocol of an observational longitudinal study, <i>BMC Geriatrics</i>. 15 (144). DOI: 10.1186/s12877-015-0141-x</p> <p>Gagliardi, C., Santini, S., Piccinini, F., Abbietti, P., & di Rosa, M. (2018). A pilot programme evaluation of social farming horticultural and occupational activities for older people in Italy. <i>Health and Social Care in the Community</i>. 27. 214 – 227. DOI: 10.1111/hsc.12641</p> <p>Gilliard, J., Marshall, M. (eds.) (2011). <i>Transforming the Quality of Life for People with Dementia through Contact with the Natural World: Fresh Air on My Face</i>. London, Jessica Kingsley Publishers. ISBN: 978-1849052672</p> <p>Milligan, C., Gatrell, A., Bingley, A. (2004). Cultivating health: therapeutic landscapes and older people in northern England. <i>Social Science & Medicine</i>. 58 (9), 1781 – 1793. DOI: 10.1016/s0277-9536(03)00397-6</p> <p>Rappe, E., Lindén, L. (2004). Plants in health care environment: Experiences of the nursing personnel in homes for people with dementia, <i>Acta Horticulturae</i> 639 (8), 756 – 81. DOI: 10.17660/actahortic.2004.639.8</p>
<p>Webové stránky</p>	<p>Výzkumný projekt "Vivage" týkající se nabídek pro seniory na farmách (německy) http://blogs.hawk-hhg.de/vivage/</p> <p>Projekt spolupráce "farmy jako útočiště pro lidi s demencí" ve Šlesvicku - Holštýnsku ("farms as a shelter for people with dementia" in Schleswig-Holstein) (německy): https://www.demenz-sh.de/hilfen-vor-ort/bauernhoeft-als-orte-fuer-menschen-mit-demenz/</p>

4.5 ŠKOLNÍ TŘÍDY NA FARMĚ	
Autor a místo jeho působení	Christian Augsten, Claudia Schneider, Thüringer Ökoherz e.V., Německo
Téma	Pedagogická práce se školními třídami na vzdělávacích farmách
Abstrakt	V rámci sociálního zemědělství pro třídy školáků nejde jen o komentovanou prohlídku statku, ale o komplexní vzdělávání, jehož koncept je založen na zemědělství. Příprava a následné zhodnocení konkrétních projektů mohou proběhnout ve škole, samotná aktivita na farmě. Jedná se například o účast žáků na zemědělských činnostech, jako je sklizeň, zpracování vypěstovaných produktů či péče o zvířata. Studenti se poučí o zemědělských postupech a jejich celkovém dopadu na životní prostředí. Školní osnovy jsou propojeny s praktickou znalostí přírodních věd, ekologie, výukou sociálních kompetencí a realizací zemědělských aktivit. Studenti sociálního zemědělství se seznámí s různými způsoby, jak lze na farmách připravovat rozmanité programy pro třídy školáků (v závislosti na věku a počtu dětí, intenzitě kurzu, ročním obdobím a zaměření farmy). V rámci sociálního zemědělství se tak žáci mohou zaměřit na studium konkrétní plodiny či zvířete, a to jak během jedné krátké návštěvy farmy, tak i několika na sebe navazujících lekcí. Studenti sociálního zemědělství se naučí, jak rozvíjet koncepty výuky, které budou v souladu s každodenními aktivitami na farmách. Dále je nutné, aby si osvojili pedagogické dovednosti, které jsou obecně klíčové při práci s mládeží. Rovněž je třeba zvážit zvláštní požadavky na práci s dětmi (zdraví, bezpečnost).
Obor(y)	pedagogika, (obzvláště environmentální výchova, předškolní pedagogika, vzdělávání žáků základních škol, pedagogika mládeže)
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	5 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Sociální zemědělství může hrát klíčovou roli v environmentálním vzdělávání. V současnosti nemají mnohé děti k zemědělství blízký vztah. „Odkud pochází naše jídlo?“ Na tuto otázku vysoký počet dětí nezná odpověď. Zároveň obecně nevhodná strava a celkové odpojení od přírody mohou mít negativní důsledky pro životní prostředí, klima a společnost celkově. Vzdělávání dětí v zemědělském oboru a vytváření povědomí o jeho roli v životním prostředí, to jsou způsoby, jak začít v tomto ohledu jednat. Sociální zemědělství žákům poskytuje přímou zkušenost s tématem, nejen zprostředkované informace, které běžně dostávají ve školní třídě.
Lietratura a zdroje	Hartkemeyer, T., Guttenhöfer, P., Schulze, M. (eds.) (2014). <i>Das pflügende Klassenzimmer</i> . Handlungspädagogik und Gemeinschaftsgetragene Landwirtschaft, München, oekom. ISBN-13: 978-3-86581-697-9 Jolly, J., Krogh, E. (2007). <i>The farm as a pedagogical resource. Health and learning from farm activities for school children in Norway</i> . Available from http://www.livinglearning.org/PDF%20documents/The%20Farm%20as%20a%20Pedagogical%20Resource[1].pdf . Mayer-Smith, J., Bartosh, O., Peterat, L. (2009). Cultivating and Reflecting on Intergenerational Environmental Education on the Farm. <i>Canadian Journal of Environmental Education</i> , 14 (1), 107-121. Available from https://www.academia.edu/30136478/Cultivating_and_Reflecting_on_Intergenerational_Environmental_Education_on_the_Farm Mayer-Smith, J., Bartosh, O., Peterat, L. (2007). Teaming children and elders to grow food and environmental consciousness. <i>Applied Environmental Education and Communication</i> , 6, 77-5. DOI: 10.1080/15330150701319529 Peterat, L., Mayer-Smith, J. (2006). Farm friends. Exploring intergenerational environmental learning. <i>Journal of Intergenerational Relationships</i> , 4(1), 107-116. DOI: 10.1300/J194v04n01_12
Webové stránky	Mezinárodní síť pro vzdělávání na farmách (anglicky): https://www.farmbasededucation.org Nemecká federální asociace pro školní třídy na farmách (německy): https://baglob.de/

4.6 INTEGRACE DOSPĚLÝCH S PSYCHICKÝM ONEMOCNĚNÍM NA SOCIÁLNÍCH FARMÁCH	
Autor a místo jeho působení	Verena Borghorst, Thüringer Ökoherz e.V., Německo
Téma	Jak v rámci sociálního zemědělství vytvářet projekty pro dospělé klienty s psychickým onemocněním
Abstrakt	Mezi dospělými klienty s psychickým onemocněním vyvstává vysoká potřeba alternativních způsobů terapie nebo zaměstnání. Je proto nutné studenty sociálního zemědělství školit, aby byli schopni klienty správně motivovat, dohlížet na ně nebo jim být kladným příkladem. Studenti by měli být připraveni na situace, kdy se mezi klienty může objevit demotivace, deprese nebo sebepoškozování. Pro práci s touto skupinou klientů je důležité rozpoznat a rozlišit nejdůležitější příznaky, syndromy a diagnózy různých duševních chorob a jejich dopad na fungování, chování a zkušenosti jednotlivých lidí. Budoucí sociální zemědělci se také musí naučit spolupracovat s poskytovateli sociálních služeb a příležitostně i se specialisty v oboru psychiatrie.
Obor(y)	psychologie speciální pedagogika, sociální psychiatrie, sociální práce, psychiatrie
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	5 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Podle současné predikce je zřejmé, že požadavky této cílové skupiny budou neustále narůstat. Zároveň jsou lidé s psychickými nemocemi považováni za jedny z nejnáročnějších klientů pracujících v sociálním zemědělství. Často nezapadají do běžného nastavení chráněných dílen a také je pro většinu z nich prakticky nemožné pracovat více než 3 hodiny denně. Sociální zemědělství jim může nabídnout příležitosti, jako jsou práce bez ubytování podle předem naplánovaného rozvrhu nebo chráněná pracovní místa. Smysluplné zaměstnání má stabilizační efekt na sebevědomí klientů. Zemědělci musí při práci s touto skupinou klientů přijmout fakt, že samotná efektivita není nejdůležitějším cílem. Místo ní by se měli soustředit na poskytování široké škály pracovních míst, která by vyhovovala potřebám klientů: jednoduché činnosti, jako je například plení, dále aktivity rozvíjející jemnou motoriku (různé druhy třídění) či fyzicky náročnější práce (štípání dřeva).
Lietratura a zdroje	Berget, B., Ekeber, O., Braastad O, B., (2008). Animal-assisted therapy with farm animals for persons with psychiatric disorders Effects on self-efficacy, coping ability and quality of life, a randomized controlled trial. <i>Clinical Practice & Epidemiology in Mental Health</i> . 4 (9), 50 – 64. DOI: 10.1186/1745-0179-4-9 Elsey, H., Murray, J., Braggy, R. (2016). Green fingers and clear minds: prescribing 'care farming' for mental illness, <i>British Journal of General Practice</i> . 66 (643), 99 – 100. DOI: 10.3399/bjgp16X683749 Loue, S., Karges, Richard R., Carlton, C. (2014). The Therapeutic Farm Community: An Innovative Intervention for Mental Illness. <i>Procedia - Social and Behavioral Sciences</i> . 149, 503 – 507. Available from https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042814050113 Zdroje v češtině: Probstová, V. & Pěč, O. (2014). <i>Psychiatrie pro sociální pracovníky</i> . Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0731-3

Webové stránky	<p>Mezinárodní klasifikace nemocí (němeky): http://id.who.int/icd/entity/437815624 (English)</p> <p>http://www.icd-code.de/</p> <p>Manuál pro diagnostiku a statistiku mentálního onemocnění (anglicky): http://www.psychiatry.org/psychiatrists/practice/dsm</p> <p>Schizofrenie a zaměstnání (anglicky): http://www.sane.org.uk/uploads/schizophrenia_employment_web.pdf</p> <p>Guide about schizophrenia and employment (English): https://www.livingwithschizophreniauk.org/information-sheets/schizophrenia-and-work-what-kind-of-work-can-i-do/?print=pdf</p>
-----------------------	---

4.7 SLUŽBY PRO OSOBY SE ZÁVISLOSTÍ - SOCIÁLNÍ ZEMĚDĚLSTVÍ JAKO BEZPEČNÉ PROSTŘEDÍ A NOVÁ PŘÍLEŽITOST PRO DROGOVĚ ZÁVISLÉ	
Autor a místo jeho působení	Verena Borghorst, Thüringer Ökoherz e.V., Německo
Téma	Jak v rámci sociálního zemědělství připravit úspěšné programy pro drogově závislé
Abstrakt	S problémem drogové závislosti je zacházeno jak ve státní sféře, tak v nevládním/ neziskovém sektoru. Léčení závislých klientů často probíhá na farmách v rámci terapeutických komunit, kde je kladen důraz na resocializaci a snížení celkového rizika. Komplexní a dlouhodobá péče, do níž jsou zapojeni další odborníci z psychologické oblasti, může zabránit budoucí recidivě a návratu k nebezpečnému způsobu života spojeného s kriminalitou a zneužíváním. Sociální farmy mohou lidem se závislostí nabídnout příležitost, jak se znovu začlenit do společnosti, protože jim poskytují ubytování v prostředí, ve kterém nepřijdou do styku s drogami, dále možnost smysluplné práce a nabytí nových zkušeností. Klienti mohou dělat manuální práci, která jim bude přinášet pocit uspokojení, úspěchu a sebeúcty. Práce v zemědělství jim může pomoci nastavit jejich denní a týdenní rytmus (včetně spánku a volného času). Studenti se seznámí se základy sociální pedagogiky a práce s drogově závislými. Dále se dozví o možných způsobech zapojení programů pro drogově závislé v rámci zemědělství.
Obor(y)	psychologie sociální terapie, pracovní terapie, svépomoc, psychiatrie: péče o závislé a jejich léčba
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	5 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Sociální zemědělství může nabídnout pracovní odvykací programy, které jsou velmi vhodné pro integraci bývalých drogově závislých zpět do společnosti. Pro mnohé z nich je důležité začít pocít sounáležitosti s určitou skupinou, protože dříve často žili izolovaně a na okraji společnosti. Studenti sociálního zemědělství musí vědět, jak s těmito klienty komunikovat, jak je zapojit do společného programu a práce na farmě, a to na základě jejich dovedností a zájmů. V komunitě je také nutné se soustředit na socioterapeutickou rovinu, a to ve spolupráci s profesionálními terapeuty. Aby se předešlo nebezpečí mentálního nebo fyzického přetížení klientů, je klíčové zajistit kvalitní supervizi a psychologickou péči jak klientům, tak jejich asistentům, či dokonce celým pracovním týmům.
Literatura a zdroje	Elings, M., Hassink, J. (2008). Green Care Farms: A Safe Community Between Illness or Addiction and the Wider Society. <i>International Journal of therapeutic communities</i> . 28 (3), 310 – 322. Available from https://www.researchgate.net/publication/37789203_Green_Care_Farms_A_Safe_Community_Between_Illness_or_Addiction_and_the_Wider_Society . Kugel, S. (2017). <i>Soziale Landwirtschaft im Kontext Sozialer Arbeit in der Suchthilfe für drogenabhängige Menschen</i> . Bachelorarbeit an der Hochschule Baden-Württemberg Villingen-Schwenningen. Available from https://therapie-auf-dem-bauernhof.de/wp-content/uploads/2018/02/Bachelorarbeit_Sara-Kugel-1.pdf .
Webové stránky	Sociální farmy pro práci s lidmi se závislostí na návykových látkách: https://www.dawnfarm.org/about/philosophy/ https://www.recoveryranch.com/articles/addiction-treatment/horses-helping-addicts-heal/ https://mountainvalleyrecovery.com/ https://www.mudra-online.de/wald-und-holz.html https://www.die-fleckenbuehler.de/

4.8 ZAPOJENÍ PACHATELŮ TRESTNÝCH ČINŮ A TRESTANCŮ V RÁMCI SOCIÁLNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ	
Autor a místo jeho působení	Claudia Schneider, Thüringer Ökoherz e.V. Německo
Téma	Vytváření úspěšných sociálně-zemědělských projektů pro pachatele trestných činů a trestance
Abstrakt	<p>Zapojení trestanců v sociálním zemědělství, často také nazývané zelené vězeňské programy (green prison programs), částečně probíhá při výkonu trestu, částečně pak po propuštění během probační doby. V mnoha zemích provozují věznice svoje vlastní farmy, případně se soukromými farmami určitým způsobem spolupracují. Zelené vězeňské programy se zaměřují na tři hlavní cíle:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využití zemědělství jako terapeutické metody, která bude podporovat mentální zdraví vězňů • aplikace zemědělství ke vzdělávání trestanců (jako smysluplné trávení času a příprava na budoucí zaměstnání) • využití zemědělství v rámci nápravy a znovuzачlenění lidí do společnosti <p>Práce s vězni v rámci sociálního zemědělství přináší mnohá úskalí, která vyžadují zvláštní znalosti a dovednosti v oblasti sociální práce. Sociální, mentální a fyzický vývoj trestanců je často ovlivněn traumaty z dětství. Vězni mohli zažít viktimizaci, násilí nebo zanedbání péče. Mohli také pocházet z prostředí, kde byla běžná kriminální činnost, potýkat se se zdravotními problémy, zažít zneužívání a čelit dalším výzvám. (Stone Rice/Lremy 1998). Studenti sociálního zemědělství by se měli dozvědět, jak nastavit, rozvíjet a vést projekty, které budou vycházet z potřeb této cílové skupiny klientů. Zapojení vězňů v zemědělství především vyžaduje speciální bezpečnostní opatření, se kterými musí být obeznámeni jak zemědělci a sociální pracovníci, tak i ostatní personál. Studenti je proto také musejí znát.</p>
Obor(y)	pedagogika (profesní vzdělávání, vzdělávání dospělých, pedagogika mládeže, sociální práce) psychiatrie (obecná psychiatrie, adiktologie, forenzní psychiatrie, psychosomatická psychiatrie, sociální psychiatrie) kriminologie psychologie
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	5 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	<p>Zapojení trestanců do práce v zemědělství není nic nového. Nicméně je zde veliký rozdíl mezi nucenou prací (uplatňovanou především v minulosti) a sociálním zemědělstvím. V současné době existuje pouze několik farem nebo zemědělských sdružení, které mají zkušenosti s podporou vězeňských zemědělských projektů. Výzkumy ohledně projektů sociálního zemědělství v Německu ukazují, že se jen zřídka podaří na farmě, kde pracují vězni, zajistit dohled vyškoleného sociálního pracovníka. Nicméně kvalitnější vzdělávání personálu, který je do vězeňského zemědělství zapojen (obzvláště v oboru pedagogiky), by mohlo vězeňské zelené projekty (green prison projects) povznést na vyšší úroveň. Pedagogický rozměr sociálně-zemědělských projektů může poskytnout vězňům přípravu na budoucí zaměstnání, až budou propuštěni na svobodu.</p> <p>Práce v zemědělství může mít na osoby ve výkonu trestu v mnoha směrech pozitivní vliv. Odpovědnost za zvířata a rostliny může kladně ovlivnit jejich psychický vývoj. Při práci v přírodě se mohou naučit dobře spolupracovat, převzít důležité společenské hodnoty a zlepšit sebezpřijetí a pocit sebehodnoty. "Samotná příležitost starat se o živý organismus, být svědkem jeho růstu a vidět, jak tvrdá práce přináší ovoce, budí pocity odpovědnosti a úspěchu a také podporuje schopnost empatie a učí vězně cenné dovednosti, které mohou využít po propuštění na svobodu." (Van der Linden 2015).</p>

<p>Literatura a zdroje</p>	<p>Bischof, S. (2012). <i>Landwirtschaft im Strafvollzug. Tiergestützte Pädagogik in der Jugendanstalt Neustrelitz</i>. In: Projektteam der 19. Witzenhäuser Konferenz (ed.). Wertvoll. Die Landwirtschaft – ein Ort für Bildung und Soziale Arbeit. Dokumentationsband, Kassel, 94 – 96.</p> <p>Neumair, M./Van Elsen, T. (2019). <i>Soziale Landwirtschaft im deutschen Justizvollzug</i>. In: Mühlrath, D, Albrecht, J., Finckh, M. R., Hamm, U., Heß, J., Knierim, U., Möller, D. (ed.) Beiträge zur 15. Wissenschaftstagung Ökologischer Landbau. Innovatives Denken für eine nachhaltige Land- und Ernährungswirtschaft. Berlin, Verlag Dr. Köster, pp. 548 – 552.</p> <p>Pretty, J., Wood, C., Hine, R. and Barton, J. (2013). <i>Nature for rehabilitating offenders and facilitating therapeutic outcomes for youth at risk</i>. In: South, N. and Brisman, A. (ed.). Routledge International Handbook of Green Criminology, Routledge. 184-196. ISBN: 9781138846692</p> <p>Stone Rice, J., Lremy, Linda (1998). Impact of horticultural therapy on psychosocial functioning among urban jail inmates. <i>Journal of Offender Rehabilitation</i>, 26, 169-191. DOI: 10.1300/J076v26n03_10</p>
<p>Webové stránky</p>	<p>Zemědělství ve věznici Wittlich (německy): https://www.lwk-rlp.de/de/aktuelles/detail/news/detail/News/landwirtschaft-mit-sozialer-komponente/</p> <p>Zemědělství ve věznici Neustrelitz (německy): https://www.svz.de/regionales/mecklenburg-vorpommern/wollschweine-als-therapie-fuer-gefangene-id4048901.html</p> <p>Zemědělství ve věznici LaufenLebenau (německy): https://www.naturland.de/images/Verbraucher/Hofportraits/2017_01_JVA.pdf</p>

4.9 PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOSTI PRO LIDI S MENTÁLNÍM NEBO FYZICKÝM POSTIŽENÍM NA SOCIÁLNÍCH FARMÁCH	
Autor a místo jeho působení	Christine Baumbach-Knopf, Claudia Schneider, Thüringer Ökoherz e.V., Německo
Téma	Jak můžeme v rámci sociálního zemědělství podporovat lidi, kteří jsou fyzicky nebo mentálně postiženi
Abstrakt	Stáže a pracovní praxe jsou vhodným způsobem, jak nabídnout lidem s postižením práci v zemědělském prostředí. V mnoha zemích již poskytovatelé sociálních služeb zahájili svoje vlastní sociálně-zemědělské projekty, kde lidé s postižením společně pracují nebo dokonce žijí pohromadě v chráněném bydlení. Ke vhodnému přidělení práce je důležité dobře znát fyzickou kondici a psychický stav klienta. Lidé s mentálním postižením často tíhnou k monotónní a opakující se činnosti (například práci u stroje na třídění brambor), protože ona repetitivnost na ně může mít uklidňující efekt. Někteří klienti ocení fyzicky náročnou práci (např. kydání hnoje), zatímco jiní by ji kvůli své kondici nezvládli. Práce se zvířaty je skvělý způsob, jak budovat vzájemnou důvěru, sebedůvěru a pocit užitečnosti. Je důležité, aby sociální zemědělci byli seznámeni s druhem a rozsahem konkrétních postižení klientů, aby byli připraveni na určité vzorce jejich chování a věděli, jak na ně vhodně reagovat. Předpisy ohledně ochrany zdraví a bezpečnosti práce by měly být upraveny podle schopností a potřeb lidí s postižením. Studenti také budou potřebovat vědět, jak s klientem srozumitelně komunikovat jednoduchým jazykem. Osvojí si dovednosti jako je trpělivost, citlivost a empatie vůči lidem s postižením.
Obor(y)	pedagogika (speciální pedagogika, environmentální výchova, profesní vzdělávání, vzdělávání dospělých, sociální práce) sociální práce (vzdělávání dospělých, pedagogika, terapeutická pedagogika, sociální management, projekt-management, případový management, sociální politika, sociální právo, ochrana a podpora zdraví, sociologie). psychiatrie (psychosomatická psychiatrie, sociální psychiatrie)
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	5 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Úmluva Evropské Unie o právech osob s postižením se zaměřuje na jejich rovné zapojení do společnosti. Sociální zemědělství nabízí možnost smysluplné práce pro každého člověka, bez ohledu na jeho případné postižení. Umožňuje jim se zapojit do profesního života a poskytuje jim podporu. Sociální zemědělství otevírá lidem s postižením dveře k reálnému zaměstnání. V mnoha evropských zemích jsou lidé s mentálním postižením nejpočetnější klientskou skupinou sociálního zemědělství. Do sociálně-zemědělských aktivit jsou zapojeni v mnoha směrech, většinou vykonávají manuální práce (například trhání plevele). Je proto zásadní, aby sociální zemědělci věděli, jak pro tuto cílovou skupinu vhodně naplánovat náplň práce.

<p>Literatura a zdroje</p>	<p>Kalisch, M., Van Elsen, T. (2008). <i>Kulturlandschaftsgestaltung in landwirtschaftlichen Betrieben mit Integration von behinderten Menschen - Fallbeispiele in Deutschland</i>. In: Van Elsen, T. (ed.). <i>Von der einzelbetrieblichen Naturschutzberatung im Ökolandbau zum Gesamtbetriebskonzept</i>. Beiträge der Tagungen „Einzelbetriebliche Naturschutzberatung für die Landwirtschaft - Initiativen vernetzen!“ (Dezember 2006) und „Von der Einzelbetrieblichen Naturschutzberatung im Ökolandbau zum Gesamtbetriebskonzept“ (September 2007) in Witzenhausen. FiBL Deutschland e.V., pp. 133-151. Dostupné z http://www.devdummy.de/fileadmin/media/soziale-landwirtschaft.de/PDF/Publikationen_und_Materialien/Publikationen/Kalisch_vanElsen2008_NABE.pdf.</p> <p>Kleinfeldt, H., Van Elsen, T. (2011). Pflege und Erhaltung von Kulturlandschaft durch Menschen mit Behinderung – eine qualitative Studie anhand von drei Fallbeispielen. <i>Naturschutz und Landschaftsplanung</i>. 43 (3), 85-91. Dostupné z http://www.devdummy.de/fileadmin/media/soziale-landwirtschaft.de/PDF/Publikationen_und_Materialien/Publikationen/NuL-03-12_085-091-Kleinfeldt_r.pdf.</p> <p>Meidlinger, S., Van Elsen, T. (2009). <i>Milcherzeugung und Soziale Arbeit. Arbeitsplätze für Menschen mit Behinderung in ökologisch wirtschaftenden Milchviehbetrieben</i>. In: Mühlrath, D., Albrecht, J., Rinckh, M. R., Hamm, U., Heß, J., Knierim, U., Möller, D. (eds.). Beiträge zur 10. Wissenschaftstagung Ökologischer Landbau, Zürich, Köster Verlag, pp. 398-401. Dostupné z http://www.orgprints.org/14561/1/Meidlinger_14561.pdf. ISBN: 978-3-89574-700-7</p> <p>Van Elsen, T. (2015). Anthroposophische Lebens- und Arbeitsgemeinschaften als Orte ökologischer Inklusion. <i>Behinderte Menschen</i>. 6, 63-68.</p>
<p>Webové stránky</p>	<p>Sociální farmy, na kterých pracují a někdy i žijí lidé s mentálním postižením:</p> <p>Německo: http://www.gutshof-hauteroda.de/ https://diekuhorster.de/</p> <p>Rakousko: https://www.caritas-wien.at/hilfe-angebote/menschen-mit-behinderung/tagesstaetten/wien/tageszentrum-am-himmel/</p> <p>Česká republika: http://www.vallila.cz/</p>

4.10 PŘÍNOSY KONTAKTU S PŘÍRODOU PRO LIDSKÉ ZDRAVÍ A DUŠEVNÍ POHODU	
Autor a místo jeho působení	Birgit Steininger, University College for Agrarian and Environmental Pedagogy, Rakousko
Téma	Sociální farmy mohou poskytovat prostředí, které bude podporovat lidské zdraví a duševní pohodu. Studenti se dozvědí, jak využít toto přirozené prostředí a kontakt s přírodou ke zlepšení zdraví klientů/ pacientů/ návštěvníků.
Abstrakt	Lidské bytosti jsou součástí přírodních ekosystémů a závisí na nich jejich přežití. S rychle se měnícím životním prostředím a narůstající urbanizací je toto propojení ohroženo. Přírodní prostředí ovlivňuje lidské zdraví jak přímo, tak nepřímo. Městská zeleň a vodní plochy poskytují obyvatelům možnost uvolnění stresu a fyzické aktivity. Dále také nabízejí prostor pro sociální kontakt v sousedství a místa, kde si mohou děti hrát. Chronický stres, nedostatek fyzické aktivity a málo sociální soudržnosti, to jsou tři hlavní rizikové faktory způsobující civilizační choroby, proto je kontakt s přírodou velmi důležitý aspekt v rámci zlepšování lidského zdraví. Množství důkazů ohledně kladného působení přírody na lidské zdraví stále narůstá. Kontakt s přírodou je důležitý pro rozvoj imunitního systému. Aktivace a zapojení lidských smyslů mají přímý neurobiologický dopad na podporu kognitivního vývoje a odolnost vůči stresu.
Obor(y)	veřejné zdraví
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	3 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Samotná idea sociálního zemědělství je založena na teorii, že kontakt s přírodou může mít pozitivní vliv na lidské zdraví a duševní pohodu. Proto je důležité porozumět základním principům a výsledkům výzkumu.
Literatura a zdroje	Maller, C., Townsend, M., Pryor, A., Brown, P., & St Leger, L. (2006). Healthy nature healthy people: 'contact with nature' as an upstream health promotion intervention for populations. <i>Health Promotion International</i> , 21, Issue 1, March 2006, pp. 45–54, (anglicky). Available from https://doi.org/10.1093/heapro/dai032 Maas, J., Verheij, R. A., Groenewegen, P. P., de Vries, S., Spreeuwenberg, P. (2006). Green space, urbanity, and health: How strong is the relation? <i>Journal of Epidemiology & Community Health</i> 60(7), 587-92. DOI 10.1136/jech.2005.043125. (anglicky)
Webové stránky	University of Minnesota, výzkum, praktické příklady a videa (anglicky): https://www.takingcharge.csh.umn.edu/enhance-your-wellbeing/environment/nature-and-us/how-does-nature-impact-our-wellbeing

4.11 ZÁKLADY KOMUNIKACE	
Autor a místo jeho působení	Birgit Steininger, University College for Agrarian and Environmental Pedagogy, Rakousko
Téma	Účastníci kurzu se dozví, že mezilidská komunikace neprobíhá pouze na jedné úrovni. Prostřednictvím určitého modelu se naučí předcházet nedorozuměním a komunikačním problémům, případně je analyzovat a napravovat.
Abstrakt	Schulz von Thun ve své teorii komunikačního modelu rozlišuje čtyři základní vrstvy každého sdělení. Podle něj není možné, aby ten, kdo mluví, vysílal určitou zprávu pouze z jednoho pohledu, ale vždy s tím, kdo informaci přijímá, komunikuje skrze čtyři úrovně. 1. Faktické informace: fakta a data. 2. Sebeodhalení: co ten, kdo mluví o sobě, během rozhovoru odhalí - pohnutky, hodnoty, pocity. 3. Vztah: Jak spolu mluvící a naslouchající vycházejí, co si o sobě navzájem myslí. 4. Záměr: Co si mluvící osoba přeje, aby se stalo. Skoro každá zpráva má v sobě ukrytý záměr přimět svého příjemce, aby něco udělal. Toto se děje buď otevřeně, nebo skrytě (manipulativně). Nedorozumění mohou nastat, pokud posluchač reaguje na jinou úroveň sdělení, než na jakou se chce soustředit mluvící osoba. Jen málo z nás má schopnost naslouchat a reagovat z pohledu všech čtyř výše zmíněných úrovní (obzvláště protože náš sluch je většinou soustředěn pouze do jednoho ucha). Pokud si budeme této informace vědomi, můžeme se naučit komunikovat přesněji a co možná nejvíce objektivně. Komunikační dovednosti, jako je parafrázování, aktivní naslouchání, různé techniky kladení otázek a nenásilná komunikace pomáhají sociálním zemědělcům dobře komunikovat s jejich klienty, stakeholdery (zúčastněnými stranami) a vládními organizacemi.
Obor(y)	komunikace, sociální práce
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	2 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Vzhledem k tomu, že v rámci sociálního zemědělství dohromady spolupracuje mnoho profesí, je velmi důležité rozvíjet komunikační dovednosti. Sociální zemědělci musí komunikovat na mnoha různých úrovních: s klienty, stakeholdery, vládou a svými sousedy v rámci venkovské komunity. Na sociální farmě se prolínají různé obory, zkušenosti a očekávání, a komunikační dovednosti mohou pomoci překlenout rozdíly a zažehnat konflikty.
Literatura a zdroje	Schulz von Thun, F. (1981, 1989, 1998). <i>Miteinander Reden</i> . Vol. 1 – 3. Reinbek bei Hamburg, Rowohlt Taschenbuch Verlag. ISBN: 9783499174896 (německy). Watzlawick, P., Beavin, J. H., and Jackson, D. D. (1967). <i>Pragmatics of Human Communication: A study of interactional patterns, pathologies and paradoxes</i> . New York, Norton. ISBN: 0393010090 (anglicky). Watzlawick, P., Weakland, J. H., and Fish, R. (1974). <i>Change: Principles of problem formulation and problem resolution</i> . New York, Norton. ISBN: 9780393707069 (anglicky).
Webové stránky	Technický materiál o komunikaci (německy): http://wirtrainieren.de/werkzeugkoffer/vier-seiten-einer-nachricht/ Komunikace a dovednosti v mezilidských vztazích v sociální práci (anglicky): https://epdf.tips/communication-and-interpersonal-skills-in-social-work-2nd-edition-transforming-s.html (anglicky)

ODDÍL 5

ABSTRAKTY SPOJENÉ S TÉMATEM „PŘIZPŮSOBENÍ ZEMĚDĚLSKÝCH ČINNOSTÍ A FAREM SOCIÁLNÍMU ZEMĚDĚLSTVÍ“

Tento oddíl představuje ukázky témat založených na praxi – zaměřuje se na praktické aspekty rozvoje sociální farmy, využití stávajících zemědělských zdrojů a činností. Zahrnuje činnosti, jako je práce s mechanizací a práce s cílovými skupinami klientů. Zaměřuje se také na oblasti zdraví a bezpečnosti, zvládnání rizik, adaptace budov a další související záležitosti, včetně administrativních postupů a legislativy.

Vzdělávací cíle této jednotky zahrnují následující:

Student je schopen:

- Převzít odpovědnost za úspěšné plánování aktivit pro klienty, zaměstnance a dobrovolníky
- Řídit povinnosti, konzultovat a zapojovat zaměstnance, dobrovolníky a klienty
- Přípravovat zaměstnance a dobrovolníky
- Převzít odpovědnost za úspěšné přizpůsobení farmy (stroje, zařízení, nástroje, prostory, budovy a doprava) s ohledem na potřeby klienta
- Převzít odpovědnost za úspěšné dodržování hygienických a bezpečnostních předpisů
- Podporovat spokojenost a motivaci klientů výběrem aktivit podle jejich možností, cílů a očekávání
- Podporovat osobní a profesní rozvoj a zvyšovat zaměstnatelnost klientů
- Spolupracovat s příslušnými institucemi nebo odborníky
- Konzultovat s odborníky ohledně přizpůsobení budov
- Pracovat s týmy odborníků

5.1 ZAHRADNIČENÍ S LIDMI SE ZVLÁŠTNÍMI POTŘEBAMI	
Autor a místo jeho působení	Birgit Steininger, University College for Agrarian and Environmental Pedagogy, Rakousko
Téma	Studenti se seznámí s návrhy zahrad přizpůsobenými potřebám sociálního zemědělství, nástroji a způsoby, jak v zahradách pracovat s lidmi se specifickými potřebami. Budou schopni připravovat zahradní aktivity a prostředí pro práci s různými skupinami klientů.
Abstrakt	Práce v zahradě je zdravý způsob, jak si užít bezpečnou a příjemnou fyzickou a duševní činnost. Člověk se může věnovat zahradničení ve smyslu volnočasové pohybové aktivity nebo se může soustředit na stejně důležité jemné/hrubé motorické dovednosti, flexibilitu, rovnováhu a koordinaci oko-ruka. Udělat zahradu bezbariérovou nebo aspoň přizpůsobenou lidem se specifickými potřebami nemusí být obtížné - mohou to být například snadno přístupné truhlíky zavěšené na zábradlí balkonu ve výšce pasu, nebo jednoduše vybudování celé zahrady tak, aby byla přístupná a obhospodařovatelná osobou, která používá invalidní vozík. V rámci problematiky jsou řešena témata jako: vhodné typy dlažby, nádoby, vyvýšené záhony, vertikální zahradnictví, přizpůsobené zahradnické nářadí, výběr rostlin, dostupnost vody, stínu, místa odpočinku.
Obor(y)	zahradnictví
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Certifikovaný kurz za 60 ECTS nebo kurz v rámci magisterského programu za 12 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Zahradní práce jsou důležitou součástí sociálního zemědělství. Farmy tradičně mívají zeleninové zahrádky. V rámci sociálních farem může být zahradničení hlavní činností pro produkci zeleniny, bylin nebo okrasných rostlin, jakož i terapeutická činnost.
Literatura a zdroje	Dvořáčková, J., Křivánková, D., & Uhříčková, A. (2016). <i>Jak léčí zahrada. Praktické náměty pro zahradní terapii</i> . Brno: Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání. Haubenhofer, D., Enzenhofer, K., Kelber, S., Pflügl, S., Plitzka, E. (2013). <i>Gartentherapie. Praxis, Wissenschaft, Theorie. ETZ-Projekt Gartentherapie: Österreich</i> . (německy, česky). Dostupné na http://www.greencare.at/wp-content/uploads/2018/01/gartentherapie_theorie-wissenschaft-praxis.pdf Kaplan, R., Kaplan, S. (1989). <i>The experience of nature – a psychological perspective</i> . Cambridge, Cambridge University Press. Meixner-Katzmann, K. (2014). <i>Therapieraum Garten. Kinder fördern in und mit der Natur</i> . ETZ-Projekt Gartentherapie: Österreich. (německy, česky). Dostupné na https://www.naturimgarten.at/sites/default/files/therapieraum_garten_kinder_foerdern_in_und_mit_der_natur.pdf . Putz, M. (2013). <i>Lebensraum Natur. Gartentherapie für SeniorInnen in Wohn- und Pflegeeinrichtungen</i> . ETZ-Projekt Garten-therapie: Österreich. (německy, česky). Dostupné na https://www.naturimgarten.at/files/content/2.%20UNSER%20ANGE-BOT/2.6.%20Soziale%20Einrichtungen/20130909_gartentherapie_seniorinnen_de_web.pdf
Webové stránky	Sociální a terapeutické zahradničení, praktické tipy pro práci na zahradě se seniory nebo lidmi se speciálními potřebami (anglicky): https://www.carryongardening.org.uk Zahradničení přístupné lidem se specifickými potřebami (anglicky): https://www.nchpad.org/1496/6450/Accessible-Gardening Videa o přístupném zahradničení (anglicky): https://www.christopherreeve.org/living-with-paralysis/health/staying-active/accessible-gardening

5.2 VŠEOBECNÉ ZÁSADY NAVRHOVÁNÍ FAREM PŘÍSTUPNÝCH LIDEM SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI	
Autor a místo jeho působení	Birgit Steininger, University College for Agrarian and Environmental Pedagogy, Rakousko
Téma	Účelem univerzálních principů designu je vytvořit návrhy prostředí, výrobků a komunikace. Mohou být využity při hodnocení stávajících farem, při přizpůsobování farem potřebám sociálního zemědělství a ke vzdělávání a poskytování informací o vlastnostech více přístupných pracovišť.
Abstrakt	Tento kurz je zaměřen na 7 univerzálních principů designu, které byly vyvinuty v roce 1997 pracovní skupinou architektů, návrháři výrobků, inženýrů a vědců v oblasti environmentálního designu na Státní univerzitě v Severní Karolíně. Princip 1 Spravedlivé použití: Design je užitečný pro lidi s různými schopnostmi. Princip 2 Flexibilita při používání: Design farmy vyhovuje široké škále individuálních preferencí a schopností. Princip 3 Jednoduché a intuitivní použití: Design je snadno pochopitelný, bez ohledu na zkušenosti uživatele, znalosti, jazykové znalosti nebo aktuální úroveň soustředění. Princip 4: Srozumitelné informace: Design uživateli sděluje potřebné informace efektivně. Princip 5 Tolerance chyb: Design minimalizuje nebezpečí a nepříznivé důsledky náhodných nebo nezamýšlených akcí. Princip 6 Malé fyzické úsilí: Design může být použit efektivně a pohodlně a s minimální námahou. Princip 7 Velikost a prostor pro přístup a použití: Pro přístup, dosah, manipulaci a použití je poskytována vhodná velikost a prostor bez ohledu na velikost těla, držení těla nebo pohyblivost uživatele.
Obor(y)	design, přístupnost
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	3 ECTS, které budou součástí jednotky Přizpůsobení zemědělských činností a farmy sociálnímu zemědělství.
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Když se založí sociální farma, do budov a pracovních prostorů farmy budou chodit lidé s různými schopnostmi a omezeními. Proto je důležité dozvědět se o přístupnosti a inkluzivním designu prostředí a komunikace, aby bylo možné vytvořit pracovní/vzdělávací nebo rekreační prostředí, které splňuje všechny potřeby. Studenti, kteří se tohoto kurzu zúčastní, se naučí používat univerzální principy designu aplikovatelné na farmu.
Literatura a zdroje	Story, M. F. (1998). Maximalizace použitelnosti: Principy univerzálního designu. <i>Assistive Technology, 10</i> (1), 4-12, DOI: 10.1080/10400435.1998.10131955
Webové stránky	„Design for all“ je rakouská nezisková členská organizace zaměřená na propagaci přístupu „Design for all“ ve všech aspektech vývoje a designu (německy a anglicky): https://www.designforall.at/publikationen/planungshilfen/ EIDD Design for All Europe je jedinečná mezinárodní platforma pro různé organizace se společným cílem: Evropa přístupnější pro všechny (anglicky): http://dfaeurope.eu/ Zvýšení kvality života zemědělců a zemědělských pracovníků s postižením: Online školení, videa (anglicky): http://www.agrability.org/resources/disability-and-agriculture/

5.3 IDENTIFIKACE MAJETKU FARMY VHODNÉHO PRO PŘÍZPŮSOBNÉ AKTIVITÁM ZAMĚŘENÝM NA SOCIÁLNÍ PÉČI	
Autor a místo jeho působení	Rhys Evans, Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling (HLB), Norsko
Téma	Přeměna existujících majetků farmy na sociální zemědělství.
Abstrakt	Klíčem k úspěšné a ekonomicky udržitelné sociální farmě je minimalizace investičních nákladů prostřednictvím přeměny stávajícího areálu farmy, např. budov, polí, plotů atd. Studenti získají pozitivní nástroj – Program rozvoje venkova na základě majetku (Asset Based Rural Development) – a příslušné pracovní listy (Inventář majetku pro přeměnu), aby rozpoznali stávající hodnotná aktiva a zajistili přítomnost všech potřebných aktiv pro novou sociální farmu.
Obor(y)	ekonomika, podnikání
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	5 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Většina sociálních farem v Norsku a ve Velké Británii funguje v přestavěných zemědělských budovách. Tento kurz pomáhá studentům identifikovat majetek pro přeměnu v rámci základního podnikatelského plánu při zakládání sociální farmy.
Literatura a zdroje	Evans, R. (2007). <i>Asset-based Rural Community Development – putting the „rural“ into ABCD in the UK</i> . University of the West of England, Department of Geography seminar series. O`Leary, T. (2007). <i>Asset Based Approaches to Rural Community Development</i> . Carnegie UK Foundation, Dumfermline (UK)
Webové stránky	Carnegie UK Foundation (anglicky): https://www.carnegieuktrust.org.uk/

5.4 PŘENOS ZDROJŮ Z JINÝCH ASPEKTŮ ZEMĚDĚLSKÉHO HOSPODÁŘSTVÍ	
Autor a místo jeho působení	Rhys Evans, Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling (HLB), Norsko
Téma	Úprava a přizpůsobení strojů, zařízení a nástrojů vhodných pro sociální zemědělství. Přizpůsobení prostor a budov sociálnímu zemědělství.
Abstrakt	Výzkumy ukazují, že nejúspěšnější zemědělské multifunkční podniky dosahují hospodářského úspěchu změnou zaměření nebo sdílením majetku jako jsou budovy, pole, zemědělské vybavení atd., s dalšími hospodářskými činnostmi na farmě. Tento kurz představuje tyto principy, nabízí mnoho praktických příkladů a poskytuje studentům nástroje k analýze jejich vlastních aktiv a potřeb (například "Nástroj pro rozvoj venkova na základě aktiv"), aby se úspěšně zapojili do této důležité obchodní strategie.
Obor(y)	ekonomika, podnikání
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	5 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Sociální farmy jsou příkladem „multifunkčnosti farmy“. Pokud jde o „zemědělskou“ část sociálního zemědělství, je důležité pochopit, jak se různé zemědělské činnosti navzájem doplňují, zejména prostřednictvím sdílení zařízení a dalších aktiv. Zároveň musí každá sociální farma najít optimální rovnováhu mezi „zemědělstvím“ a poskytováním služeb klientům. K nalezení této rovnováhy je nezbytná strategie pro identifikaci příslušných aktiv a zajištění toho, že je oba podniky využívají optimálně.
Literatura a zdroje	Evans, R. (2007). <i>Asset-based Rural Community Development – putting the ‘rural’ into ABCD in the UK</i> . University of the West of England, Department of Geography seminar series O`Leary, T. (2007). <i>Asset Based Approaches to Rural Community Development</i> . Carnegie UK Foundation, Dumfermline (UK).

5.5 MOŽNOSTI ZÍSKÁVÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ A EKONOMICKÁ ŽIVOTASCHOPNOST SOCIÁLNÍCH FAREM	
Autor a místo jeho působení	Csaba Bálint, Szent István University, Maďarsko
Téma	Úvod do ekonomických specifik a zdrojů financování zemědělské výroby a sociálních funkcí.
Abstrakt	Zemědělství má komplexní výrobní, ekologické, sociální a kulturní funkce. Toto odvětví lze charakterizovat vysokou kapitálovou poptávkou, pomalou návratností investic, cyklickým charakterem, relativně nízkou úrovní příjmů, jakož i přírodními a tržními riziky. Z těchto důvodů je nezbytné řádné financování, které může pocházet z interních a externích zdrojů, jako jsou vnitřní kapitál, dotace nebo půjčky. Podporu poskytují zejména Evropská unie a členské státy, zatímco půjčky jsou poskytovány v rámci přímých a nepřímých finančních transakcí specializovanými a komerčními úvěrovými institucemi. Možnými způsoby jsou také financování soukromými charitativními organizacemi, spolupráce s nevládními organizacemi nebo dokonce zřízení nevládní organizace, která může přijímat dary. Studenti získají informace, jak vyvinout fundraisingové strategie pro sociální zemědělství. Dále jak najít a jak požádat o veřejné a soukromé financování zemědělských a sociálních aktivit. Získají znalost inovativních způsobů financování, jako je crowdfunding, dárcovské kampaně, marketingové akce nebo sponzorství. Pro úspěšné řízení fundraisingu je dále potřeba znalost správy grantů a účetnictví.
Obor(y)	finance, zemědělská ekonomika
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Vyučuje se jako součást kurzu za 4 ECTS.
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Plnění cílů sociálního zemědělství lze dosáhnout pouze řádným hospodářským zázemím, zejména účastí na konkurenčním trhu s přihlédnutím k možným zdrojům podpory zemědělské a sociální politiky a úvěrům finančních institucí, doplněné možnostmi získávání finančních prostředků od vlády nebo civilního sektoru.
Literatura a zdroje	Baumann, M. (2016). <i>Fördermittel akquirieren. So schreiben Sie einen überzeugenden Antrag</i> . Schäfer-Poeschel, Stuttgart. ISBN: 978-3-791-03597-0 (německy) European Commission (2017). <i>CAP Explained – Direct Payments for Farmers 2015-2020</i> . Dostupné na https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/direct-support/direct-payments/docs/direct-payments-schemes_en.pdf Fundraising Akademie (ed.) (2016). <i>Fundraising. Handbuch für Grundlagen, Strategien und Methoden</i> . Gabler, Wiesbaden. ISBN: 978-3-658-07110-3 (německy) Jakubinyi, L. (ed.) (2015). <i>Szociális farmok létrehozása Magyarországon</i> . Szimbiózis Alapítvány, Miskolc. ISBN: 978-963-12-3567-8 (maďarsky) Miller, C., Jones, L. (2010). <i>Agricultural Value Chain Finance</i> . Food and Agriculture Organization of the United Nations and Practical Action Publishing. ISBN: 978-1-85339-702-8 Ujj, A. (ed.) (2017). <i>Social Farming Best Practice Collection in Visegrad Countries</i> . Szent István University Press. ISBN: 978-963-269-665-2
Webové stránky	Klíčové věci, které je třeba mít na paměti při fundraisingu pro váš sociální podnik (anglicky): https://www.inspire2enterprise.org/key-things-to-bear-in-mind-when-fundraising-for-your-social-enterprise/ Financování sociálních služeb (anglicky): https://www.eurodiaconia.org/hu/category/themes/social-and-health-care-services/funding-of-social-services/

5.6 ZÁKLADY ZVLÁDÁNÍ KONFLIKTŮ	
Autor a místo jeho působení	Birgit Steininger, University College for Agrarian and Environmental Pedagogy, Rakousko
Téma	Účastníci by měli pochopit, jak konflikt vzniká a jak se stupňuje. Kromě toho by měli být schopni konflikt posoudit z hlediska úrovně eskalace a navrhnout vhodný způsob pro zastavení eskalace nebo řešení konfliktu pomocí různých metod zvládnání konfliktu.
Abstrakt	Model eskalace konfliktu podle Friedricha Glasla sestává z devíti fází konfliktu, rozdělených do tří úrovní. První úroveň popisuje jako "výhra-výhra" s fázemi 1) napětí, 2) polarizace a debata, 3) akce namísto slov. Na této úrovni je řešení konfliktů stále možné pomocí mediace konfliktu. Druhou úroveň je úroveň „výhra-prohra“ s fázemi 4) obavy o dojem a koalici, 5) ztráta tváře, 6) strategie hrozby. V této fázi chtějí partneři konfliktu pouze vyhrát, aby porazili toho druhého. Mediace již nepomáhá - je potřeba proces vedení (zprostředkování, socioterapie vedení procesu). Na třetí úrovni již mohou oba tratit, a proto je Glasl nazývá úrovněmi „prohra-prohra“. Fáze jsou zde 7) omezené ničení, 8) fragmentace, 9) společně do propasti. Konflikt na této úrovni je velmi závažný. Ve fázích 7 a 8 může být rozhodčí řízení stále užitečné, ale v zásadě je na této úrovni nezbytný zásah - obě strany již nemohou konflikt vyřešit. Metody řešení konfliktů: aktivní naslouchání, model ledovce, nenásilná komunikace, zpětná vazba, model světa, parafráze.
Obor(y)	komunikace, sociální práce
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	1 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	V rámci sociálního zemědělství je řešení konfliktů nezbytnou otázkou úspěchu projektu. Na farmě se setkávají různá povolání, různé cíle v rámci projektu a různá očekávání. Abychom věděli, jak určit a vyřešit konflikt, je důležité vědět, co vlastně konflikt je a jak se může vyvíjet. Identifikace konfliktu je prvním krokem k používání metod zvládnání konfliktů.
Literatura a zdroje	Bähner, C., Oboth, M., & Schmidt, J. (2011). <i>Praxisbox Konflikt-klärung in Teams & Gruppen: Praktische Anleitung und Methoden zur Mediation in Gruppen</i> . Paderborn, Junfermann Verlag. ISBN: 9783873876798 (německy). Ballreich, R. & Glasl, F. (2011). <i>Konfliktmanagement und Mediation in Organisationen</i> . Stuttgart, Concadora Verlag. ISBN: 3940112151 (německy). Glasl, F. (2017). <i>Selbsthilfe in Konflikten: Konzepte - Übungen - Praktische Methoden</i> . 8th Ed. Stuttgart, Freies Geistesleben. ISBN 3772515908 (německy). Holler, I. (2016). <i>Trainingsbuch Gewaltfreie Kommunikation</i> . 8th Ed. Paderborn, Junfermann Verlag. ISBN 9783955715731 (německy). Rosenberg, M. (2009). <i>Nonviolent Communication: A Language of Life</i> . 3rd Ed. Encinitas, CA, PuddleDancer Press. ISBN 189200528X (anglicky).
Webové stránky	Toolbox pro řešení konfliktů (německy): http://wirtrainieren.de/werkzeugkoffer/konfliktmanagement-eskalationsstufen-nach-glasl/ http://wirtrainieren.de/werkzeugkoffer/konflikt/ Konstruktive Haltungen in institutionellen Konflikten und Verhaltensweisen - Erfahrungen, Begriffe, Fähigkeiten (německy): https://www.berghof-foundation.org/fileadmin/redaktion/Publications/Papers/Reports/br3d.pdf Základy řešení konfliktů pro mládežnické skupiny (německy): https://www.renner-institut.at/fileadmin/user_upload/images_pdfs/publikationen/Moderationstoolbox/SR_ADJ_Konflikt_M4_2014_end.pdf Základní manažerské dovednosti, Švýcarský federální technologický institut v Curychu (německy): https://www.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/mtec/chair-of-entrepreneurship-dam/documents/BMS_Downloads/READER_Konfliktlosungstechniken.pdf

5.7 METODA ERGONOMIC ASSESSMENT WORKSHEET (EAWS)	
Autor a místo jeho působení	Birgit Steininger, University College for Agrarian and Environmental Pedagogy, Rakousko
Téma	Metoda Ergonomic Assessment Worksheet (EAWS) využívaná pro vyhodnocení fyzického stresu v pracovních prostředích za účelem analýzy fyzického stresu v prostředí farmy.
Abstrakt	V zemědělství je pracovní zatížení s biomechanickým přetížením běžné. EAWS (Ergonomic Assessment Worksheet) je ergonomický nástroj pro sledování rizik způsobených biomechanickým přetížením, vyvinutý za účelem celkového vyhodnocení rizik, které zahrnuje všechna biomechanická rizika, kterým může být pracovník během pracovního úkolu vystaven. EAWS je ergonomický nástroj pro měření pracovní zátěže vznikající na pracovišti danou pracovní metodou prováděnou podle daného výrobního plánu v dané organizaci práce. EAWS poskytuje potřebné informace k přestavbě pracovního úkolu. Základem každého nástroje pro sledování ergonomického rizika je navázat spojení mezi třemi faktory, které určují pracovní úkol (síla, frekvence, moc), a tím, jestli současné pracovní podmínky a typ práce mohou vést k přepracování nebo dokonce nemoci z povolání. V rámci sociálního zemědělství je nutné vyhodnotit pracovní zátěž a přizpůsobit pracovní úkoly klientům.
Obor(y)	ergonomické hodnocení práce
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	1 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Pracovní úkoly na farmě zahrnují vysokou úroveň fyzického stresu. Pokud jsou klienti se speciálními potřebami zapojeni do různých pracovních procesů na farmě, je důležité vyhodnotit a přizpůsobit pracovní úkoly schopnostem klienta a zajistit bezpečné a zdravé pracovní prostředí. EAWS je nástroj pro analýzu pracovní úlohy. Tyto znalosti podporují proces přizpůsobení práce schopnostem klientů.
Literatura a zdroje	EAWS je neustále se vyvíjející mezinárodní metodou hodnocení rizik vedoucích k rozvoji biomechanických zátěží, který byl vytvořen mezinárodním týmem odborníků. Tato metoda pomáhá uživatelům posuzovat fyzickou zátěž, provádět analýzu rizik a posuzovat opatření ke zlepšení ergonomie - od plánování a návrhu až po výstavbu. http://www.eaws.it/ K dispozici v mnoha jazykových verzích.
Webové stránky	Produktivní a bezpečný pracovní design (německy a anglicky): https://www.dmtm.com/glossar/inhalt/Ergonomic+Assessment+Worksheet/

5.8 VÝUKA A KOMUNIKACE V OBLASTI ODBORNÉHO A PROFESNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	
Autor a místo jeho působení	Gerriet Trei, University for Sustainable Development Eberswalde, Německo
Téma	vzdělávání, řízení práce, příprava na lektorské zkoušky (v Německu)
Abstrakt	Zemědělci, kteří zaměstnávají nebo školí personál na farmě, musí mít kromě technických znalostí příslušné dovednosti, například ve výuce a komunikaci. Musí být pro školení schopni zvolit metody a materiály vhodné pro danou cílovou skupinu a používat je podle dané situace; podporovat sociální a osobní rozvoj zaměstnanců; včas identifikovat problémy a konflikty; a pracovat na jejich řešení. Účastníci se naučí, jak plánovat a řídit profesní vzdělávání zaměřené na člověka, stejně jako pracovní postupy a na člověka zaměřené navrhování pracovišť. V Německu je kurz založen na nařízení o způsobilosti trenérů (AEVO) pro zelené profese a studenti jsou připraveni na zkoušky způsobilosti pro trenéry.
Obor(y)	zemědělství, lesnictví, zahradnictví a zpracování, pedagogická komunikace, předmětová didaktika
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Modul v bakalářském programu „Ekologické zemědělství a marketing“ (6 ECTS).
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	V prostředí sociálního zemědělství je potřeba zvláštního školení ve výuce a komunikaci ještě vyšší. Zejména pokud farma slouží jako pracoviště pro klienty, zemědělec/zaměstnavatel potřebuje dostatečné odborné znalosti pro práci s potřebami a schopnostmi klientů; a musí též umět efektivně komunikovat, zejména s klienty, kteří mají problém s verbálním vyjadřováním.
Literatura a zdroje	AID Infodienst (Ed.) (2015). <i>Arbeitsunterweisung. Ein Leitfadens für Ausbilder und Ausbilderinnen</i> . 5th ed. AID: Bonn. Dostupné na www.ble-medien-service.de : Artikel-Nr.: 1177 VELA (Ed.) (2013). <i>Berufsausbildung und Mitarbeiterführung</i> . 7th ed. Stuttgart, Verlag Eugen Ulmer. ISBN 978-3-8186-0787-6 Möhlenbruch, G., & Mäueler, B. (2012). <i>Ausbilden und Führen im Beruf. Die Kursunterlage für Berufs- und Arbeitspädagogik</i> . 2nd ed. Stuttgart: Verlag Eugen Ulmer. ISBN 978-3-8001-1252-4

5.9 POUŽÍVÁNÍ DIGITÁLNÍCH SLUŽEB K EFEKTIVNĚJŠÍMU VYUŽÍVÁNÍ ZDROJŮ NA FARMĚ	
Autor a místo jeho působení	Rhys Evans, Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling (HLB), Norsko
Téma	Využití digitálních technologií a sítí ke správě a poskytování služeb sociálního zemědělství.
Abstrakt	Vzestup znalostní ekonomiky měl hluboké důsledky pro všechny podniky, včetně sociálního zemědělství. Plánování a provádění zemědělských činností, jakož i řízení a každodenní provoz výrobních zdrojů (stálých aktiv a pracovního kapitálu) musí být podporováno řádným shromažďováním a využíváním údajů, jakož i účinným systémem propojení mezi různými výrobními nástroji. Přiměřené používání online aplikací (jako jsou např. sociální sítě, mobilní aplikace, tematické weby) může zároveň přispět k významnějšímu zastoupení na trhu a k snadnějšímu vstupu do společenství spotřebitelů, spolupracovníků a klientů. Tento kurz představí struktury a příklady různých způsobů, jak digitální sítě nabízejí nové příležitosti pro efektivní řízení podniku, komunikaci s komunitou a klienty a využití sítí pro marketing.
Obor(y)	ekonomika, podnikání
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	3 ECTS až 5 ECTS v závislosti na kontextu, délce kurzu a oznámkovaném úkolu.
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Budování silných sítí – digitálně i sociálně – umožňuje vytvoření silnějšího sociálního kapitálu, a to jak komerčně, tak z hlediska budování komunity. Obojí je zásadní pro vybudování silné sociální farmy. Studenti se seznámí s novými modely, jak toho dosáhnout, modely, které přímo propojují tvorbu hodnot s rostoucí mírou komunikace a budováním komunity.
Literatura a zdroje	Barlow, J. P. (1994). "The Economy of Ideas". <i>Wired</i> magazine. March 1, 1994. Dostupné na https://www.wired.com/1994/03/economy-ideas/ Castells, M. (2004). <i>Informationalism, networks, and the network society: a theoretical blueprint</i> . In Manuel Castells (red.). <i>The Network Society. A Cross-cultural perspective</i> . Edward Elgar.
Webové stránky	Zpráva o výhodách budování digitálních sítí (anglicky): https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/digitising-agriculture/benifits-and-impact-digital-technologies Zpráva o nových digitálních technologiích v zemědělství (anglicky): https://www.agrocares.com/en/news/precision-digital-smart-farming/

5.10 DOBRÉ ŽIVOTNÍ PODMÍNKY ZVÍŘAT JAKO STANDARD KVALITY A BEZPEČNOSTI V RÁMCI SOCIÁLNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ	
Autor a místo jeho působení	Verena Borghorst and Claudia Schneider, Thüringer Ökoherz e.V., Německo
Téma	Standardy dobré kvality a bezpečnosti práce v zemědělství, welfare zvířat
Abstrakt	Pozitivní efekt kontaktu se zvířaty na lidskou psychiku i fyzické zdraví je vědecky prokázán. Proto některé sociální farmy připravují speciální programy, ve kterých pro práci s různými cílovými skupinami využívají svá zemědělská nebo domácí zvířata. Tyto programy se nazývají Intervence s použitím zvířat - animal assisted interventions (AAI). Bezpečnost a celkový úspěch programů se zemědělskými zvířaty závisí na jejich dobrých životních podmínkách. Zemědělská zvířata mohou klientům pomáhat prostřednictvím vzájemné interakce (např. při krmení a péči, jízdě nebo výletu na zvířatech, jako je osel, lama nebo kůň). V závislosti na službách, které jsou na farmě nabízené, je potřeba, aby zemědělci měli dostatečné odborné znalosti ohledně specifického chování určitých druhů, ohledně krmiva, zemědělského chovu, zoohygieny a zdraví zvířat. Témata, která v rámci tohoto programu budou vyučována, se budou zabývat požadavky jednotlivých druhů terapeutických zvířat na prostor (jak ve stájích, tak venku), dále společným ustájením stádních zvířat, potřebou přestávky a "volného času" pro terapeutická zvířata. Studenti se dozvědí, jak je zvládnutí problematiky chovu hospodářských zvířat klíčové vzhledem ke kvalitě a bezpečnosti AAI.
Obor(y)	zemědělství, chov hospodářských zvířat Intervence s použitím zvířat AAI /terapie / aktivity
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	3 or 5 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	AAI může mít různé formy, například programy s domácími mazlíčky pro seniory, programy pracující se služebními zvířaty; rezidenční programy zastřešené institucemi; např. zvířata ve vězení, návštěvy zvířat v institucích nebo programy využívající koně. Každý z těchto programů přináší dilema ohledně dobrých životních podmínek zvířat. Z tohoto důvodu by měl být součástí kurzu o sociálním zemědělství také etický diskurz ohledně legitimacy používání zvířat ke zlepšení lidského blahobytu. Toto téma by v rámci kurzu mělo být doplněné a podpořené znalostí chovu a potřeb hospodářských zvířat. Zčásti již existují pokyny, jak zabránit zneužívání zvířat (např. informace, že by návštěva zvířete v sociálním zařízení neměla přesáhnout jednu hodinu). Nicméně tato nařízení jsou většinou vhodná pro práci s běžnými asistenčními zvířaty, jako jsou psi. V rámci EU se však setkáváme s nedostatkem regulací ohledně ochrany oslů, koní a dalších zemědělských zvířat
Literatura a zdroje	Ebinghaus, A., van Elsen, T., Knierim, U. (2013). <i>Tiergestützte Interventionen in der sozialen Landwirtschaft aus Sicht der Tierethologie und -haltung</i> . In: Neuhoff, D., Stumm, C., Ziegler, S. (edt). Beiträge zur 12. Wissenschaftstagung - Ökologischer Landbau: Ideal und Wirklichkeit: Perspektiven ökologischer Landbewirtschaftung, Bonn, pp. 448 – 451. Iannuzzi, D., Rowan, A. N. (1991). Ethical Issues in Animal-Assisted Therapy Programs. <i>Anthrozoös</i> 4(3), pp. 154-163. DOI 10.2752/089279391787057116 Otterstedt, C. (2007). <i>Mensch und Tier im Dialog – Kommunikation und artgerechter Umgang mit Haus- und Nutztieren: Methoden der tiergestützten Arbeit und Therapie</i> . Stuttgart, Franckh-Kosmos Verlag.
Webové stránky	Pokyny Německé humánní společnosti pro zacházení se zvířaty (německy): https://www.tierschutzbund.de/fileadmin/user_upload/Downloads/Broschueren/Tiergestuetzte_Massnahmen.pdf

ODDÍL 6

ABSTRAKTY SPOJENÉ S TÉMATEM „PODNIKÁNÍ“

Tato vzdělávací jednotka je odvozena od toho, co nám mnozí odborníci řekli, že potřebují – pomoc s profesionalizací jejich obchodní praxe. Aby byla sociální farma udržitelná, musí dobře hospodařit, dobře pracovat s klienty, ale také úspěšně podnikat jako profesionální firma. Navrhované kurzy tedy zahrnují témata o tom, jak vytvářet obchodní plány, marketingové plány atd. Kurzy se zaměřují na finanční řízení a každodenní řízení podniku, od kupujících po klienty, napříč zemědělskými a sociálními aktivitami farmy.

Podnikání je součástí jedné ze tří klíčových disciplín - Obchodní studia/Ekonomie/Venkovská studia – a proto tato sekce vybírala z velmi široké škály potenciálních témat. Abychom se zaměřili pouze na ta klíčová, znovu jsme je konzultovali s odborníky na rozvoj venkova atd. Je velmi pravděpodobné, že při tvorbě vlastního bakalářského programu se mohou vyskytnout i jiné kurzy považované za vysoce prioritní.

Vzdělávací cíle v oblasti Podnikání zahrnují:

Student je schopen:

- Analyzovat a stanovit cíle podle rozpoznaných možností, překážek a priorit
- Analyzovat své podnikání v jeho okolním rámci
- Spolupracovat s ostatními a získávat výhody z vytváření sítí
- Vytvořit funkční rozpočet na podporu finanční proveditelnosti projektu
- Používat techniky a koncepty plánování a řízení k vytvoření obchodního plánu, včetně marketingového a komunikačního plánování
- Převzít odpovědnost za celý cyklus úkolů, včetně finančního plánování a řízení
- Efektivně komunikovat se zaměstnanci a efektivně řídit zaměstnance.

6.1 ZAHÁJENÍ PODNIKÁNÍ V ZEMĚDĚLSTVÍ	
Autor a místo jeho působení	Martin Nobelmann, University for Sustainable Development Eberswalde, Německo
Téma	podnikání a posloupnost postupů v zemědělství
Abstrakt	V rámci šestidenního kurzu se studenti seznámí se posloupností výsadby na farmě a podnikáním v odvětví ekologického zemědělství a potravinářství. Tento prakticky založený kurz by měl studentům umožnit vytvářet a hodnotit podnikatelské nápady a modely a plánovat a implementovat potřebné kroky v procesu zakládání farmy. K dosažení těchto vzdělávacích cílů se používají participativní výukové metody a formy zážitkového učení. Rozsah přístupů k této otázce je poměrně široký: počínaje sebereflexí (Vyhovuje podnikání mně a mým schopnostem, dovednostem, hodnotám a motivům?), přes různé možnosti, procesy a různé fáze zakládání zemědělských podniků a zemědělské posloupnosti, až po finanční, právní a fiskální základy v souvislosti s podnikáním. Tyto výukové metody se sestávají z příkladů reálných případů, příspěvků od hostujících lektorů (jako jsou podnikatelé nebo poradci), hraní v roli nebo vytváření projektů (jako je vytvoření obchodního plánu nebo obchodního modelu pomocí Business Model Canvas).
Obor(y)	zemědělství, podnikání, řízení podniku
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Volitelný modul jako součást bakalářského studia (6 ECTS) nebo ve formě samostatného šestidenního kurzu.
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Tento prakticky zaměřený seminář umožňuje studentům zemědělství přenést své podnikatelské nápady v oblasti sociálního zemědělství do obchodních modelů a zabývat se implementací svých nápadů pro založení farmy.
Literatura a zdroje	AID (Ed.) (2013). <i>Hofübergabe und Existenzgründung</i> . Aid Heft 1186/2013,3rd revised ed. Bonn, Aid. ISBN: 978-3830810933 Bundesministerium für Wirtschaft und Energie (2019). „GründerZeiten Nr. 27: Soziales Unternehmertum“. Available from https://www.existenzgruender.de/SharedDocs/Downloads/DE/GruenderZeiten/GruenderZeiten-27.pdf?__blob=publicationFile Burns, Paul (2016) <i>Entrepreneurship and Small Business: Start-up, Growth and Maturity</i> . 4th ed. New York, Palgrave Macmillan. ISBN: 9781137430359 Horváth, D., Móricz, P., Szabó, ZS. R. (2018). Üzletimodell-innováció. Vezetéstudomány/Budapest <i>Management Review</i> , Vol. 49. 6/2018. DOI: 10.14267/VEZTUD.2018.06.01 Zukunftsstiftung Landwirtschaft (Ed.) (2008). <i>Höfe gründen und bewahren – Ein Leitfaden für außerfamiliäre Hofübergaben und Existenzgründungen in der Landwirtschaft</i> . Kassel University Press. ISBN: 978-3-89958-451-6
Webové stránky	Evropská komise o sociální inovaci (anglicky): https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/policy/social_en Série „Atlas of Social Innovation“ nabízí komplexní přehled o světě sociálních inovací (anglicky): https://www.socialinnovationatlas.net/articles/

6.2 POROZUMĚNÍ PODNIKÁNÍ - SAMOSTATNÝ PODNIKATEL, SOBĚSTAČNOST, SÍŤ, PLÁNOVÁNÍ DOPŘEDU	
Autor a místo jeho působení	Rhys Evans, Hogskulen for landbruk og bygdeutvikling (HLB), Norsko
Téma	inovace a podnikání
Abstrakt	Podnikatelem se člověk nerodí, podnikatelem se musí stát. Tento kurz poskytuje studentům vhled do podnikatelského procesu a procesu inovací
Obor(y)	ekonomika, obchodní studia
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	20 ECTS, celosemestrální bakalářský kurz
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Všichni inovátoři čelí dlouhému a náročnému procesu, ve kterém se neustále objevují nové výzvy a příležitosti. Pochopením procesu inovací mohou reflexivně posílit svou vlastní účast v procesu.
Literatura a zdroje	Průvodce správnou praxí hipoturistiky je k dispozici ke stažení na adrese www.hlb.no/ . Pokyny pro každodenní provozování služeb v přírodě.
Webové stránky	Informace z bakalářského kurzu HLB o inovacích a podnikání (norsky): http://hlb.no/studietilbod/nyskaping-og-utvikling/

6.3 OD ZEMĚDĚLSTVÍ K SOCIÁLNÍMU ZEMĚDĚLSTVÍ: JAK ZMĚNIT FUNKCI (VZOREC PRO ZMĚNU)	
Autor a místo jeho působení	Martin Nobelmann, University for Sustainable Development Eberswalde, Německo
Téma	podnikání v sociálním zemědělství - individuální provozní koncept jako projekt změny – vzorec pro změnu
Abstrakt	Co musí zemědělec udělat, aby svou farmu úspěšně přeměnil na sociální farmu? Možná bude muset překonat vnitřní a vnější odpor vůči jakýmkoli iniciativám zaměřeným na změny, protože lidé obecně upřednostňují status quo a nemají rádi změny, které mohou vést k nejistotě. Pokud již existuje určitá nespokojenost se současnou situací, iniciativa změny začíná vytvořením určité vize a určením klíčových a včasných kroků, které pomohou dané vize dosáhnout. Konkrétní vzorec může pomoci tento úkol vyřešit a zvýšit pravděpodobnost úspěšné změny. Tento „vzorec pro změnu“ bude představen během této učební jednotky. Poprvé ho popsal David Gleicher v 60. letech a Kathie Dannemiller ho později aktualizovala a zjednodušila.
Obor(y)	podnikání, obchodní administrativa
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Součást kurzu o podnikání v certifikovaném kurzu sociálního zemědělství.
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Sociální zemědělství funguje jako podnik a úspěch podniku závisí na více faktorech než jen na kvalitních dovednostech odborníků. Jádrem této jednotky je práce na vlastních nápadech, plánech a studentských koncepcích týkajících se sociálního zemědělství, aby se naučili, jak zajistit a kombinovat sociální práci a zemědělství (finančně) udržitelnou. Studenti budou schopni aplikovat vzorec pro změnu na své vlastní nápady.
Literatura a zdroje	Beckhard, R., & Harris, R.T. (1987). <i>Organizational transitions: Managing complex change</i> (2nd ed.). Addison-Wesley series on organization development. Reading, MA: Addison-Wesley Publishing. ISBN: 978-0201108873 Dannemiller, K. D., & Jacobs, R. W. (1992). Changing the way organizations change: A revolution of common sense. <i>The Journal of Applied Behavioral Science</i> , 28(4), 480–498. DOI 10.1177/0021886392284003

6.4 CONCEPT WORKSHOP: METODA ROZVOJE A REFLEXE INDIVIDUÁLNÍCH KONCEPCÍ VE SKUPINĚ VRSTEVNÍKŮ	
Autor a místo jeho působení	Martin Nobelmann, University for Sustainable Development Eberswalde, Německo
Téma	podnikání
Abstrakt	Concept workshop je založen na myšlence vrstevnického nebo kolegiálního poradenství. Před zahájením workshopu si musí studenti vymyslet a vypracovat svou individuální obchodní koncepci nebo nápad. Během workshopu ji musí prezentovat spolužákům v kombinaci s konkrétním problémem, se kterým potřebují poradit. Kolegiální poradenství je forma konzultace, která vychází ze znalostí a zkušeností kolegů. Ostatní studenti pracují na podobných koncepcích a jsou schopni poskytnout své nápady a zkušenosti. Může se tedy nashromáždit mnoho perspektiv, názorů a návrhů, které mohou pomoci najít řešení. Učitel převezme roli moderátora nebo facilitátora. Stádia workshopu s koncepcemi jsou následující: Prezentace koncepce a jedna konkrétní otázka – otázka na porozumění textu – zpětná vazba od kolegů, výměna nápadů – shrnutí původním prezentujícím studentem.
Obor(y)	obchodní administrativa, sociální práce, psychologie, pedagogika
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Workshop se obvykle provádí jako součást certifikovaného kurzu o sociálním zemědělství. Workshop zabere hodně času, v závislosti na počtu účastníků, a je velmi intenzivní.
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Absolventi kurzu nebo studia sociálního zemědělství, kteří si chtějí založit vlastní podnikání v oblasti sociálního zemědělství, musí mít znalosti a dovednosti potřebné pro podnikání. Většina z nich samostatně převádí myšlenky do rozvinutých konceptů. Diskuse s kolegy pomáhá najít nová řešení, přístupy a seznámit se s novými perspektivami.
Literatura a zdroje	De Haan, E. (2005). <i>Learning with colleagues. An action guide for peer consultation</i> . Palgrave, Houndmills. ISBN 978-1-349-52172-2 Slocum, N. (2003). <i>Participatory Methods Toolkit - A Practitioner's Manual</i> . viWTA - UNU/CRIS. ISBN: 90-5130-447-1. Available from http://archive.unu.edu/hq/library/Collection/PDF_files/CRIS/PMT.pdf Tietze, K-O (2012). <i>Kollegiale Beratung. Problemlösungen gemeinsam entwickeln</i> . 5th edition. Rowohlt, Reinbek (Germany) ISBN 9783499615443
Webové stránky	Webové stránky o peer-supervision (německy a anglicky): http://www.peer-supervision.com/

6.5 PODNIKATELSKÝ PLÁN – VÝZNAM A SPECIFIKA PODNIKATELSKÉHO PLÁNU V SOCIÁLNÍM ZEMĚDĚLSTVÍ	
Autor a místo jeho působení	Tomáš Chovanec, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Česká republika
Téma	Jak vytvořit podnikatelský plán, jeho části, jak jej sestavit, které části zdůraznit, kompetence k jeho vybudování (osobní i profesionální), spolupráce s dalšími odborníky.
Abstrakt	Podnikatelský plán je velmi důležitý při přípravě každého podnikání. Autor v něm objasňuje, jaké kroky musí podniknout v jednotlivých oblastech podnikání - např. jak oslovit zákazníky, jak se odlišit od konkurence, kolik potřebuje zaměstnanců atd. V rámci sociálního zemědělství bude podnikatelský plán navíc zahrnovat popis sociálních aspektů spojených se zaměstnáváním znevýhodněných osob.
Obor(y)	marketing, ekonomika, zemědělství
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Může být vyučován formou kurzu s klasifikovanou prací za 10 ECTS, nebo jako profesionální certifikovaný kurz bez ECTS, nebo jako součást modulu v rámci studijního programu (za cca 5 ECTS, záleží na konkrétním předmětu).
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Podnikatelský plán v rámci sociálního zemědělství zahrnuje část popisující vazbu na prováděné zemědělské činnosti a popis prvovýrobních činností, část představující sociální aspekty ve vztahu k zaměstnávání znevýhodněných osob a popis vzniku prostředí přizpůsobeného zemědělským podmínkám a specifickým potřebám zaměstnanců. Studenti dokazují své povědomí o tom, jak vytvořit podnikatelský plán a připravit jeho dílčí části.
Webové stránky	https://www.gov.uk/set-up-a-social-enterprise https://changecreator.com/the-beginners-guide-to-starting-a-social-business/ Podrobnosti o tom, jak založit sociální farmu (anglicky): https://www.carefarminguk.org/faq/starting-care-farm

6.6 OBCHODNÍ STRATEGIE	
Autor a místo jeho působení	Tomáš Chovanec, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Česká republika
Téma	Definice obchodní strategie, příklady běžných obchodních strategií, specifika obchodních strategií pro sociální zemědělství.
Abstrakt	Obchodní strategie představuje plány a rozhodnutí, jejichž cílem je zajistit ziskovost a úspěch na trhu. Hlavním posláním obchodní strategie společnosti je stanovit pro každou strategickou obchodní jednotku definovanou v podnikové strategii základní cíle a způsoby jejich dosažení. Obchodní strategie vytváří povahu podnikání dané společnosti na daném trhu. Obchodní strategie by měla stanovit cíle a způsoby jejich dosažení v rámci rozšířeného marketingového mixu.
Obor(y)	marketing, ekonomika, zemědělství
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Může být vyučován např. jako kurz s klasifikovanou prací za 10 ECTS nebo jako certifikovaný kurz bez ohodnocení ECTS, nebo jako součást modulu v rámci studijního programu (za cca 5 ECTS, záleží na konkrétním předmětu).
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Obchodní strategie v sociálním zemědělství se nijak zásadně neliší od běžných obchodních modelů. V rámci podnikatelské strategie podporující sociální zemědělství je však možné více využívat nástroje rozvíjející tzv. společenskou odpovědnost podniků (CSR) a zdůraznit širší kontext dané společnosti (zaměstnávání osob se zdravotním postižením atd.). Jednou z možností je zaměřit některé marketingové aktivity na společnosti, které pozitivně reagují na CSR a jsou ochotny nakupovat produkty nebo služby od společností, které jsou společensky prospěšné. Je také možné použít jiné (alternativní) distribuční kanály pro sociální podniky, včetně marketingu (krátké dodavatelské řetězce, CSR a další). Studenti se naučí, jak vytvořit obchodní strategii a propojit ji s CSR aktivitami různých společností, které působí v příslušných oblastech podnikání a s nimiž mohou spolupracovat.
Literatura a zdroje	European Commission (2017). <i>CAP Explained – Direct Payments for Farmers 2015-2020</i> . Dostupné na https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/direct-support/direct-payments/docs/direct-payments-schemes_en.pdf Fundraising Akademie (ed.) (2016). <i>Fundraising. Handbuch für Grundlagen, Strategien und Methoden</i> . Gabler, Wiesbaden. ISBN: 978-3-658-07110-3 (německy) Jakubinyi, L. (ed.) (2015). <i>Szociális farmok létrehozása Magyarországon</i> . Szimbiózis Alapítvány, Miskolc. ISBN: 978-963-12-3567-8 (maďarsky) Miller, C., Jones, L. (2010). <i>Agricultural Value Chain Finance</i> . Food and Agriculture Organization of the United Nations and Practical Action Publishing. ISBN: 978-1-85339-702-8
Webové stránky	Start-up toolkit from Canada with information about ways how to apply business solutions to social problems (anglicky): https://learn.marsdd.com/mars-library/social-enterprise-business-models/

6.7 ANALÝZA TRHU	
Autor a místo jeho působení	Tomáš Chovanec, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Česká republika
Téma	Definice, metody, konkurence, průzkum trhu, specifika v sociálním zemědělství. Branding, B2B, B2C, PR, komunikace, sociální média.
Abstrakt	Analýza trhu je důležitou součástí určování zaměření podnikání (tj. toho, na co se na farma zaměřuje), výrobního programu (tj. toho, co se vyrábí), nezbytné technologie (tj. jak se bude vyrábět atd.), tržních příležitostí a rizik obchodních projektů. To je základ pro ustanovení zemědělské strategie.
Obor(y)	marketing, ekonomie, zemědělské podnikání
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Může být vyučováno např. jako kurz s klasifikovanou prací za 10 ECTS nebo jako certifikovaný kurz bez ohodnocení ECTS, nebo jako součást modulu v rámci studijního programu (za cca 5 ECTS, záleží na konkrétním předmětu).
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Analýza trhu je obzvláště důležitá, protože organizace by měla vybírat pouze ty segmenty trhu, které jsou schopny dlouhodobě efektivně a výnosně fungovat. V sociálním zemědělství však musí být zohledněna produktivita zaměstnanců a celkový výkon podniku. Studenti se naučí, jak důležité je analyzovat zákazníky v sociálním zemědělství (co zákazníci na trhu kupují, proč to kupují, jaké jsou jejich motivy a kdo jsou zákazníci) a jaká je konkurence a její produkty.
Literatura a zdroje	Bruhn, M. (2016). <i>Marketing: Grundlagen für Studium und Praxis</i> . 13th edition. Springer Gabler, Wiesbaden Strecker, O., Strecker, A., Elles, A., Weschke, H.-D., Kliebisch, Ch. (2010). <i>Marketing für Lebensmittel- und Agrarprodukte</i> . 4th edition, DLG-Verlag, Frankfurt/M.
Webové stránky	Analýza trhu pro malé podniky (anglicky): https://www.thebalancesmb.com/how-to-write-the-market-analysis-section-2951562 Co je marketingová analýza? (anglicky): https://pestleanalysis.com/what-is-marketing-analysis/ Škola pro sociální podnikatele (anglicky): https://www.the-sse.org/resources/sustaining/selling-and-marketing-your-social-enterprise/ Webové stránky projektu o viditelnosti, vytváření sítí, marketingu a public relations pro sociální zemědělství (anglicky): http://www.fasstproject.eu/contents_pdf.php?id_prod=40

6.8 ŘÍZENÍ A LIDSKÉ ZDROJE	
Autor a místo jeho působení	Tomáš Chovanec, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Česká republika
Téma	Proces adaptace, vzdělávání, psychosociální podpora, identifikace potřeb lidských zdrojů na sociální farmě.
Abstrakt	Toto téma se zabývá základními myšlenkami a pojmy týkajícími se personálního řízení, řízení zaměstnanců, pracovněprávních otázek, personálního plánování, nábory a výběru zaměstnanců, motivace a rozvoje, odměňování atd. Řízení lidských zdrojů souvisí s posláním podniku. Řízení znevýhodněných pracovníků vyžaduje individuální přístup a delší dobu podpory a motivace. Zaměstnavatel by měl poskytnout znevýhodněným zaměstnancům záruku péče o sociální potřeby, včetně komunikace s dalšími podpůrnými organizacemi a osobami.
Obor(y)	marketing, ekonomie, zemědělské podnikání
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Může být vyučováno např. jako kurz s klasifikovanou prací za 10 ECTS nebo jako certifikovaný kurz bez ohodnocení ECTS, nebo jako součást modulu v rámci studijního programu (za cca 5 ECTS, záleží na konkrétním předmětu).
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Sociální zemědělec jako zaměstnavatel a organizátor práce na své farmě řeší stejné problémy s lidskými zdroji jako kterýkoli jiný zaměstnavatel. Musí se zabývat procesem adaptace znevýhodněného zaměstnance, tréninkovou prací, individuálním plánem a jeho průběžným hodnocením, vzděláváním a specifickou podporou. Studenti budou znát metody, které budou potřebovat ke zvýšení úspěchu v zaměstnání lidí s řadou zvláštních potřeb.
Literatura a zdroje	Adair, J. (1997). <i>Leadership Skills</i> . London, Chartered Institute of Personnel and Development. Armstrong, M. (2006). <i>A Handbook of Human Resource Management Practice</i> . 10th edition. London, Cambridge University Press. Borzaga, C., Toritoa, E. (2006). Worker motivations, job satisfaction and loyalty in public and nonprofit social services. <i>Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly</i> . Drucker, P. F. (1994). <i>Řízení neziskových organizací</i> . Praha, Management Press. Meier, J., Austin, S. F. & Crocker, M. (2010). Generation Y in the Workforce: Managerial Challenges. <i>The Journal of Human Resource and Adult Learning</i> . Vol. 6 (1), 68-78. Available from http://www.hraljournal.com/Page/8%20Justin%20Meier.pdf
Webové stránky	Web o lidských zdrojích (česky): https://www.hrnews.cz/

6.9 KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE PRO EFEKTIVNÍ VZTAHY S: KLIENTY, ZAMĚŠTNANCI, OFICIÁLNÍMI DODAVATELI	
Autor a místo jeho působení	Rhys Evans, Hogskulen for landbruk og bygdeutvikling, Norsko
Téma	podnikání, komunikace
Abstrakt	Tento kurz seznamuje studenty s teoriemi komunikace a různými nástroji komunikačních dovedností, včetně aktivního poslechu, přeformulování a techniky reframingu, písemné a verbální komunikace a dalších. Studenti získají praktické zkušenosti při vytváření a používání vlastních verzí těchto nástrojů.
Obor(y)	obchodní studia – komunikační dovednosti
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	3 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Dobrá komunikace je nezbytná jak pro chod firmy, tak pro efektivní vytváření pozitivní atmosféry při řízení klientů na sociální farmě. Základy pro obě sféry jsou stejné a student využije komunikační dovednosti z tohoto kurzu při celé řadě situací, které mohou nastat při provozování sociální farmy.
Literatura a zdroje	Huerta-Wong, J.E., & Schoech, R. (2010). "Experiential Learning And Learning Environments: The Case Of Active Listening Skills." <i>Journal of Social Work Education</i> . Volume 46. Hoppe, M. H. (2019). <i>Active Listening: Improve Your Ability to Listen and Lead</i> . Center for Creative Leadership, USA.
Webové stránky	Popisy a pracovní plány k osvojení si aktivního poslechu (anglicky): https://psychcentral.com/lib/become-a-better-listener-active-listening/ https://www.usip.org/public-education/educators/what-active-listening 10 steps to effective listening (English language): https://www.forbes.com/sites/womensmedia/2012/11/09/10-steps-to-effective-listening/#-21c2e7db3891

6.10 NETWORKING: KLIENTI, POSKYTOVATELÉ SLUŽEB A ZEMĚDĚLCI	
Autor a místo jeho působení	Rhys Evans, Hogskulen for landbruk og bygdeutvikling, Norsko
Téma	podnikání – zúčastněné strany a networking
Abstrakt	Tento kurz se zaměřuje nejprve na samotné sítě, jak sociální, tak jiné komunitní. S těmito znalostmi pak studenti prozkoumají různé způsoby, jak sociální sítě mohou zlepšit jak kvalitu poskytovaných služeb, a způsoby, jakými mohou být digitální sítě použity k rozvoji jejich podnikání. Budou jim poskytnuty nástroje, které mohou použít k přeměně těchto nápadů do efektivní praxe a k získání zkušeností s jejich používáním.
Obor(y)	obchodní studia
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	3 – 5 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Jako malý poskytovatel služeb bude majitel sociální farmy závislý na své příslušnosti k různým sítím. Do těchto sítí patří partneři v oblasti poskytování služeb (terapeuti), klienti a jejich rodiny, další odborníci v oblasti sociálního zemědělství, případně i veřejný trh pro zemědělské produkty a nákupci služeb – ať už aktéři místní správy nebo charitativní organizace. Vytváření sítí je zásadní pro vytvoření partnerských vztahů s pedagogickými odborníky, pro hledání klientů, kteří vyhovují nabídkám sociální farmy, pro odborné poradenství a pro získávání veřejných a soukromých prostředků. Vzestup znalostní ekonomiky dále znamená, že existuje potenciál a možná i nutnost, co nejlépe využívat digitální sítě a sociální média. Právě k tomu poskytuje studentům tento kurz teoretické i praktické nástroje.
Literatura a zdroje	Bradwell, P., Reeves, R. (2008). <i>Network Citizens, Power and Responsibility at Work</i> . Demos. Castells, M. (2004). <i>Informationalism, networks, and the network society: a theoretical blueprint</i> . I Manuel Castells (ed.): <i>The Network Society. A Cross-cultural perspective</i> . Edward Elgar Lee, J., Árnason, A., Nightingale, A., Shucksmith, M. (2005). Networking: Social Capital and Identities in European Rural Development. <i>Sociologica Ruralis</i> . 45 (4), 269 – 283. Available from https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/j.1467-9523.2005.00305.x

6.11 METODOLOGIE VÝZKUMU PRO FÁZI SITUAČNÍ ANALÝZY PŘI VYTVOŘENÍ MARKETINGOVÉHO PLÁNU	
Autor a místo jeho působení	Csaba Bálint, Szent István University, Maďarsko
Téma	Úvod do aplikace souboru výzkumných, popisných a strukturujících metodik a postupů podporujících obchodní a marketingové rozhodování.
Abstrakt	Správná rozhodnutí v oblasti marketingu vyžadují správnou kvalitu a kvantitu informací, které lze získat na základě objektivního, formálního řízení zaměřeného na systematický sběr, analýzu a prezentaci dat. Pro lepší informovanost o situaci na trhu hledá výzkum příčinné vztahy tržních jevů s pomocí kvantitativních a kvalitativních metod a primárních nebo sekundárních zdrojů dat. To zahrnuje statistickou analýzu dat, literární rešerše, analýzu obsahu, pozorování, rozhovory, dotazníková šetření, diskusní skupiny a další.
Obor(y)	marketing a obchod, business a management
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Vyučuje se jako součást kurzu za 4 ECTS.
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Podstatou marketingu je vyjádření hodnoty produktu nebo služby vůči spotřebiteli. Úspěšná obchodní operace závisí na správných rozhodnutích, která lze provést pouze řádnou plánovací činností. Cíle musí být vždy v souladu s potřebami trhu s ohledem na podmínky makro a mikroprostředí. Tyto požadavky platí také v případě sociálních farem, navíc skutečnost, že zdravý zemědělský nebo potravinářský produkt je vyroben znevýhodněnými osobami, může představovat přidanou hodnotu pro určitou skupinu spotřebitelů.
Literatura a zdroje	Crawford, I. M. (1997). <i>Agricultural and Food Marketing Management</i> . Food and Agriculture Organization of the United Nations. Available from http://www.fao.org/3/w3240e/W3240E00.htm Lehota, J. (2001). <i>Marketingkutató az agrárgazdaságban. Mezőgazda Kiadó</i> . Available from https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/marketingkutatas/index.html Malhotra, N. K. (2010). <i>Marketing Research: An Applied Orientation</i> . Pearson Education. Available from http://wps.pearsoned.co.uk/ema_ge_malhotra_mr_6/139/35601/9114071.cw/index.html

ODDÍL 7

ABSTRAKTY SPOJENÉ S TÉMATEM “STÁŽE A EXKURZE”

Při navrhování celkového programu a tohoto vzdělávacího oddílu bylo rozhodnuto, že jsou pro studenty zásadní praktické zkušenosti, jako mají například studenti sociální práce – tj. stáže u odborníků. V sociálním zemědělství je zásadní proměnit teoretické učení v prakticky aplikované dovednosti. Stáže také umožňují studentům učit se od širšího okruhu lidí než jen od univerzitních lektorů, a odborníci jsou považováni za zásadní zdroj při budování tohoto sektoru. Tento oddíl se proto věnuje některým problémům s tímto postupem a navrhuje, jak z něj udělat formální prostředí pro učení s identifikovatelnými výsledky. Tento model byl opět převzat ze stávajících praktik sociální práce a vypracován těmi, kteří jsou s jejich plněním obeznámeni.

Vzdělávací cíle v rámci Stáží a exkurzí jsou:

Student je schopen:

- Zkoumat pojetí sociálního zemědělství doma i v zahraničí a porovnat rozdílné přístupy a jakékoli podobnosti.
- Zamyslet se nad různými podniky v praxi a implementovat inovativní přístupy do svých vlastních profesních aktivit.
- Vypracovat praktické příklady intervencí v oblasti sociálního zemědělství, provádět je, dokumentovat a přemýšlet o nich v praxi i teorii.

7.1 SPOLUPRÁCE S MODELOVOU SOCIÁLNÍ FARMOU	
Autor a místo jeho působení	Martin Nobelmann, University for Sustainable Development Eberswalde, Německo
Téma	Učení v reálných životních situacích. Učení založené na problémech - vyučování řešící reálné výzvy sociálních farem.
Abstrakt	Tento inovativní kurz výuky/učení se koná zcela na začátku studia, ve druhém semestru. V tomto kurzu studenti v malých skupinách spolupracují na konkrétních problémech prezentovaných zúčastněnými sociálními farmami. Specifickou vlastností kurzu je, že se studenti musí vypořádat s problémy reálného života. Studenti pracují samostatně na složitém tématu, za pomoci farmáře a univerzitního učitele. Tento proces práce a učení je vyvolán skutečným problémem a je stejně důležitý jako výsledek. Během jednoho semestru studenti jeden den v týdnu pobývají na farmě, aby se v malých skupinách zabývali svým problémem. Kromě práce na projektu se studenti podílejí na dalších činnostech, které se vyskytnou během pobytu na farmě. Proto mají možnost dozvědět se více o různých oborech zemědělství, provozních procesech na sociální farmě a rozmanitosti života v sociálním zemědělství. Studenti prezentují své výsledky na konci semestru na veřejné akci spolužákům, farmářům, učitelům a veřejnosti.
Obor(y)	zemědělství, vzdělávání (problémové učení)
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	8 ECTS
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Základním didaktickým aspektem tohoto kurzu je naučit se, jak zvládat budoucí úkoly a situace prostřednictvím nejrůznějších výzev, vnímání a metakognice. Spolupráce na řešeních v malých skupinách vyžaduje spoustu sociálních a osobních dovedností, včetně ochoty komunikovat a spolupracovat a schopnosti řešit konflikty. Učitelé působí jako facilitátoři, doprovázejí proces učení a v případě potřeby nabízejí odborné znalosti. Proto musí studenti převzít spoustu odpovědnosti za obsah a organizaci. Tyto znalosti a související dovednosti, získané prací na reálných problémech, připravuje studenty na budoucí profesní práci jako sociální zemědělce nebo v prostředí sociálního zemědělství. Problémy jsou vybírány a představovány samotnými zemědělci a mohou se týkat téměř všech aspektů sociálního zemědělství, od rostlinné a živočišné výroby, přes záležitosti týkající se klientů až po marketingové, finanční nebo právní otázky.
Literatura a zdroje	Hmelo-Silver, C. (2004). Problem-Based Learning: What and How Do Students Learn? <i>Educational Psychology Review</i> , 16, pp. 235- 266. DOI: 10.1023/B:EDPR.0000034022.16470.f3
Webové stránky	Tento kurz je podobný kurzu „Study Partner Organic Farm“, který se vyučuje na HNEE. Popis je k dispozici na adrese: https://netzwerk-n.org/portfolios/innoforum-oekolandbau-brandenburg/

7.2 PŘÍPRAVA NA STÁŽE A REFLEXE STÁŽÍ	
Autor a místo jeho působení	Michal Pařízek, JABOK - Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická, Česká republika
Téma	Teoretická a praktická příprava na práci na farmách a na práci se specifickými cílovými skupinami klientů. (Získání informací o specifikách práce s cílovými skupinami a základech práce na farmách, učení potřebných dovedností.) Reflexe zkušeností, sdílení zkušeností a sdílení osvědčených postupů.
Abstrakt	Seminář připravuje studenty na to, co by měli očekávat při stáži v terénu. Studenti se učí propojovat teoretické znalosti se zkušenostmi, které získají z praktických stáží. Naučí se také dosahovat stanovených cílů, porozumět hodnotám a zásadám výchovné a sociální práce, být citlivý vůči etickým otázkám a zaujmout odpovídající postoj v obtížných situacích. Studenti se učí z reflexe svých praktických zkušeností, které jim pomáhají rozvíjet profesionální dovednosti a identitu v sociální práci. Seminář připravuje prostředí pro sdílení zkušeností ze stáží v terénu. Seminář slouží jako bezpečné místo pomoci a hodnocení.
Obor(y)	sociální práce / sociální pedagogika
Další informace Boloňského procesu (např. ECTS kredity)	Většinou vyučováno jako kurz za 2-3 ETCS.
Stručné vysvětlení relevance kurzu pro sociální zemědělství	Správná příprava na stáž v terénu pomáhá studentům nejen propojit teoretické myšlenky a koncepty, které se naučili ve škole, se situacemi v praxi, ale také pomáhá rozvíjet jejich profesní identitu. Seminář by měl studenty připravit na realitu na sociálních farmách, aby se co nejdříve stali cennými členy personálu.
Literatura a zdroje	Zdroje v angličtině: Baird, B. and Mollen, D. (2019). <i>The internship, practicum, and field placement handbook</i> . 8th ed. New York and London: Routledge. Glassman, U. (2016). <i>Finding your way through fieldwork</i> . London, Sage Publications. Poulin J., Matis, S. & Witt, H. (2019). <i>The social work field placement: a competency-based approach</i> . New York, Springer Publishing. Zdroje v češtině: Havrdová, Z. (1999). <i>Kompetence v praxi sociální práce</i> . Praha, Osmium.

ZÁVĚR

Jak bylo uvedeno na začátku, vzhledem k rozmanitosti situací v oblasti sociálního zemědělství v různých zemích Evropy je potřeba navrhnout optimální studijní plán jak pro bakalářský program, tak pro krátký kurz. Tato Kniha abstraktů uznává rozmanitost situací tím, že s pomocí abstraktů navrhuje přibližně 10 potenciálních kurzů pro každý oddíl nebo vzdělávací jednotku. Při budování studijního programu může být zachována struktura 7 jednotek, nebo lze změnit obsah i rozsah dle konkrétních potřeb.

Společně s ostatními projektovými výstupy - Kurikulem programu sociálního zemědělství, Pedagogickým průvodcem a Učebnicí s vybranými kapitolami o sociálním zemědělství (každá od jednoho partnera) poskytuje tento přehled témat zdroje, které lze upotřebit při navrhování vlastního studijního programu, řešícího konkrétní místní problémy a zároveň zachovávajícího vysokou kvalitu potřebnou k dobré přípravě studentů na vstup do praxe.

Tento projekt byl vytvořen s cílem vyřešit potřebu standardů a kvality vzdělávání a dalších vzdělávacích materiálů v oblasti sociálního zemědělství u pěti evropských partnerů. Sociální zemědělství může nabídnout mnoho benefitů pro klienty, pro drobné zemědělce a pro venkovské oblasti. Materiály, resp. jejich další využití v rámci vzdělávání, by měly přispět k rozvoji sociálního zemědělství napříč Evropou při zachování jeho vysoké kvality.

